

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

MISSIONSHUS OCH MISSIONSKYRKOR Alingsås, Vårgårda

Missionshusinventering inom Svenska Missions-
kyrkan i Västra Götaland av Stig Florén

Älvsborg 2

Missionshusinventeringen inom Svenska Missionskyrkan i Västra Götaland

Arkitekt Stig Florén, Uddevalla, har sedan 1997 inventerat missionshus, missionskyrkor, sommarhem, ungdomsgårdar och lägergårdar tillhöriga församlingar anslutna till Svenska Missionskyrkan (SMK) i Västra Götalands län.

Arbetet med inventeringen har utförts på ideell basis. Svenska Missionskyrkan (numera Equmeniakyrkan), Västra Götalandsregionen/Västarvet och Länsstyrelsen i Västra Götalands län/kulturmiljöenheten har på olika sätt stöttat arbetet med inventeringen.

De enskilda objekten finns registrerade i Riksantikvarieämbetets Bebyggelseregister. Inventeringsmaterialet är arkiverat hos Västarvet. Rapporterna publiceras och tillgängliggörs i PDF-format genom Länsstyrelsens rapportserie.

Byggnadsdokumentära färgbilder i rapporterna är generellt tagna av Stig Florén. Övriga bilder och illustrationer utgörs av material från föreningsarkiv och från privatpersoner.

Rapportnr: 2014:34, bilaga 4

ISSN: 1403-168X

Rapportansvarig: Mats Herklint

Omslagsfoto: Loo missionskyrka, Alingsås kommun

Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län, kulturmiljöenheten

Rapporten finns som pdf på www.lansstyrelsen.se/vastragotland under Publikationer/Rapporter.

Förord

I takt med den ökade religionsfriheten växte under 1800-talet fram en stark svensk frikyrkorörelse. Så framgångsrik blev väckelsen att dess fysiska uttryck – missionshusen, bönehusen, frikyrkorna – kom att bli utmärkande inslag i landskapet såväl på landsbygden som i städerna. Störst bland frikyrkosamfundet är Svenska Missionskyrkan, numera en del av Ekuмениkyrkan.

Till skillnad mot Svenska Kyrkans kyrkobyggnader som omfattas av kulturmiljölagen, har frikyrkorna inte getts någon uppmärksamhet i bevarandelagstiftningen. Många missionshus och missionskyrkor har försvunnit genom rivning eller försäljning. Det har inte heller gjorts några systematiska försök att dokumentera dessa innan det varit för sent. I själva verket förvaltar frikyrkan ett värdefullt kulturarv bestående av såväl anspråkslösa gamla missionshus som konstnärligt påkostade och arkitektoniskt gestaltade kyrkorum. Frikyrkans kulturarv berättar viktig samhällshistoria om hur väckelserörelsens folk levde och arbetade, bad och firade sin gudstjänst.

På initiativ av arkitekt Stig Florén och förre distriktsföreståndaren för Svenska Missionskyrkan i Västra Götaland, Pär Sandstedt, påbörjades 1997 ett arbete med att inventera missionsbyggnaderna. Varken Stig Florén eller Pär Sandstedt kunde då ana hur omfattande och tidskrävande detta arbete skulle komma att bli. I början av 2000-talet vände sig Stig till Regionmuseet (numera Västarvet) för att få hjälp med att systematisera dokumentationen. Länsstyrelsens kulturmiljöenhet har stöttat genomförandet med bl a bidrag till vissa omkostnader.

Samarbetet, men framför allt tack vare Stig Floréns enastående ideella arbetsinsats, har resulterat i att inte mindre än 627 missionshus och missionskyrkor inom Västra Götalandsdelen av distriktet kunnat identifieras och dokumenteras. Inventeringen är kommunvis uppställd och följer huvudsakligen de gamla länsområdena inom Västra Götaland; Göteborgs- och Bohus län, Älvsborgs län samt Skaraborgs län.

Av länets 49 kommuner ligger samtliga utom Mellerud, Färgelanda, Åmål, Bengtfors, Dals-Ed samt Tranemo och Svenljunga kommuner inom Svenska Missionskyrkans Västra Götalandsdistrikt. Eftersom Ekuмениkyrkans västra region numera även omfattar Dalsland kommer inventeringen efterhand förhoppningsvis att kunna kompletteras med dessa kommuner.

Originalhandlingarna från inventeringen finns deponerade i Västarvets arkiv i Vänersborg, tillgängliga för intresserade. Större delen av materialet är även inlagt i Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Västra Götaland, våren 2014

Mats Herklint
Länsstyrelsen

Karl-Arne Karlsson
Västarvet

Urban Erestam
Ekuмениkyrkan

Innehållsförteckning

ALINGSÅS KOMMUN NORRA DELEN, sid 5

ERSKA MISSIONSHUS
SOLLEBRUNNS MISSIONSKYRKA
GRÄFSNÄS MISSIONSHUS
GRÄFSNÄS SOMMARHEM OCH
GRÄFSNÄSKYRKAN
KVARNABO MISSIONSFÖRSAMLING
MAGRA MISSIONSHUS
MAGRA MISSIONSKYRKA
UPPLO MISSIONSHUS
LOO MISSIONSHUS
ATTHOLMENS SOMMARGÅRD
LÅNGAREDS MISSIONSHUS
HULDALENS MISSIONSHUS
VÄNGA MISSIONSHUS, Långared
RISVEDENS MISSIONSHUS

ALINGSÅS KOMMUN SÖDRA DELEN, sid 59

BROBACKA MISSIONSHUS
ALINGSÅS MISSIONSHUS
ALINGSÅS MISSIONSKYRKA
PRÄSTERYDS MISSIONSHUS
FURUHÖJDS FRITIDSGÅRD, Alingsås
HÄRSBERGETS SOMMARHEM
POJKEBO FRILUFTSGÅRD
BÄLINGE MISSIONSHUS
MARYDS MISSIONSHUS
APELÅS MISSIONSHUS
LYGNÖ MISSIONSHUS
VÄSTRA BODARNA MISSIONSHUS
HEMSJÖ MISSIONSHUS

VÅRGÅRDA KOMMUN DEL 1, sid 110

HOBERGS MISSIONSHUS
VÅRGÅRDA MISSIONSKYRKA
HALLABERGETS SOMMARHEM
TEGELBRUKETS MISSIONSHUS
RENSVISTS MISSIONSKYRKA
TÅSTORPS MISSIONSKYRKA

VÅRGÅRDA KOMMUN DEL 2, sid 134

HÄGRUNGA MISSIONSHUS
BÄNATORPS MISSIONSHUS
LANDA MISSIONSHUS
KVINNESTADS MISSIONSHUS
ASKLANDA-ORNUNGA MISSIONSKYRKA

VÅRGÅRDA KOMMUN DEL 3, sid 155

LJURS FÖRSTA MISSIONSHUS
LJURHALLA MISSIONSHUS
LJURHALLA MISSIONSKYRKA
LJURS ANDRA MISSIONSHUS
ÅRREDS FÖRSTA MISSIONSHUS
ÅRREDS ANDRA MISSIONSHUS
SANDVIKS MISSIONSHUS
LIDA MISSIONSHUS
NÅRUNGA MISSIONSHUS
NÅRUNGA NORRA MISSIONSHUS
NORSKA SKOGSBYGDS MISSIONSHUS
SKOGSBYGDENS MISSIONSHUS
SKOGSBYGDENS SOMMARHEM

VÅRGÅRDA KOMMUN DEL 4, sid 198

HOLS MISSIONSHUS
BÄNE-JONSTORPS MISSIONSHUS
HORLA MISSIONSKYRKA
STORSJÖSTRANDS SOMMARHEM
SIENE MISSIONSKYRKA
KÄRTAREDS MISSIONSHUS

VÅRGÅRDA KOMMUN DEL 5, sid 227

ÖSTADKULLE MISSIONSHUS
BERGSTENA MISSIONSKYRKA
FLY MISSIONSHUS
FLY MISSIONSKYRKA
VITTENE MISSIONSHUS
ÖDEGÄRDETS MISSIONSHUS

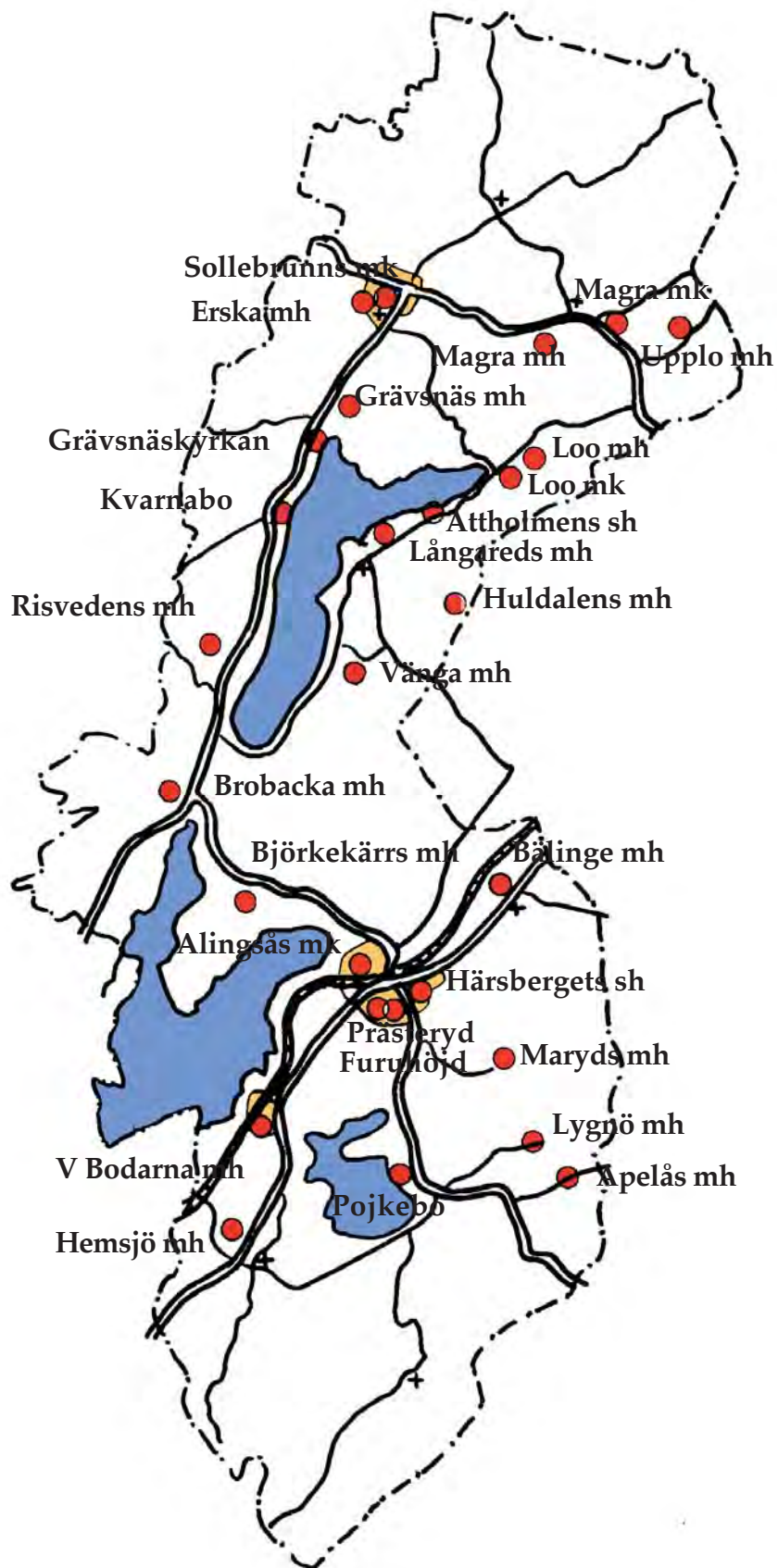
MISSIONSHUS I **ALINGSÅS** KOMMUN NORRA DELEN

Erska Missionshus
Sollebrunns Missionskyrka
Gräfsnäs Missionshus
Gräfsnäs kyrkan
Kvarnabo
Magra Missionshus
Magra Missionskyrka
Upplo Missionshus

Loo Missionshus
Loo Missionskyrka
Attholmens Sommarhem
Långareds Missionskyrka
Huldalens Missionshus
Vänga Missionshus
Risvedens Missionshus

*Missionshusinventering i Västra Götalands distrikt av SMF
Del 1*

Stig Florén 2003

Alingsås kommun

Missionshus och missionskyrkor i Alingsås kommun

Nr	Missionshus och -kyrkor	Byggt år	Nedlagd år	Ursprungligt antal platser	Nuvarande status
1	Erska Missionshus	1876	1930	60	Flyttad, bostad
2	Sollebrunns Missionskyrka	1923	-	115	I funktion
3	Grävsnäs Missionshus	1942	1980	60 ?	Bostad
4	Grävsnäskyrkan	1980	-	110	I funktion
5	Kvarnabo				Sv kyrkans kapell
6	Magra Missionshus	1898	1982	85	Förråd
7	Magra Missionskyrka	1982	-	80	I funktion
8	Upplo Missionshus	1945	1975	60 ?	Bostad
9	Loo Missionshus	1875	1966	100?	Rivet
10	Loo Missionskyrka	1966	-	180	I funktion
11	Attholmens Sommarhem	1943	-		I funktion
12	Långareds Missionskyrka	1905	-	100	I funktion
13	Huldalens Missionshus	?	?	50	Bostad
14	Vänga Missionshus	1875	-	85	I funktion
15	Risvedens Missionshus	1871	-	70	I funktion
16	Brobackens Missionshus	1926	1996	85	Ej i funktion
17	Björkekärrens Missionshus	1933	1980-talet	60	Bostad
18	Alingsås Missionshus	1876	1938	325	Rivet
19	Alingsås Missionskyrka	1938	-	350	I funktion
20	Prästeryds Missionshus	1937	1971		Bostad
21	Furuhöjds Fritidsgård	1971	-	84	I funktion
22	Härsbergets Sommarhem	1919	2000		Förskola
23	Pojkebo Sommarhem				I funktion
24	Bälinge Missionshus		-	80	I funktion
25	Maryds Missionshus	1874	-	82	I funktion
26	Apelås Missionshus	1899	2000	67	Ej i funktion
27	Lygnö Missionshus	1872	-	75	I funktion
28	Västra Bodarna Missionshus	1874	-	84	I funktion
29	Hemsjö	1905	-	136	I funktion

Nr 1-15 redovisas i del 1

Nr 16-29 redovisas i del 2

ERSKA MISSIONSHUS

Erska första missionshus

Läge:

Alingsås kommun, Erska socken, 500 meter nordväst om Erska Kyrka, sydväst om Sollebrunns samhälle.

Besök:

1999 07 01, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Henning Fällberg, Sollebrunn.

Byggnadens historia:

Erska Missionsförening bildades 1875. Året därpå uppfördes Erska missionshus av nio församlingsmedlemmar. Arbetena påbörjades på våren och redan på midsommardagen 1876 hölls den första guds-

tjänsten i missionshuset, men först några år senare var byggnaden helt färdig.

Sedan Västgötabanan fullbordats 1899 uppstod en ny samhällsbildning i anslutning till Sollebrunns järnvägsstation, och 1921-23 uppförde församlingen en ny och större missionskyrka där.

Erska missionshus fanns dock kvar och var i användning fram till 1930, då det monterades ner och övertogs av missionsförsamlingen i Sjuntorp, där byggnaden återuppfördes med vissa ändringar och fortfarande ligger kvar.

En minnessten anger idag platsen där Erska missionshus legat.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten. Stomme av timmer. Fasaderna klädda med stående träpanel. Taket klätt med tegelpannor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster.

Källor:

- *Erska Missionsförsamling 1875-1950* av David Kronberg, AB W Michelsens boktryckeri Alingsås 1950.

- *I gärningar vilka Gud berett*, minnesskrift utgiven vid 100-årsjubileet 1975.

Musikföreningen omkring 1915. Bilden är sannolikt tagen framför estraden

*1930 monterades missionshuset ner och övertogs av missionsförsamlingen i Sjun-
torp, där det återuppfördes med avsevärda förändringar.*

Minnesstenen på platsen där missionshuset låg

SOLLEBRUNNS MISSIONSKYRKA

Missionskyrkan från sydost före tillbyggnader

Läge:

Alingsås kommun, Erska socken,
Kyrkgatan 1, Sollebrunn.

Fastighetsbeteckning: Erska 1:22.

Ägare: Sollebrunns Missionsförsamling.

Karta över Sollebrunn. Missionskyrkan markerad med rött

Besök:

1999 07 01, intervju, foto.

1923 blev missionskyrkan klar

Söndagsskolan 1923-24. Bilden tagen i kyrksalen vid den läktare som revs 1973.

Juniörernas arbetsmöte i lilla salen på 1930-talet

Uppgiftslämnare:

Henning Fällberg, Sollebrunn.

Byggnadens historia:

Erska Missionsförsamling bildades 1875 och det första missionshuset, Erska Missionshus, uppfördes 1876 i Erska by. Sedan västgötabanan fullbordats 1899 uppstod en ny samhällsbildning i anslutning till Sollebrunns järnvägsstation, och 1904 väcktes tanken på att församlingen skulle uppföra en lokal i Sollebrunn.

Styrelsen samlad på estraden 1950

Syfyöreningen samlad i lilla salen 1940

1915 inköptes en tomt för 100:-, men först 1921 påbörjades byggandet av den nya kyrkan. Den stod klar 1923 och omfattade kyrksal, lilla sal samt vaktmästare- och pastorsbostad.

Byggkostnaderna uppgick till 25000:- förutom frivilligt arbete.

1954 gjordes en tillbyggnad av estraden och en dopgrav anordnades.

1963 gjordes en tillbyggnad omfattande bl a en ungdoms- och församlingsslokal och en ny vaktmästarbostad. Projektör var B Lundqvist, Vänersborg.

1973-74 gjordes en om- och tillbyggnad av kyrksalen, varvid den gamla läktaren togs bort, en rymlig entréhall an-

ordnades och källarlokalerna ställdes iordning omfattande ungdomsrum, hobbyrum, kök och arkiv. Arkitekt var Janne Feldt från Karlstad. Kyrksalen fick ny inredning och ett konstverk i fonden av församlingens ordförande Henning Viktorsson.

Kostnaden för byggnadsarbetena och inredningen uppgick till c:a 350000:- samt c:a 3000 frivilliga arbetstimmar.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten och betong. Stomme av trä. Fasaderna är klädda med stående träpanel med undantag av tillbyggnaden från 1963, som är klädd med fasadtegel. Taket är klätt med falsad slätplåt.

Estraden 1954

Missionskyrkan från söder 1999

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, symöten, pensionärsverksamhet, sång- och musikgrupper samt barn- och ungdomsverksamhet omfattande söndagsskola, scouter, juniorer, ungdomsförening och konfirmandundervisning.

Från öster.

Från nordväst.

Kyrksalens fond

Källor:

- *Erska Missionsförsamling 1875-1950* av David Kronberg, AB W Michelsens boktryckeri Alingsås 1950.
- *I gärningar vilka Gud berett*, minnesskrift utgiven av församlingen vid 100-årsjubileet 1975.

Kyrksalen 1999

Altartaflan målrad av Henning Viktorsson var ursprungligen placerad i Lagmansereds missionshus, därefter i Betelhöjdens missionshus och är numera placerad i kyrksalens tillbyggnad.

Samlingssalen i 1963 års tillbyggnad

Grupprum i källarplanet

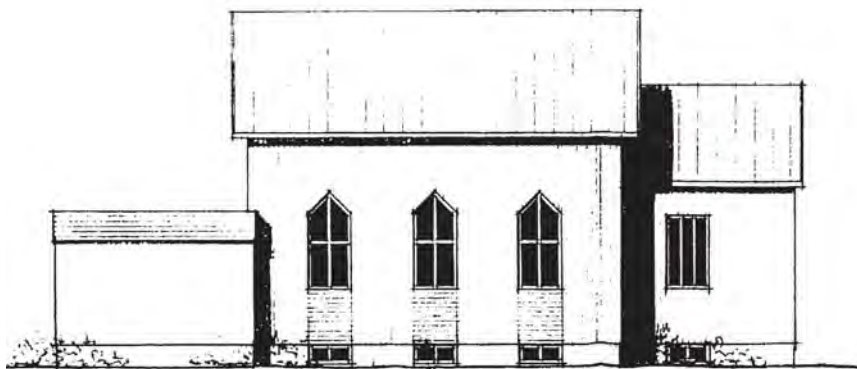
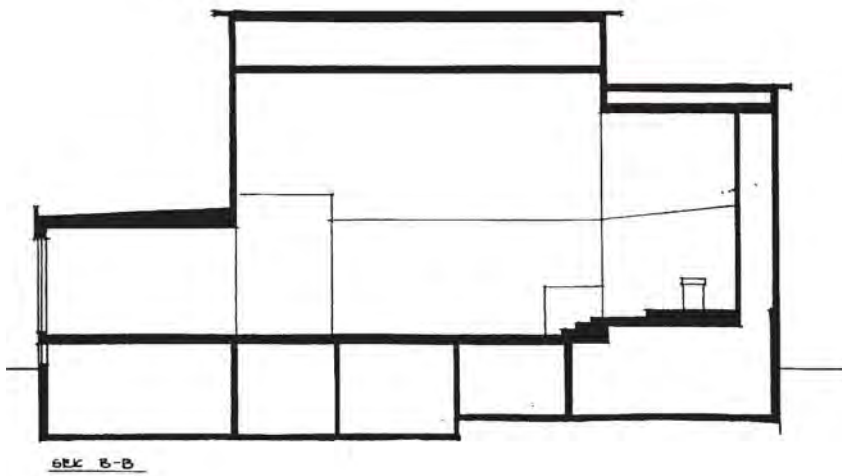
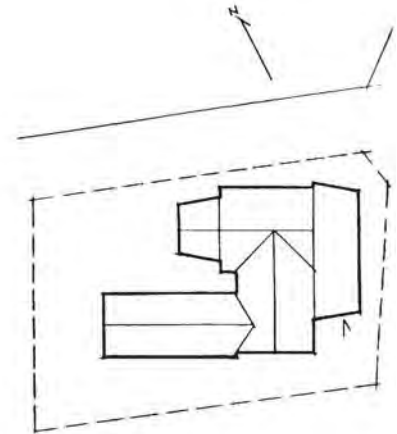
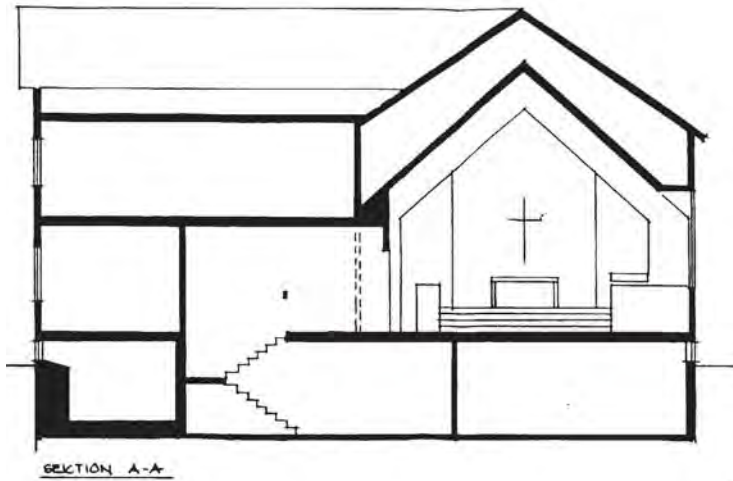

SOLLEBRUNNS MISSIONSKYRKA

Efter ritning av Janne Feldt 1973

skala 1:200

1999 10 18 / Stig Florén

SOLLEBRUNNS MISSIONSKYRKA
Efter ritning av Janne Feldt 1973
skala 1:200

GRÄFSNÄS MISSIONSHUS

Missionshusets fasad mot vägen, gammal bild

Läge:

Alingsås kommun. Erska socken, Bjärkevägen, Gräfsnäs samhälle, c:a 1 km norr om Gräfsnäs slottsruin.

Besök:

1999 07 06, foto.

Uppgiftslämnare:

Henning Fällberg, Sollebrunn.

Byggnadens historia:

Missionshuset var en utpost till Erska (Sollebrunn) missionsförsamling. Av församlingens minneskrift från 1975 framgår:

"Den 27 sept 1942 invigdes Gräfsnäs missionshus. Byggnationen hade påbörjats två år tidigare. Dessförinnan (från 1910) hade mötena hållits i den s k paviljongen på Gräfsnäs egendom, vilken då ägdes av Alfred Persson. Förslag och ritningar till missionshuset hade gjorts av Karl A Andersson, Sollebrunn. Helmer Johansson, Djurgården, ledde arbetet. Utom en mängd frivilliga arbeten och skänkt virke kostade uppförandet 25000:-kr. Den altartavla som tidigare funnits i Sollebrunn och som målats av Paul Rudström placerades 1947 i Gräfsnäs. Någon fonddekoration hade inte tidigare funnits där."

1954 inköpte församlingen en annan fastighet i Gräfsnäs omedelbart väster om slottsparken och iordningställde där en befintlig byggnad till sommarhem.

Missionshuset ombyggt till bostadshus

1980 ersattes denna byggnad med en ny kyrkobyggnad, Gräfsnäs kyrkan. Verksamheten i missionshuset vid Bjärkevägen flyttades till den nya kyrkan och missionshuset såldes. Det är nu ombyggt till flerbostadshus.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, fasad av stående träpanel, tak av tegel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster och söndagsskola.

Källor:

- *Erska Missionsförsamling 1875-1950* av David Kronberg, AB W Michelsens boktryckeri Alingsås 1950.

- *I gärningar vilka Gud berett*, minnesskrift utgiven vid 100-årsjubileet 1975.

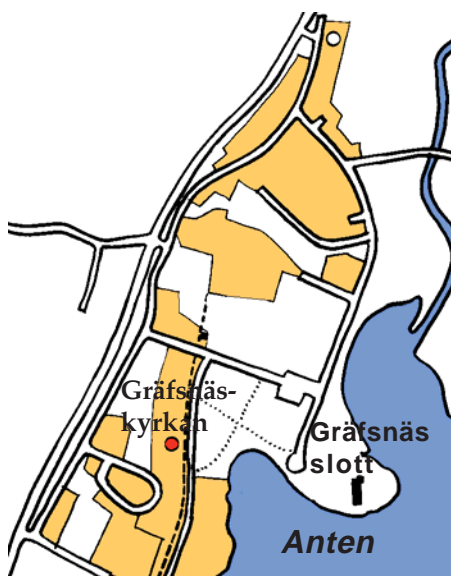
GRÄFSNÄS SOMMARHEM OCH GRÄFSNÄSKYRKAN

Gräfsnäs kyrkan från sydost

Läge:

Alingsås kommun. Erska socken, Stationsvägen, Gräfsnäs samhälle c:a 0,5 km väster om Gräfsnäs slottsruin. Fastighetsbeteckning: Gräfsnäs 1:79. Fastighetsägare: Sollebrunns Missionsförsamling.

Från söder

Från väster

Besök:

1999 07 06, foto, intervju.

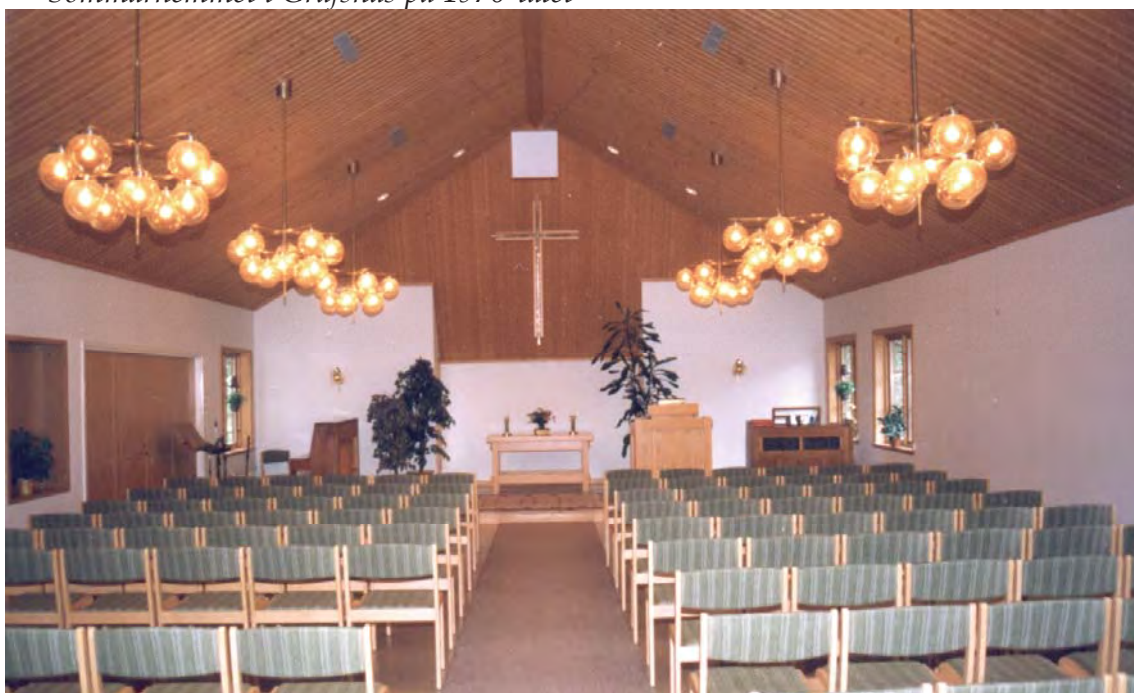
Uppgiftslämnare:

Henning Fällberg, Sollebrunn.

Sommarhemmet i Gräfsnäs på 1970-talet

Kyrksalen

Byggnadens historia:

Gräfsnäs kyrkan är en utpost till Sollebrunns missionsförsamling. 1954 inköpte församlingen en bebyggd fastighet omedelbart väster om slottsparken och iordningställde där en befintlig byggnad till sommarhem för församlingen. 1980 revs denna byggnad och ersattes med en ny kyrkobyggnad, Gräfsnäs kyrkan.

Byggandet genomfördes med en stor arbetsinsats från församlingens medlemmar. En vacker park omger byggnaden.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, fasaden klädd med stående träpanel, tak av betongtakpannor.

Verksamhet i byggnaden:

Sommartid är en stor del av församlingens verksamhet i form av gudstjänster och ungdomsarbete förlagd till Gräfsnäs-kyrkan. Övriga delar av året omfattar verksamheten gudstjänster, söndagsskola scoutarbete m m. Kyrkan hyrs också ut till församlingsläger, bröllop och liknande.

Källor:

- *Erska Missionsförsamling 1875-1950* av David Kronberg, AB W Michelsens boktryckeri Alingsås 1950.

- *I gärningar vilka Gud berett*, minnesskrift utgiven vid 100-årsjubileet 1975.

Samtalsrummet med utblick mot kyrksalen

Kafferummet

Brashörnan

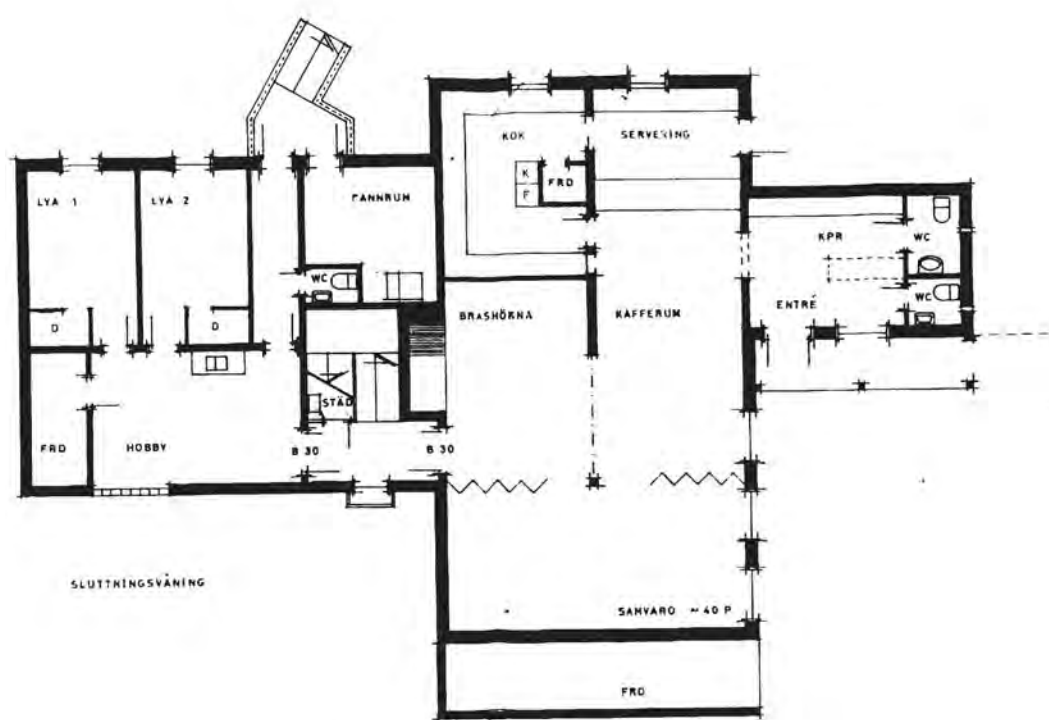
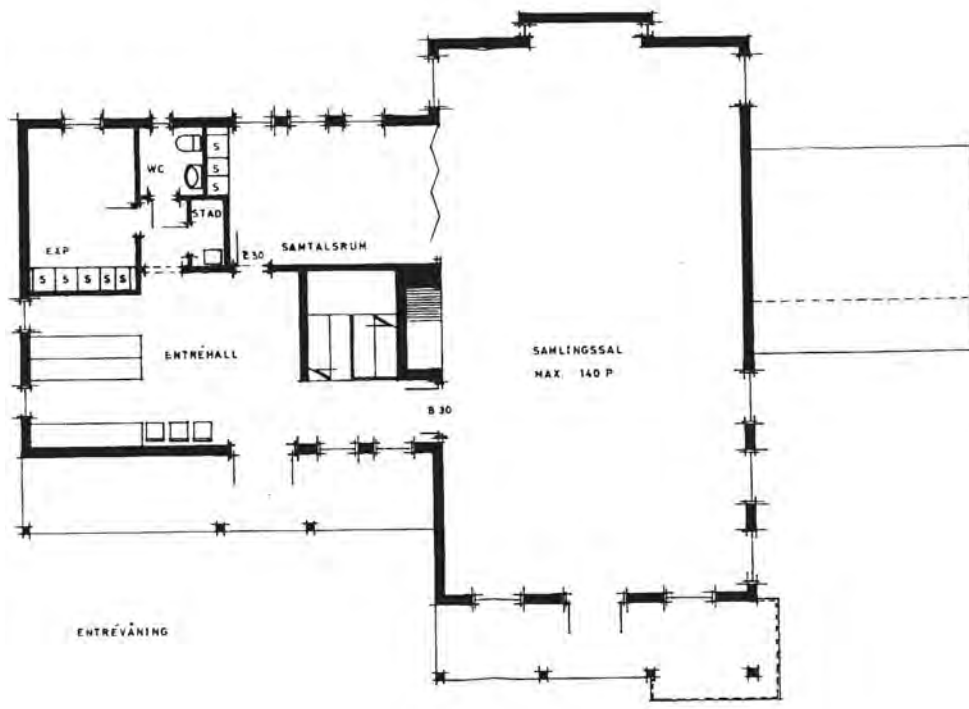
Kyrksalens fond

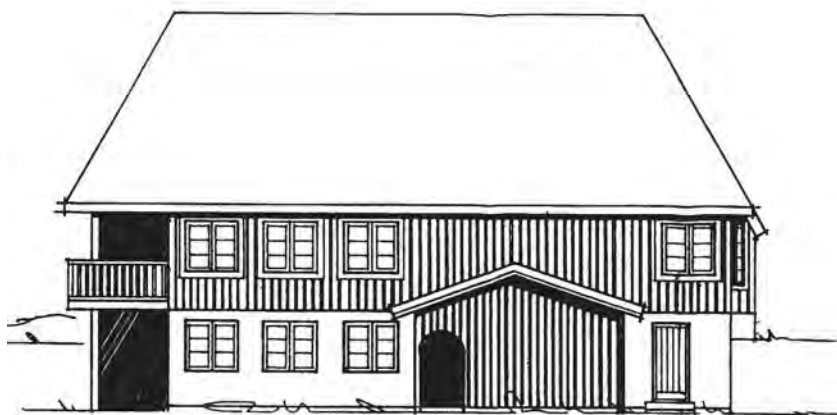
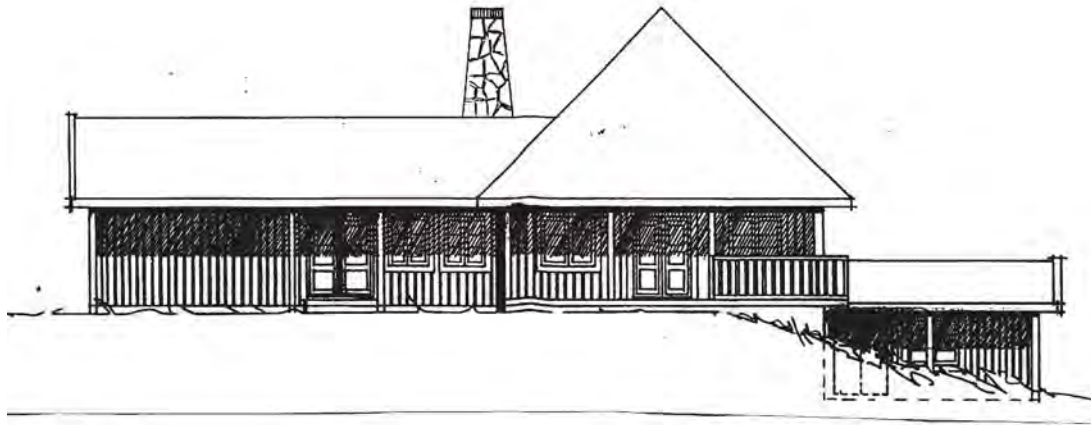
Kyrksalen från estraden

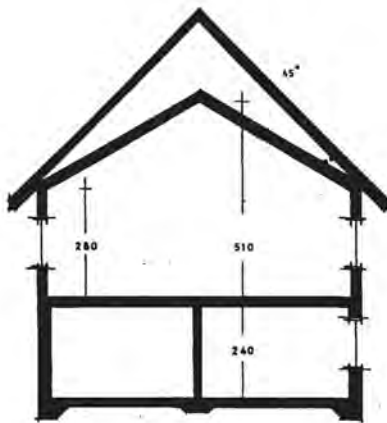
Serveringsdisken vid köket

GRÄFSNÄSKYRKAN
 Bygglövnitning daterad 1980 01 31
 Skala 1:200

FASAD ÖSTER

SEKTION SAMLINGSAL

GRÄFSNÄSKYRKAN

Bygglovritning daterad 1980 01 31

Skala 1:200

KVARNABO MISSIONSFÖRSAMLING

Söndagsskolan samlad i Blåbandslokalen i Kvarnabo

Läge:

Alingsås kommun, Långareds socken, Kvarnabo blåbandslokal och senare Kvarnabo kapell, Kvarnabo.

Karta över Kvarnabo. Blåbandslokalen markerad med rött

Besök:

1999 07 06, foto, intervju

Uppgiftslämnare:

Henning Fällberg, Sollebrunn.

Församlingens historia:

Kvarnabo utgjorde förr en predikoplats för Väst kustens Missionsförening, och när en av distriktets predikanter, Gustav Larsson, bosatte sig i Kvarnabo bildades en missionsförsamling där 1934. Något missionshus byggdes dock inte, utan Kvarnabo Blåbandslokal fick disponeras för verksamheten. 1950 gick församlingen upp i Erska (Sollebrunns) missionsförsamling, men verksamheten i form av söndagsskola drevs vidare i Blåbandslokalen. 1972 tog Långareds kyrkoförsamling över lokalen, rev den och uppförde ett nytt kapell på tomten. Missionsförsamlingen bedriver nu söndagsskoleverksamheten i kapellet.

Källor:

- *Erska Missionsförsamling 1875-1950* av David Kronberg, AB W Michelsens boktryckeri Alingsås 1950.
- *I gärningar vilka Gud berett*, minnesskrift utgiven vid 100-årsjubileet 1975.

MAGRA MISSIONSHUS

Missionshuset från sydost

Läge:

Alingsås kommun, Magra församling, 0,5 km söder om Magra kyrka.

Fastighetsbeteckning: Magra 1:16.

Ägare: Sven-Inge Helldin, Magra.

Karta över Magra by

Besök:

2000 04 26, foto, uppmätning, intervju.

Uppgiftslämnare:

Bror Johansson, Magra.

Byggnadens historia:

Magra Missionsförsamling bildades 1881.

Gammal bild visande missionshusets entré

Från sydväst

Estraden före 1955

Samlingarna hölls till att börja med i hemmen, men efter hand som troendeskararn ökade kom också behovet av egna lokaler, och man beslutade att samla virke och annat erforderligt byggmaterial.

Sommaren 1898 byggdes så missionshuset på en tomt som "mor Elin", Elin Svensson, hade utsett och skänkt till församlingen. Missionshuset bestod ursprungligen av ett enda rum, men 1925 byggdes missionshuset till med ett kapprum och en mindre samlingsal, som var utrustad med spis. Estraden flyttades från västra väggen till norra väggen.

Estraden efter 1955 års ombyggnad

Kyrksalen sedd från predikstolen

1955 skedde en ny ombyggnad varvid en del av kapprummet avdelades till kök, estraden byggdes om, och de två fönstren i norrfasaden sattes igen. 1962-63 bytte man fönster och drog in elvärme i huset. Tidigare hade huset värmts upp med en kamin.

Sista mötet i missionshuset ägde rum 27 juni 1982. Församlingen hade då byggt en ny missionskyrka och flyttade verksamheten dit. 1988 såldes missionshuset till en privatperson, och det användes numera som förråd.

Byggnadsmaterial:

Grunden är av natursten. Äldsta delen har en stomme av timmer, medan den senare tillbyggda delen har en stomme av plank. Utvändigt är huset beklätt med stående locklistpanel och invändigt med hyvlad panel. Tak är belagt med tegelpannor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, ungdomsförening, juniorförening, syförening.

Källor:

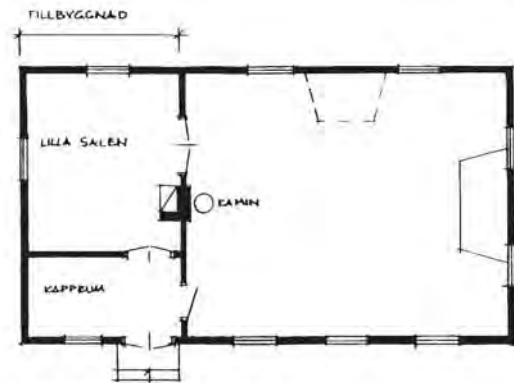
Magra Missionsförsamling, specialarbete av Emma Höggärde VT-96 S3B.

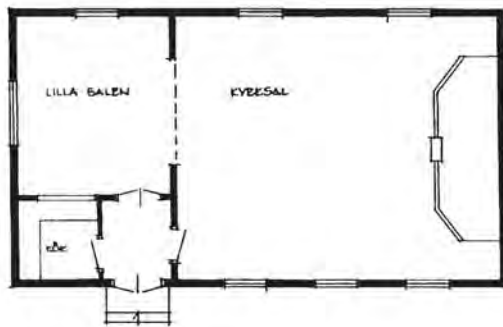

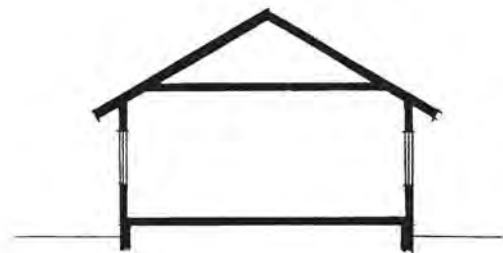
URSPRUNGLIG UTFORMNING

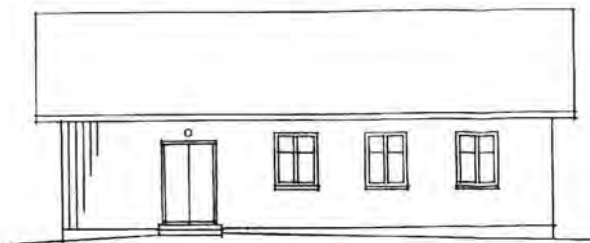
EFTER 1925 ÅRS TILLBYGGNAD

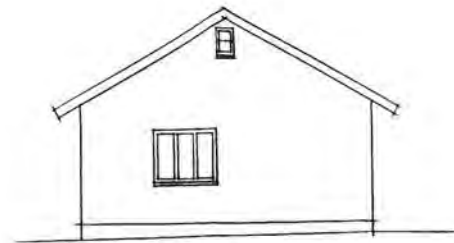
NUVARANDE UTFORMNING

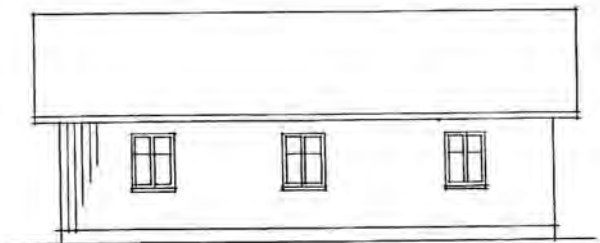
SEKTION

MOT ÖST

MOT SÖDER

MOT VÄSTER

MAGRA MISSIONSHUS
 Uppmättningsritning skala 1:200
 2000 05 21 / Stig Florén

MAGRA MISSIONSKYRKA

Missionskyrkan från nordväst

Läge:

Alingsås kommun, Magra socken, en km öster om Magra kyrka, omedelbart sydost om vägskälet.

Fastighetsbeteckning: Magra 5:42.

Ägare: Magra Missionsförsamling.

Karta över Magra

Besök:

2000 04 26, foto, uppmätning, intervju.

Uppgiftslämnare:

Bror Johansson, Magra.

Byggnadens historia:

Magra Missionsförsamling bildades 1881. 1898 byggdes Magra missionshus och där

Från söder

Från norr

hade församlingen sitt hem fram till 1982. På grund av växande verksamhet och nya krav på lokaler hade församlingen under 1970-talet behov av en ny kyrka. 1978 förvärvade församlingen Magra östra skola av Alingsås kommun för 130000

Kyrksalen

Kyrksalen från estraden

Kapprummet

kronor. Ett ritningsförslag utarbetades av Tord Hallén, vilket innebar att den gamla

skolbyggnaden byggdes om till församlings- och ungdomslokaler, och en ny byggnadskropp tillfogades som innehöll en kyrksal. 1981 påbörjades byggnadsarbetena, som i stor utsträckning utfördes av församlingsmedlemmarna själva, och i juli 1982 stod den nya kyrkan färdig.

Byggnadsmaterial:

Den gamla skolbyggnaden har en grund av natursten och en stomme av timmer, utvändigt beklädd med stående locklistpanel. Kyrksalstillbyggnaden har en grund av betongsten och stomme av trä med utvärdig klädsel av locklistpanel. Tak av tegel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, syförening, barn- och ungdomsarbete med söndagsskola, scout- och tonårsgrupper, sång- och musikgrupper, pensionärsverksamhet.

Källor:

Magra Missionsförsamling, specialarbete av Emma Höggärde VT-96 S3B.

Servering och samlingsal

Ungdomsrum i källarplanet

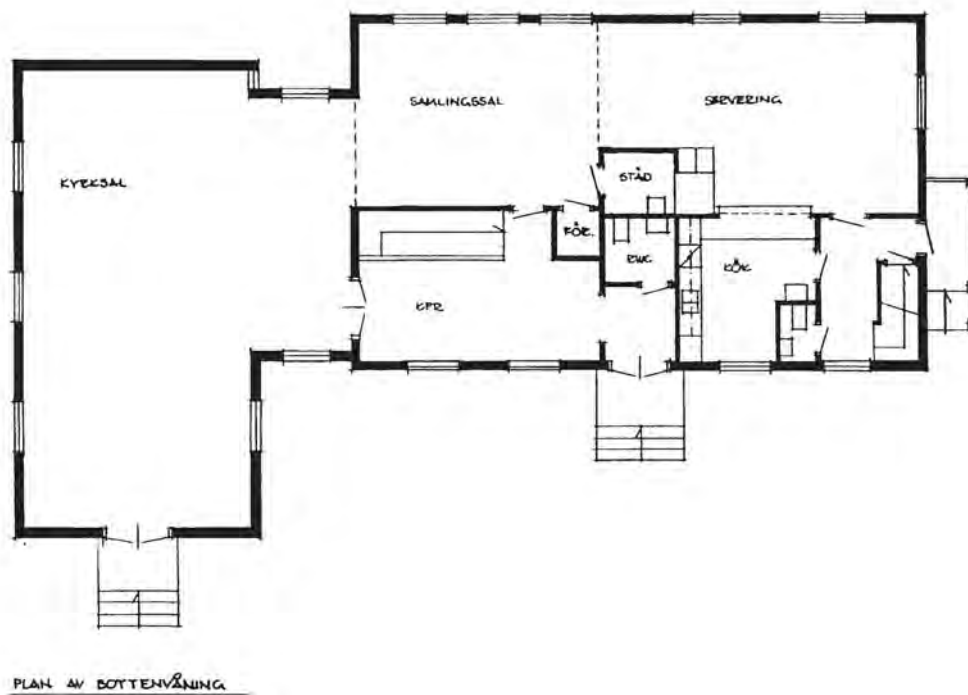
Kök

Bordtennisrum

Altartavlan från det gamla missionshuset pryder väggen i den nya missionskyrkan

MAGRA MISSIONSKYRKA
Efter ritning av Tord Hallén
skala 1:200 2000 05 21/SF

UPPLO MISSIONSHUS

Upplo missionshus omkr 1950

Läge:

Alingsås kommun, Långareds socken, 2 km nordost om Upplo herrgårdsbyggnad, omedelbart norr om vägen mot Nossebro, vid avtagsvägen mot Eskekärr.

Karta över trakten Upplo-Magra. Upplo missionshus markerat med rött

Besök:

1999 10 19, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

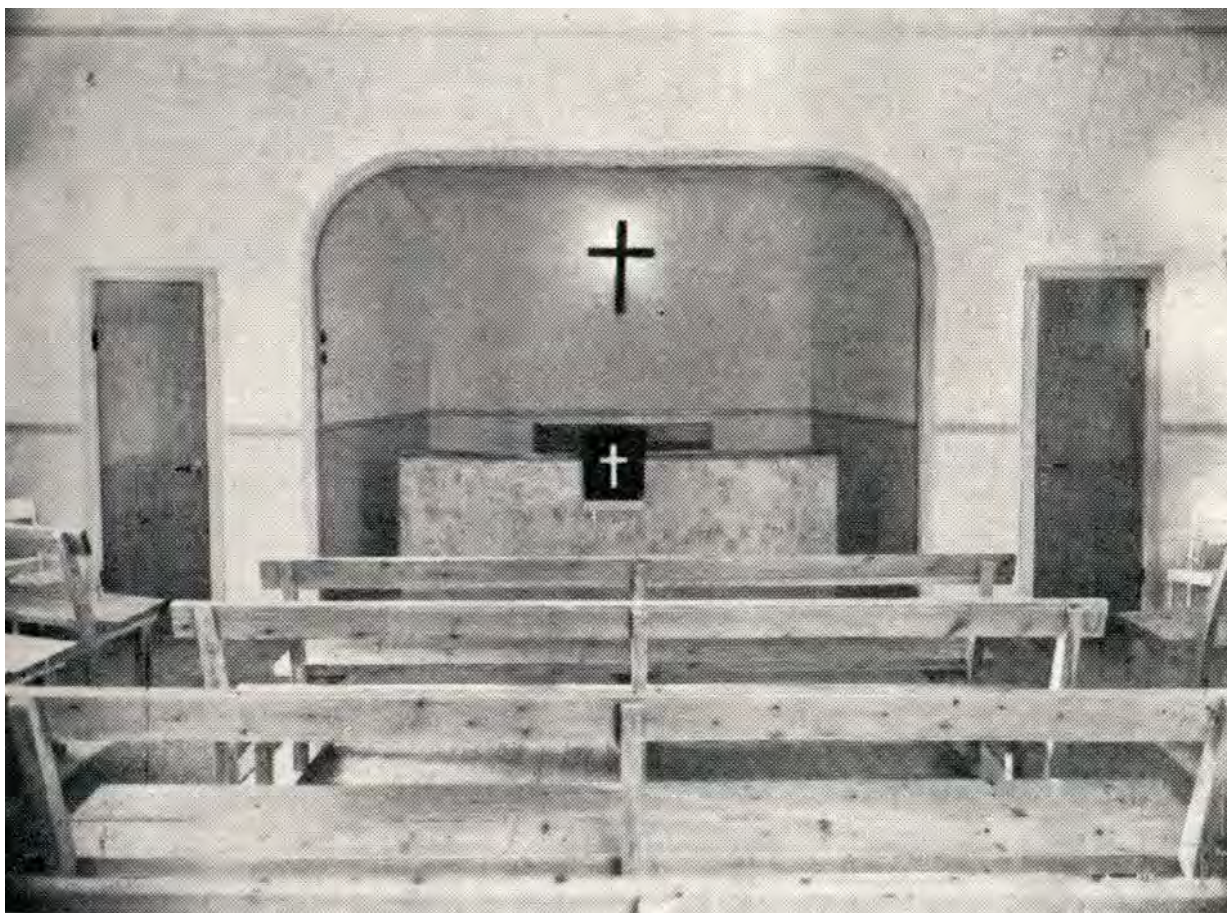
Inger Svantesson, Skellefteå.

Byggnadens historia:

Missionsförsamlingen i Loo började 1918 hålla söndagsskola i Upplo. 1935 upplät godsägare Dicander på Upplo en stuga för församlingens mötesverksamhet, och en andlig väckelse uppstod.

Vid missionsförsamlingens årsmöte 1945 beslöts att ett missionshus skulle uppföras i Upplo. Lantbrukaren Emil Johansson i Eskekärr skänkte en tomt. Ett missionshus uppfördes på tomten med en mängd frivilliga dagsverken. En insamling gav 11000 kronor och gåvor av olika slag. Hösten 1945 stod missionshuset klart och fungerade sedan som en utpost för Loo missionsförsamling. På grund av avflyttning från orten och minskat barnantal minskade så småningom verksamheten,

Interiör av kyrksalen omkr 1950

och 1975 hölls det sista mötet i Upplo. Huset försålades, och används nu som privatbostad.

Byggnadsmaterial:

Grund av betongmaterial, stomme av trä, utvändigt klädd med träpanel. Taket är täckt av takpannor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola.

Källor:

- *Loo Missionsförsamling 1875-1950*. Minneskrift av Erl. Anderson m fl. Tryckt av AB W Michelsens Boktryckeri Alingsås 1950.

- *Allt av nåd, Loo missionsförsamling 1875-1975*, minneskrift vid 100-årsjubileet 1975 av Hjalmar Wängborg, Anna M Johansson och Inger Svantesson. Tryckt på Alingsås Offsettryckeri.

Missionshuset ombyggt till bostadshus

LOO MISSIONSHUS

Loo Missionshus före 1944 års tillbyggnad

Läge:

Alingsås kommun, Långareds socken, 600 m nordost om vägskälet i Loo.

Karta över Loo

Besök:

1999 10 19, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Inger Svantesson, Skellefteå.

Byggnadens historia:

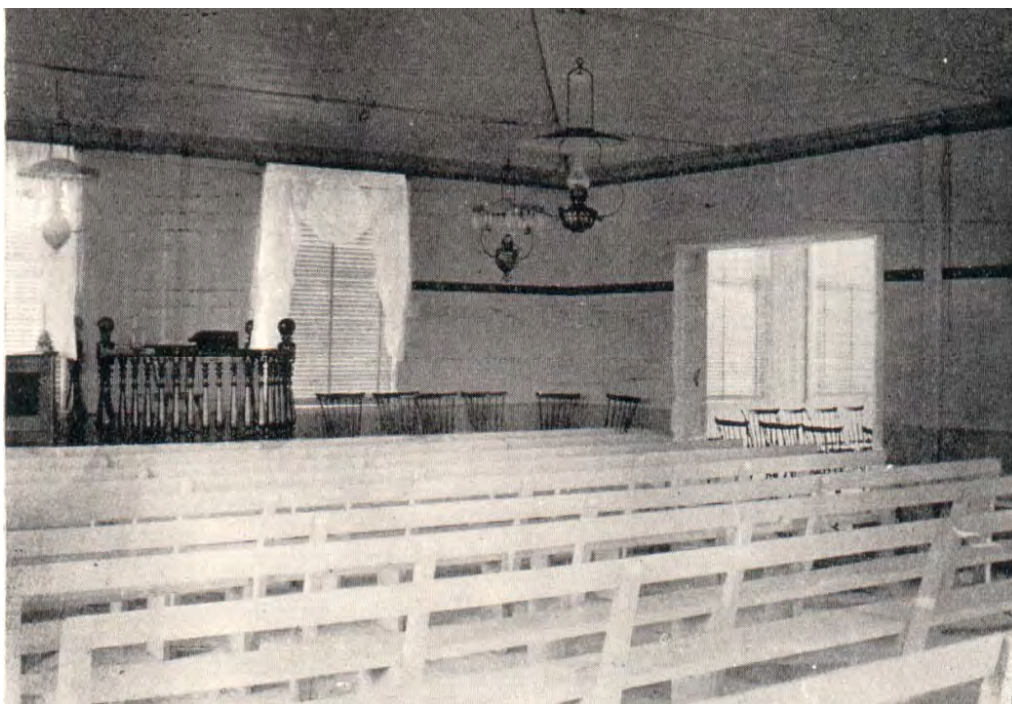
Loo Evangelisk-Lutherska missionsförening bildades 1875 och samtidigt beslöts

Missionshuset efter tillbyggnad

också att ett missionshus skulle uppföras. Tomt uppläts av Lars Larsson Loo storegården, Loo och företaget kunde startas omedelbart. Intresset var stort från traktens befolkning, som ställde upp med frivilliga dagsverken, byggnadsmaterial och penningbidrag, och redan hösten 1875 kunde missionshuset tas i bruk. Tomten friköptes 1904 för ett pris av 325 kronor. Förbättringar av huset gjordes vid flera tillfällen. 1896 bekläddes väggarna invändigt, och året därpå målades det hela. 1907 byggdes lilla salen

Gammal interiörbild

Interiör från 1950

som en tillbyggnad. Året därpå flyttades predikstolen, innertaket höjdes och huset målades både in- och utvändigt.

1940 gjordes en omfattande restaurering och 1944 gjordes en tillbyggnad omfattande tambur och kök. 1951 installerades elektrisk uppvärmning, som ersatte den stora vedkamin, som tidigare varit värmekällan för huset.

1966 stod den nya missionskyrkan i Loo färdig, och då lades verksamheten ned i missionshuset, som revs och flyttades till Attholmens sommarhem, där det återuppfördes som logement.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten, stomme av trä in- och utvändigt klädd med panel. Taket täckt av betongtakpannor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, scout, juniorverksamhet, konfirmandundervisning, sång- och musikgrupper, hornmusikkår, syförening, studieverksamhet.

Källor:

- *Loo Missionsförening 1875-1925*, minneskrift av Erik Olsson och Johannes Andreasson. Tryckt på W Michelsens Boktryckeri Alingsås 1925.

- *Loo Missionsförsamling 1875-1950*. Minneskrift av Erl. Anderson m fl. Tryckt av AB W Michelsens Boktryckeri Alingsås 1950.

- *Allt av nåd, Loo missionsförsamling 1875-1975*, minneskrift vid 100-årsjubileet 1975 av Hjalmar Wängborg, Anna M Johansson och Inger Svantesson. Tryckt på Alingsås Offsettryckeri.

Minnesstenen på missionshustomten

LOO MISSIONSKYRKA

Missionskyrkan från nordväst

Läge:

Alingsås kommun, Långareds socken, omedelbart sydost om vägskälet i Loo. Fastighetsbeteckning: Loo Lillegården 1:12.

Ägare: Loo Missionsförsamling.

Karta över Loo

Besök:

99 10 19, foto, intervju.

Från sydväst

Uppgiftslämnare:

Stig Hansson, Loo.

Byggnadens historia:

Kyrkan uppfördes 1965-66 av Loo Missionsförsamling som ersättning för Loo missionshus, som inte längre fyllde församlingens krav. Arkitekt var Stig Florén och byggmästare var Ivan Sylvén.

Mycket frivilligt arbete utfördes, gåvor och kontanta medel skänktes varför byggnadskostnaden, som uppgick till

Kyrksalen

375000 kronor till stor del kunde betalas kontant. Endast 50000 kronor behövde lånas upp.

1982 gjordes en tillbyggnad omfattande bl a några grupprum samt hiss mellan våningsplanen. Västfasadens fönster minskades något i höjd.

Byggnadsmaterial:

Grund av betong, stomme av betong, tegel och stål, fasad av tegel och trä, invändiga ytskikt av målat tegel och laserat trä. Yttertak av papp.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, scout, tonårsverksamhet, konfirmandundervisning, sång- och musikgrupper, hornmusikkår, syförening, studieverksamhet.

Källor:

Allt av nåd, Loo missionsförsamling 1875-1975 minneskrift vid 100-årsjubileet 1975 av Hjalmar Wängborg, Anna M Johansson och Inger Svantesson. Tryckt på Alingsås Offsettryckeri.

Tavlan och korset på fondväggen är skapade av konstnären Kurt Dejmo, Uddevalla.

Kyrksalen från estraden

Lilla salen med utblick mot kyrksalen

Pastorns rum

Lilla salen

Kapprummet

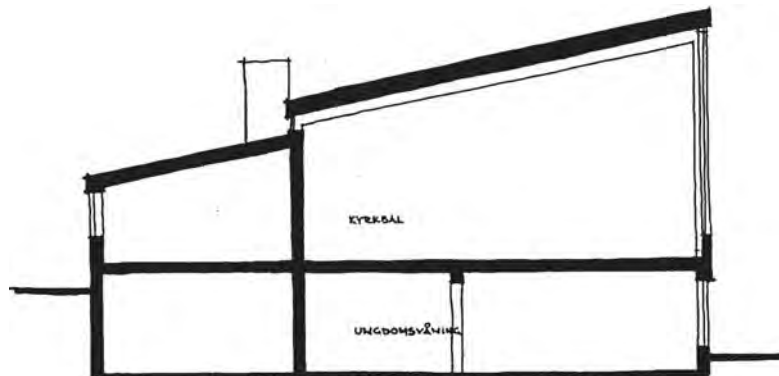
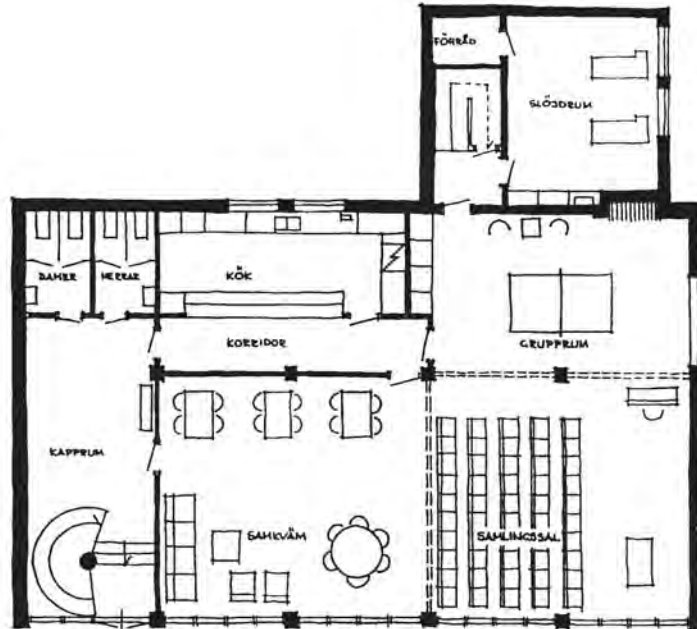
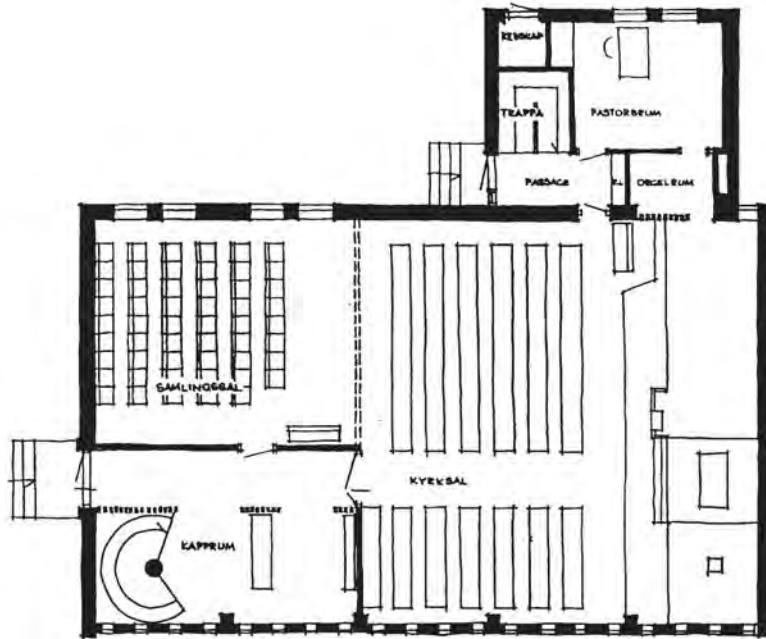
Grupprum i övervåningen

Samlingssal i undervåningen

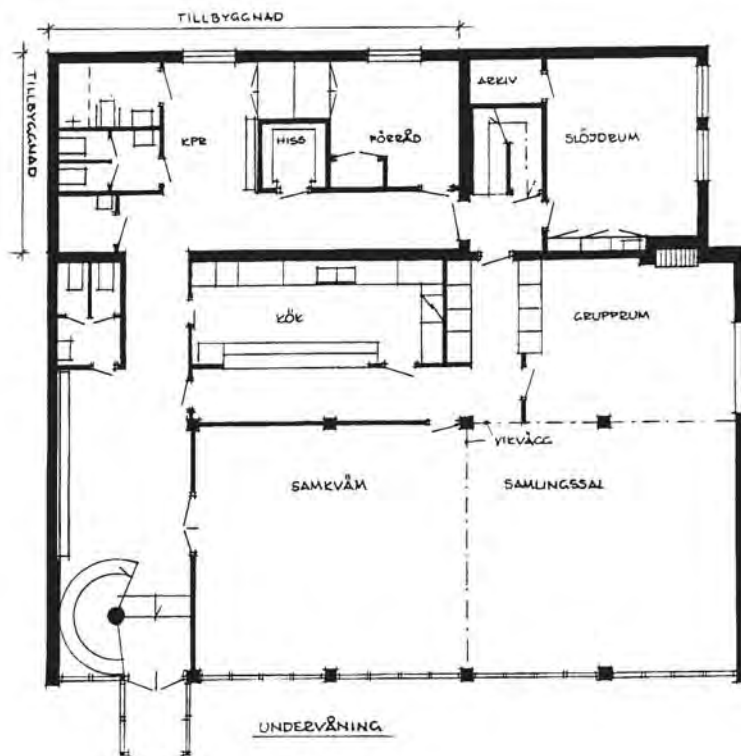
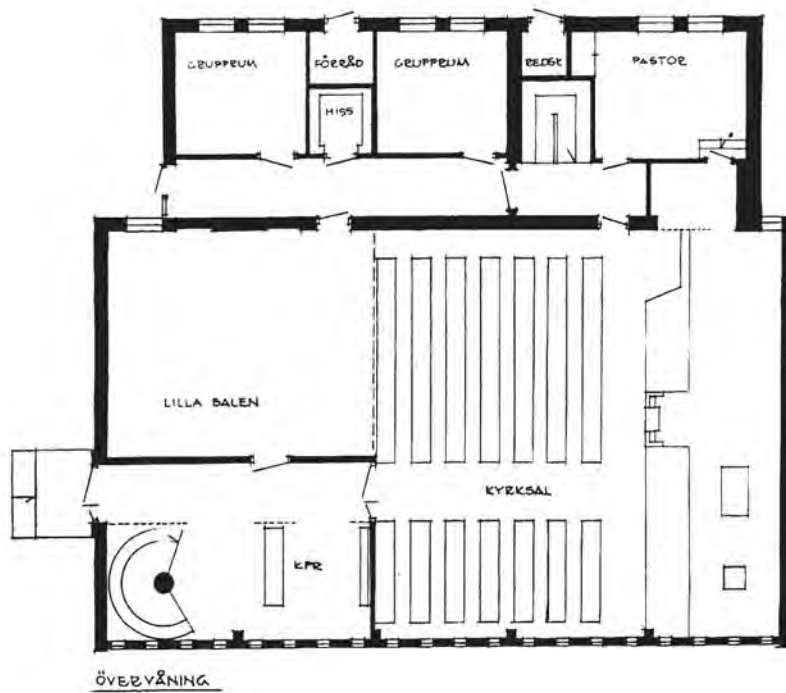

Grupprum i undervåningen

LOO MISSIONSKYRKA
 Ursprunglig utformning
 Skala 1:200 / Stig Florén

LOO MISSIONSKYRKA
 Ursprunglig utformning
 Skala 1:200 / Stig Florén

ATTHOLMENS SOMMARGÅRD

Gården från söder

Läge:

Alingsås kommun, Långareds socken, c:a 2,5 km nordost om Långareds kyrka vid sjön Anten.

Fastighetsbeteckning: Attholmen 2:10.

Karta över Attholmen. Sommargården markerad med rött

Besök:

99 05 18, foto.

Uppgiftslämnare:

Inger Svantesson, Skellefteå

Gården på 1950-talet

Gården på 1960-talet

Från sydost

Från nordväst

Byggnadens historia:

Den ursprungliga byggnaden uppfördes av missionsförsamlingarnas ungdomsföreningar i Långared och Magra 1943 på en tomt skänkt av lantbrukare Folke Jansson, Attholmen. Byggnadskostnaden var ca 4000 kronor. Större delen av denna summa hade insamlats i form av kontanter och virke. Mycket frivilligt arbete utför-

des också. En ombyggnad av huset ägde rum under 1950-talet. Bl a glasades verandan in. Senare skedde ytterligare en om- och tillbyggnad av huset.

En logementsbyggnad och en estrad har också uppförts på tomten. Under åren har också tomten iordningställts med bollplan, lekplats, minigolfbana och badplats.

Byggnadsmaterial:

Träbyggnad på en grund av betongsten. Tak av papp.

Verksamhet i byggnaden:

Ungdomssamlingar, gudstjänster, barnmöten, läger.

Källor:

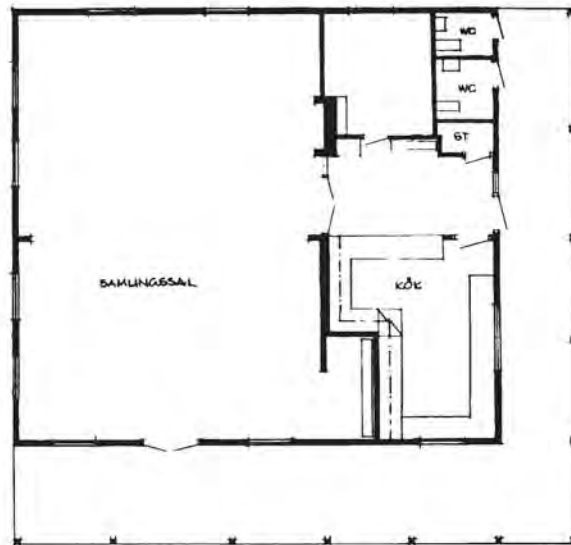
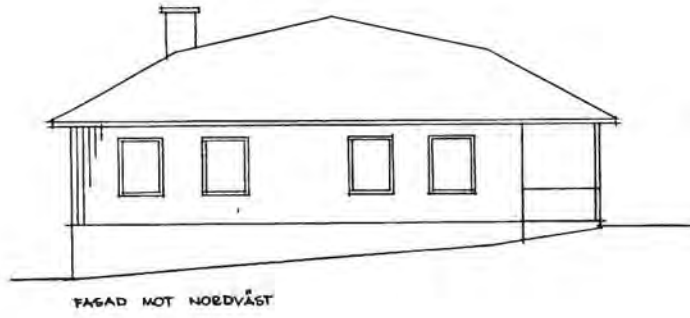
Långareds Missionsförsamling 100 år, minnesskrift utgiven år 1983, författad av Folke Lennerås, Nils Lundbäck och Ingemar Svennered, tryckt av Alfredsons Offset AB Bollebygd 1983.

Logementsbyggnad

Lekplats och bollplan

ATTHOLMENS SOMMARGÅRD
Från bygglovhandling skala 1:200
1999 12 15 / SF

LÅNGAREDS MISSIONSHUS

Missionshuset före 1907 års tillbyggnad

Läge:

Alingsås kommun, Långareds socken, Långareds samhälle ca 500 m nordost om Långareds kyrka.

Fastighetsbeteckning: Långared 16:1.

Ägare: Långareds Missionsförsamling.

Karta över Långared

Besök:

1999, foto.

Byggnadens historia:

Långareds friförsamling bildades 1883. Initiativtagare var sannolikt A P Andersson från Risveden, tillsammans med några personer bosatta i Långared, men medlemmar i de nybildade fria församlingarna i Loo och Vänga.

Sammankomster hölls till att börja med i hemmen, men många anslöt sig till församlingen och rymligare lokaler er-

Efter 1957 års tillbyggnad

Kyrksalen före 1982 års ombyggnad

fordrades. 1904 aktualiserades frågan om byggande av ett missionshus, och för att skaffa medel till byggandet bildades en syförening och teckningslistor togs fram.

1905 skrevs kontrakt med ägaren till Bryngelsgården, Johannes Johansson, om inköp av tomt på 11 x 19,5 meter för mis-

Missionskyrkan 1999 från öster.

Kyrkans entré

Från sydväst

sionshuset, och byggnadsarbetet påbörjades. Under ledning av Emil Wängberg och August Hellkvist timrades huset upp, och den 8 okt samma år invigdes det. 1907 slutfördes brädklädseln av huset, och en förstuga byggdes. 1909 målades missionshuset utvändigt och var därmed färdigt. Byggekostnaden uppgick till 2115 kronor

och dessutom utfördes en mängd fria dagsverken och körslor.

Med undantag för 500 kronor, som upplånades 1905, hade alla pengar samlats in på teckningslistorna och genom syföreningens arbete.

1912 utvidgades tomten något, och häck och prydnadsträd planterades. 1920 installerades elektriskt ljus i missionshuset. 1929 utvidgades tomten återigen och en vedbod byggdes. 1936 renoverades huset utvändigt genom att delar av den utvändiga panelen byttes, huset målades och taket lades om. 1944 fick kyrksalen ny kamin, ny orgel och nya bänkar och målades om.

1952 utökades tomten för att medge en tillbyggnad. 1955 påbörjades en tillbyggnad av missionshuset, som inrymde ungdomslokaler och kök. Stora kyrksalen renoverades. Projektör var B Lundqvist LBF Vänersborg. 19 maj 1957 invigdes tillbyggnaden. 1972 iordningställdes ett rum över lilla salen, större utrymmen ordnades i vestibul och kök, och nya toaletter anordnades. 1973 installerades en högtalaranläggning.

1982 gjordes en omfattande om- och tillbyggnad av missionshuset, projekterad av arkitekt Gilbert Sultan Långared, varvid en helt ny kyrksal uppfördes. Byggnadsarbetena genomfördes med stor insats av frivilligt arbete.

Kyrksalen

Predikstolen och dopgraven

Kyrksalen från estraden

Byggnadsmaterial:

Den ursprungliga byggnaden är grundlagd på natursten, har bärande stomme av timmer, utvändigt kläddel av stående panel och tak av tegel. Senare års tillbyggnader har grund av betongsten och stomme av trä. Kyrksalens fondvägg är murad i tegel. Fasaden är utvändigt klädd med stående träpanel. Taket är numera av betongtakpannor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, barn- och ungdomsverksamhet, symöten, pensionärssamlingar.

Källor:

Långareds Missionsförsamling 100 år, minnesskrift utgiven år 1983, av Folke Lennerås, Nils Lundbäck och Ingemar Svennered, tryckt av Alfredsons Offset AB Bollebygd 1983.

Den gamla kyrksalen är numera servering

Kyrktoorget

Köket

Konstverk av Lizzie Nordén

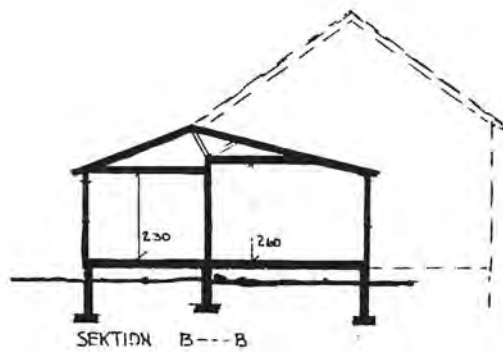
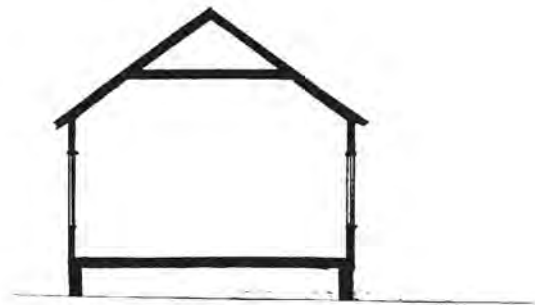
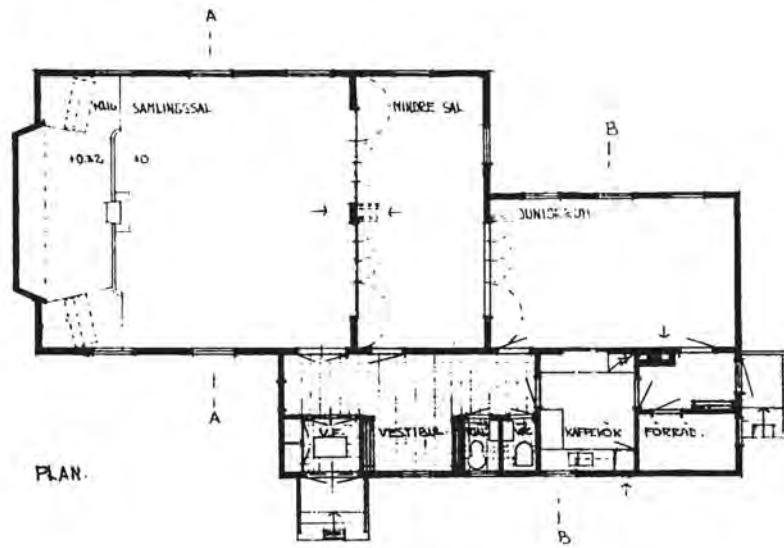

Rum i övervåningen med fönster mot kyrksalen.

Grupparbetsrum i övervåningen.

LÅNGAREDS MISSIONSHUS
 Från ritning av LBF Vänersborg
 dat 1954 09 25 skala 1:200

HULDALENS MISSIONSHUS

Missionshuset ombyggt till fritidshus

Läge:

Alingsås kommun, Långareds socken, c:a 3 km ostsydost om Långareds kyrka.
Fastighetsbeteckning: Mjönäs 1:9.

Karta över Huldalen, missionshuset markerat med rött.

Besök:

1999 10 19, foto, uppmätning, intervju.

Uppgiftslämnare:

Inger Svantesson, Skellefteå.

Byggnadens historia:

Byggnaden är uppförd av Huldalens Missionsförsamling och använd som mis-

sionshus, men på senare år har den sålts till en privatperson och den är numera bostad.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, fasadbeklädnad av träfiberskiva och stående läkt, tak av tegel.

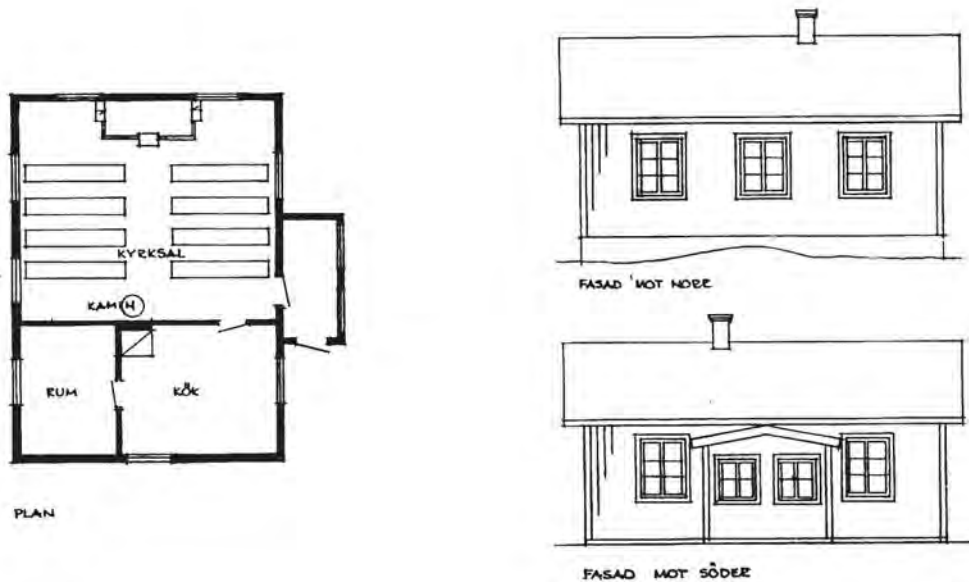
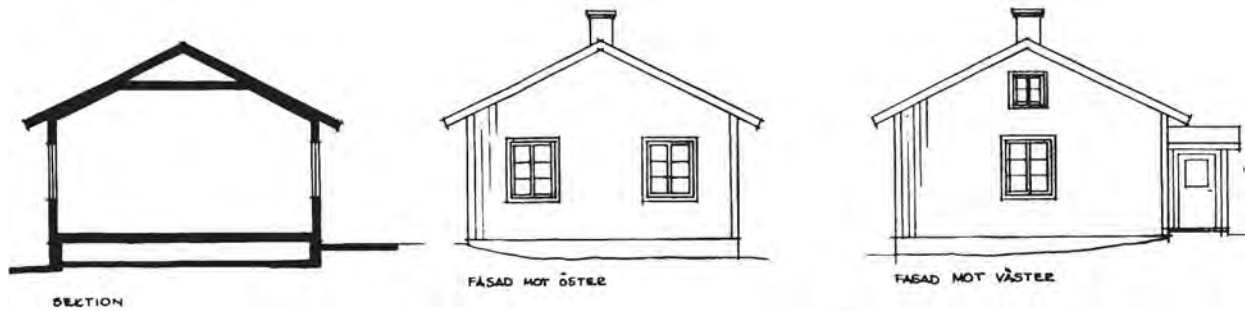
Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster.

Från norr

HULDALENS MISSIONHUS
 Rekonstruktionsritning skala 1:200
 2000 01 04 / Stig Florén

VÄNGA MISSIONSHUS, Långared

Missionshuset från öster

Läge:

Alingsås kommun, Långareds socken,
Vänga ca 3 km ssv om Långareds kyrka.
Fastighetsbeteckning: Vagnshed 2:12.
Ägare: Vänga Missionsförsamling

Karta över Vänga. Missionshuset markerat med rött

Besök:

1998

Uppgiftslämnare:

Verner Smedberg, Deragården.

Från norr

Från väster

Från norr 1950

Kyrksalen 1950

Kyrksalen 1953

Byggnadens historia:

Under 1870-talets första år kom väckelsen till bygden och fria predikningar hölls i gårdarna. 1875 bildades en förening för att uppföra ett missionshus, och redan samma år uppfördes huset. Många i bygden bidrog med timmer och dagsverken, och något lån behövde inte tas upp. Tomten var på 50 x 40 alnar och arrenderades på 49 år för 10 kronor året.

Intresset i bygden var stort för bygget bl a för att man lovat upplåta lokal för

småskolan i missionshuset. Tidigare hade denna undervisning bedrivits ambulerande i gårdarna, men nu fick den en fast lokal i missionshusets lilla sal. Undervisningen bedrevs här fram till 1920-talet, då ett nytt skolhus byggdes.

Missionshusets stora sal var till att börja med ouppvärmad, men någon skänkte en kamin så att det blev möjligt att värma upp rummet.

Predikstolen 1950

1911 byggdes missionshuset om. Man vände salen så att församlingen, som ursprungligen suttit vänd mot sydost, nu satt vänd mot den nordvästra gaveln, där en ny predikstol uppfördes. De ursprungliga, obekväma bänkarna ersattes med nya bekväma. Innertaket i stora salen lyftes så mycket som takstolen tillät.

När det 49-åriga arrendet löpte ut, fruktade församlingen att de skulle behöva flytta missionshuset, men lyckades förhandla till sig en förlängning, och 1942 inköptes tomten av församlingen.

1950 renoverades huset på nytt, varvid bl a en ny estrad uppfördes i kyrksalen.

1971-72 genomfördes en omfattande

Kyrksalen 1998 med fondmålning av Saga Wallis.

om- och tillbyggnad av missionshuset, projekterad av Ragnar Wängberg, varvid nya lokaler erhöles för församlingens olika verksamhetsgrenar.

1977-78 fick kyrksalen en ny, öppen estrad och ny inredning.

Samlingssalen

Byggnadsmaterial:

Den äldsta delen är grundlagd på sockel av natursten och har väggar av timmer. Tillbyggnaden har grund av betongsten och stomme av trä. Utvändigt är byggnaden klädd med stående locklistpanel. Panelen som tidigare var rödfärgad, är numera målad i ljus färgton. Yttertakets ursprungligen belagte med taktegel, men är numera belagte med plastbehand-

Grupprum i källarvåningen

lad, korrugerad plåt i röd färgton.

Verksamhet i byggnaden:

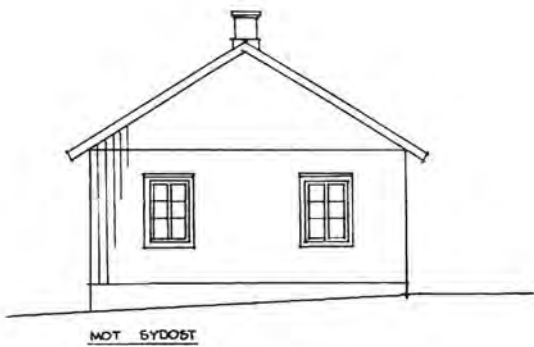
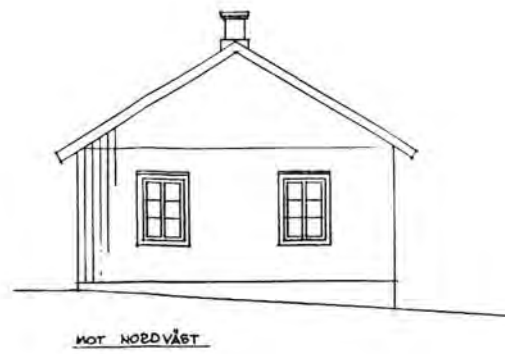
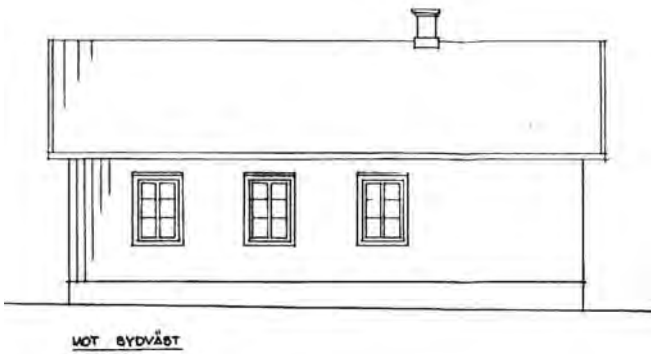
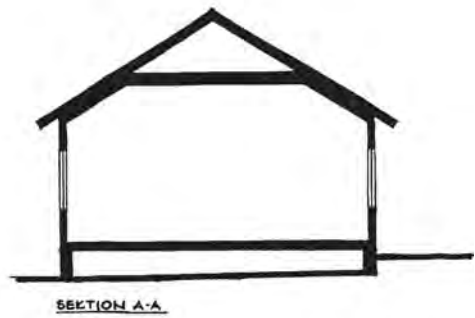
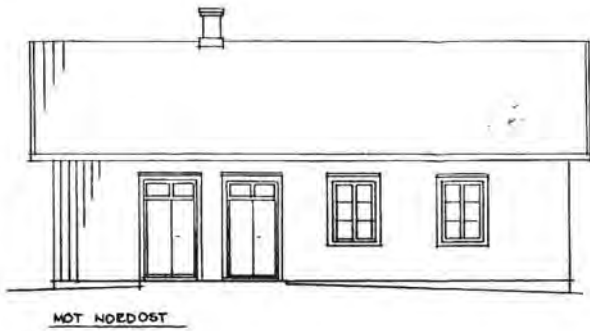
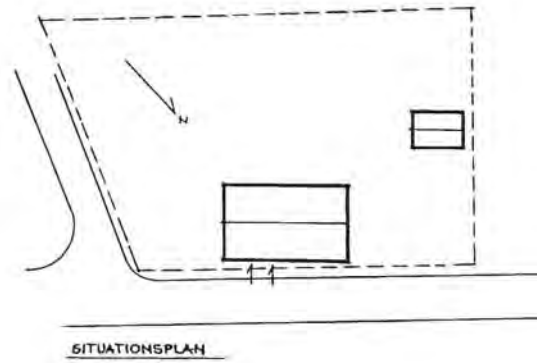
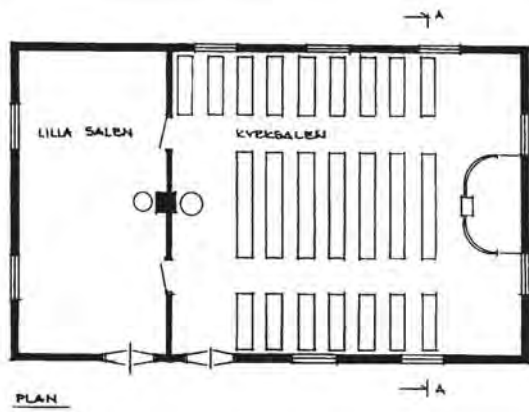
Gudstjänster, söndagsskola, junior- och ungdomsverksamhet, syförening, sång- och musikgrupper.

Källor:

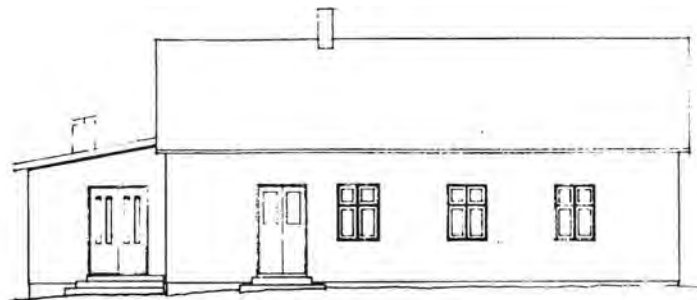
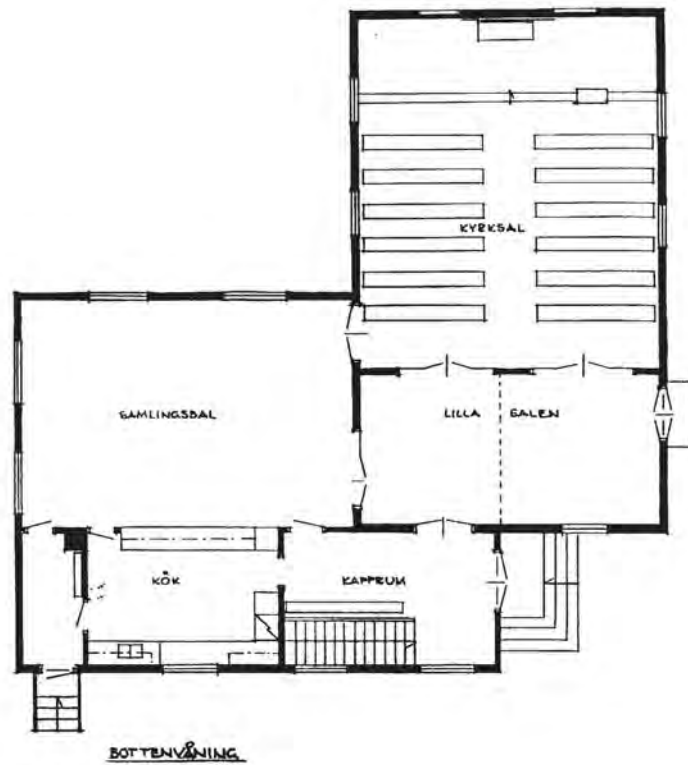
-*Minnesskrift utgiven till 75-årsminnet av Vänga Friförsamling år 1953* utarbetad av: Erl. Andersson, Erik Davidsson och Elsa Rödholt och tryckt i Alingsås 1954 av AB William Michelsens Boktryckeri.

-*"Min nåd är dig nog"*, Vänga Missionsförsamling 1875-1975, Minnesskrift utgiven av församlingen 1975. Alingsås Offsettryckeri.

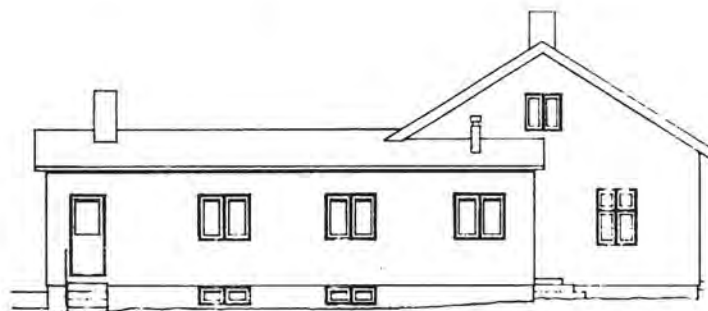

VÄNGA MISSIONSHUS
 Rekonstruktion av utformning 1911-1950
 Skala 1:200 1999 10 26 / Stig Florén

Nö

VÄNGA MISSIONSHUS
 Efter 1972 års om- och tillbyggnad
 efter ritning av Ragnar Wängberg
 Skala 1:200 1999 10 26 / SF

RISVEDENS MISSIONSHUS

Missionshuset från sydväst

Läge:

Alingsås kommun, Långareds socken, 1 km nordväst om Antens kapell.
Fastighetsbeteckning: Ralsbo 1:8.
Ägare: Risvedens Missionsförsamling.

Från norr

Från sydost

Besök:

1997 03 21, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Karl Berglund, Alingsås.

Byggnadens historia:

Församlingen bildades 1871 och samma år uppfördes också missionshuset.

Byggnaden har byggts till 1919 och 1981. Vid tillbyggnaden 1981 uppfördes en

Kyrksalen

Kyrksalen från estraden

vinkelbyggnad innehållande lokaler för framför allt barn- och ungdomsarbetet. Ritningar visande 1981 års tillbyggnad samt uppmättningsritningar av byggnaden före tillbyggnaden har utarbetats av Olof Rydler, Asklanda.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten, stomme av trä, fasad klädd med stående locklistpanel, invändiga väggytor i stor utsträckning klädda med träpanel, tak belagt med takpannor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, ungdomsarbete, sång- och musikgrupper, symöten.

Källor:

Risvedens missionsförsamling 120 år, 1991 av Karl Berglund.

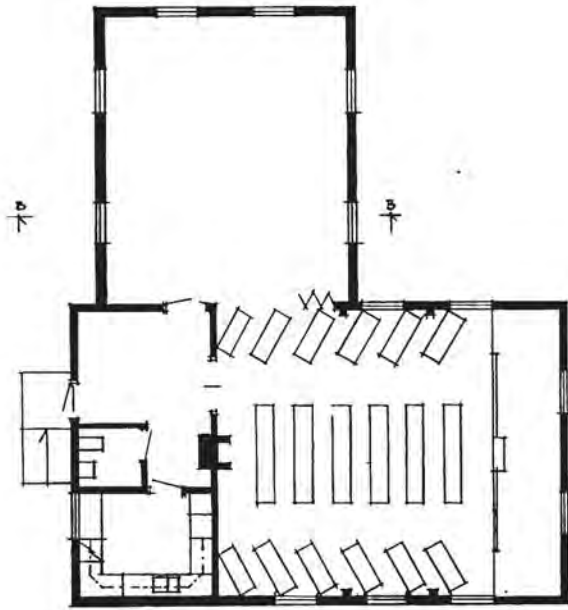

Lilla salen

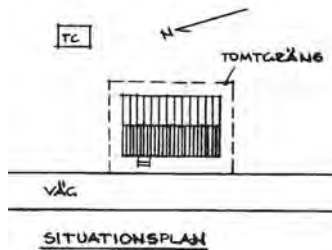
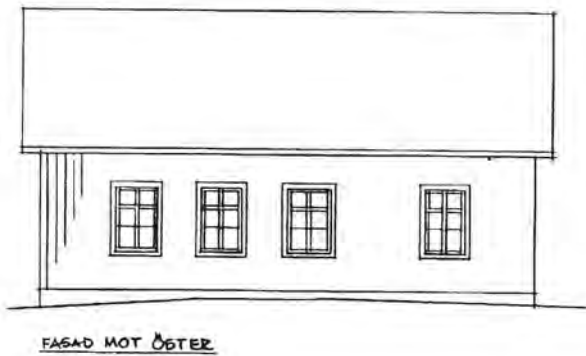
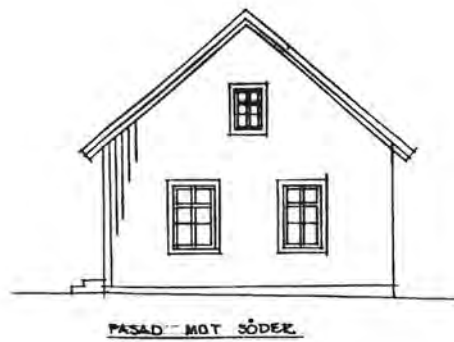
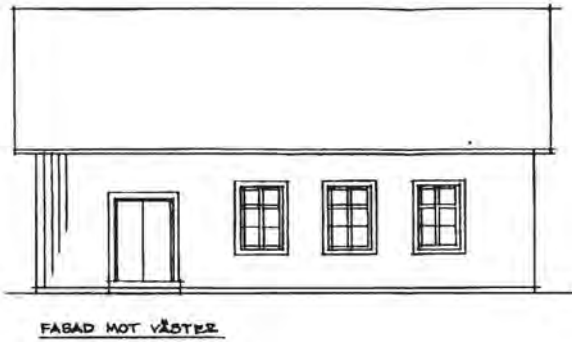
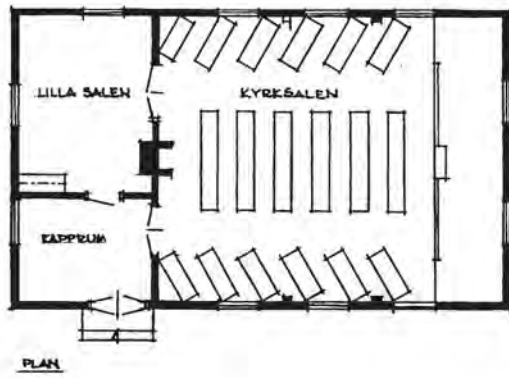

Vindsrummet

RISVEDENS MISSIONSHUS 1997
Efter ritning av Olof Rydler
skala 1:200 1997 / SF

RISVEDENS MISSIONSHUS 1980
 Efter uppmätningssritning av Olof Rydler
 skala 1:200 1997 / SF

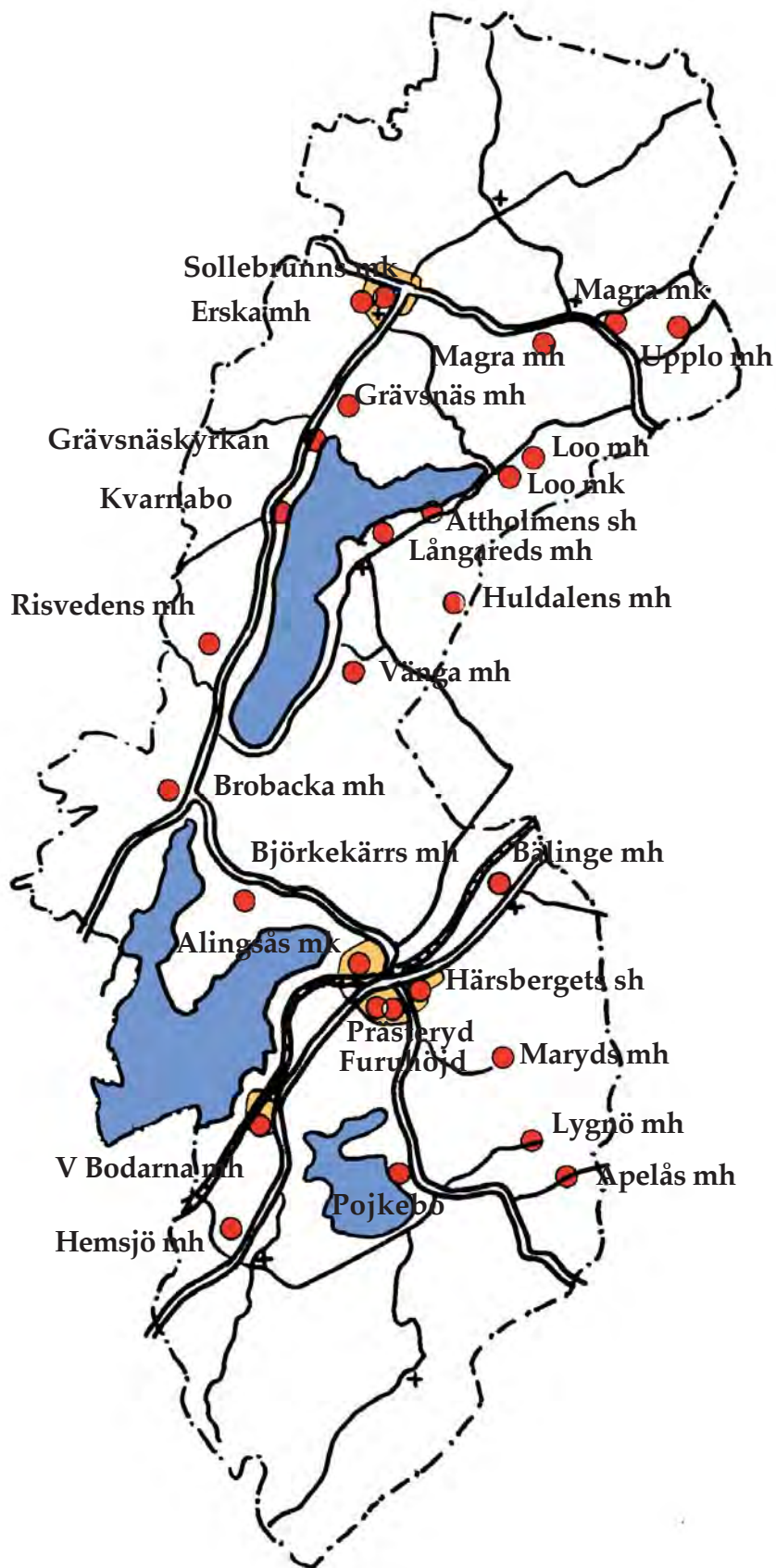
**MISSIONSHUS I
ALINGSÅS
KOMMUN SÖDRA DELEN**

*Missionshusinventering i Västra Götalands distrikt av SMF
Del 2*

Stig Florén

Inventering och dokumentation utförd 1997- 2003
Copyright : Stig Florén Södergatan 7 C 45140 Uddevalla

Omslagsbilden: Missionshuset i Brobacka

Alingsås kommun

Missionshus och missionskyrkor i Alingsås kommun

Nr	Missionshus och -kyrkor	Byggt år	Nedlagd år	Ursprungligt antal platser	Nuvarande status
1	Erska Missionshus	1876	1930	60	Flyttad, bostad
2	Sollebrunns Missionskyrka	1923	-	115	I funktion
3	Grävsnäs Missionshus	1942	1980	60 ?	Bostad
4	Grävsnäskyrkan	1980	-	110	I funktion
5	Kvarnabo				Sv kyrkans kapell
6	Magra Missionshus	1898	1982	85	Förråd
7	Magra Missionskyrka	1982	-	80	I funktion
8	Upplo Missionshus	1945	1975	60 ?	Bostad
9	Loo Missionshus	1875	1966	100?	Rivet
10	Loo Missionskyrka	1966	-	180	I funktion
11	Attholmens Sommarhem	1943	-		I funktion
12	Långareds Missionskyrka	1905	-	100	I funktion
13	Huldalens Missionshus	?	?	50	Bostad
14	Vänga Missionshus	1875	-	85	I funktion
15	Risvedens Missionshus	1871	-	70	I funktion
16	Brobackens Missionshus	1926	1996	85	Ej i funktion
17	Björkekärrs Missionshus	1933	1980-talet	60	Bostad
18	Alingsås Missionshus	1876	1938	325	Rivet
19	Alingsås Missionskyrka	1938	-	350	I funktion
20	Prästeryds Missionshus	1937	1971		Bostad
21	Furuhöjds Fritidsgård	1971	-	84	I funktion
22	Härsbergets Sommarhem	1919	2000		Förskola
23	Pojkebo Sommarhem				I funktion
24	Bälinge Missionshus		-	80	I funktion
25	Maryds Missionshus	1874	-	82	I funktion
26	Apelås Missionshus	1899	2000	67	Ej i funktion
27	Lygnö Missionshus	1872	-	75	I funktion
28	Västra Bodarna Missionshus	1874	-	84	I funktion
29	Hemsjö	1905	-	136	I funktion

Nr 1-15 redovisas i del 1

Nr 16-29 redovisas i del 2

BROBACKA MISSIONSHUS

Missionshuset från norr

Läge:

Alingsås kommun, Långareds socken, omedelbart sydväst om korsningen mellan väg 180 och 190 i Brobacka. Från byggnaden är det vacker utsikt över sjön Mjörn.

Byggnaden ligger inom Östads Säteri, tomten är ej avstyckad.

*Karta över Brobacka.
Missionshuset markerat med rött*

Missionshusets entré

Från sydväst

Från väster

Besök:

1997 03 21, uppmätning, fotografering, intervju.

Uppgiftslämnare:

Karl Berglund, Alingsås.

Byggnadens historia:

1922 bildades Brobacka Missionsförening. Till att börja med hade församlingen sina möten i folkskolan, men efterhand växte verksamheten och det uppstod behov av en egen lokal. Ägaren till Östads gård upplät då tomtmark för ett missionshus,

och en byggnad uppfördes 1926 efter ritning utarbetad av en av församlingens medlemmar, C J Kuller. Församlingens medlemmar utförde byggnadsarbetet själva i stor utsträckning.

Byggnadens planlösning har senare ändrats genom att en del av lilla salen avdelats som kök.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten, stomme av stående plank. Fasaden är klädd med stående träpanel med lockläkt. Invändiga väggytor är klädda med träpanel. Taket är belagt med takpannor av betong.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster och söndagsskola. Verksamheten lades ner 1996. Byggnaden såldes till ägaren av Östads Säteri.

Källor:

-Kort redogörelse över Brobacka Missionsförsamlingens över 40-åriga tillvaro. C.J. Kuller 1964.

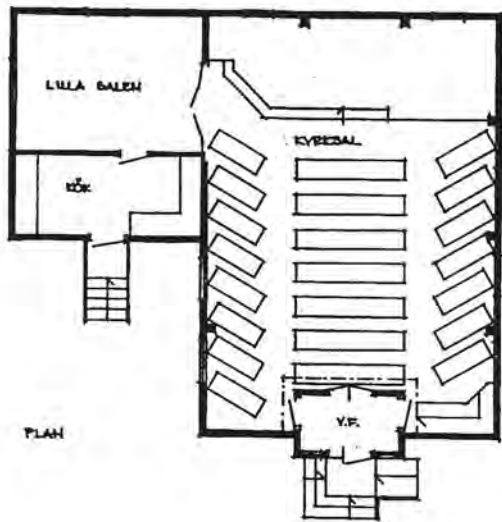
-Brobacka Missionsförsamling 50 år. Karl Berglund 1972.

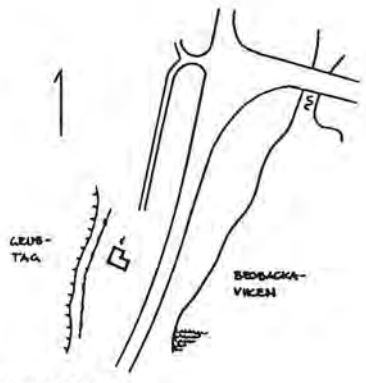
Kyrksalen sedan inredningen tagits bort

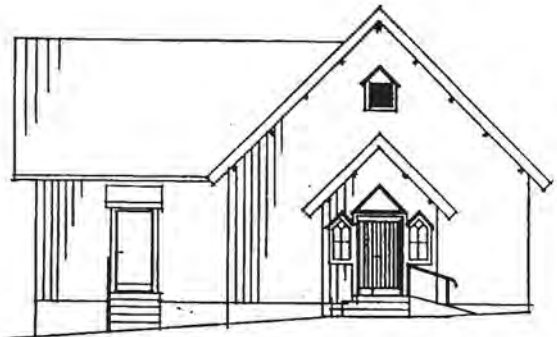
I kyrksalen finns en liten läktare

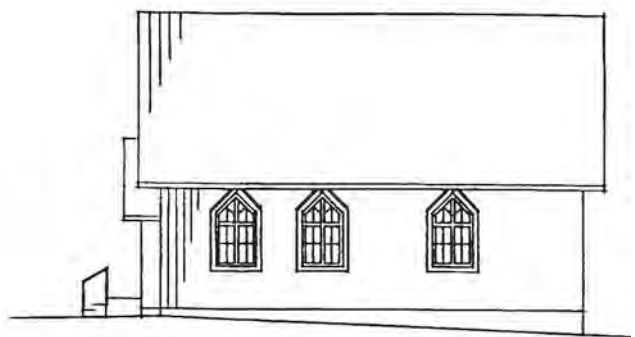
PLAN

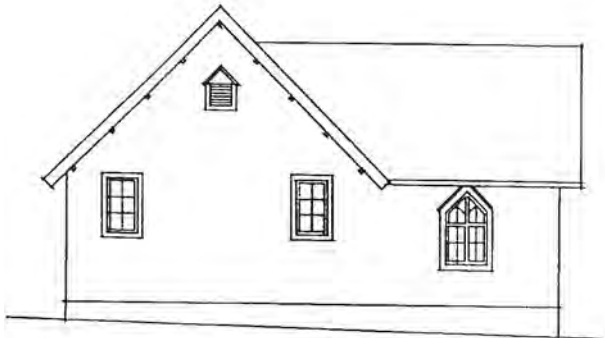
SITUATIONSPLAN
SKALA 1:2500

FASAD MOT NÖR

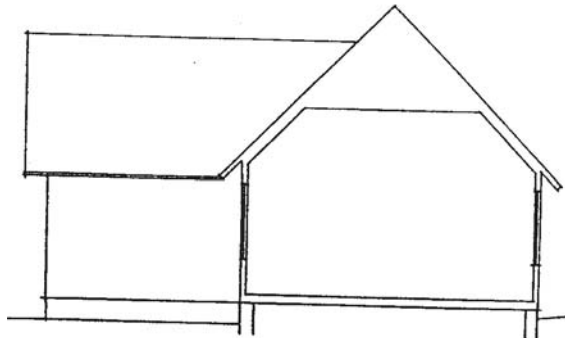
FASAD MOT VÄSTER

FASAD MOT SÖDER

FASAD MOT ÖSTER

SEKTION

BROBACKA MISSIONSHUS
Uppmätning 1997 03 25
skala 1:200 / Stig Florén

BJÖRKEKÄRRS MISSIONSHUS

Läge:

Alingsås kommun och socken, söder om väg 180, cirka 5 km västnordväst om Alingsås centrum. Fastighetsbeteckning: Björkekärr 5:16 och 4:10.

Besök:

Ej besök.

Uppgiftslämnare:

Lars Liljedahl, Alingsås.

Byggnadens historia:

Ända sedan 1909 hade lantbrukare Edv. Sandberg bedrivit söndagsskola i sitt hem

i Björkekärr. 1933 skänkte han en tomt till Alingsås Missionsförsamling, som samma år uppförde ett missionshus på tomt. Byggnadskostnaden uppgick till 5300 kronor. Byggmästare var en av medlemmarna i Alingsås Missionsförsamling, Levi Johansson.

Under 1970-talet minskade verksamheten i missionshuset och på 1980-talet såldes det till en privatperson, som byggde om det till bostad.

Byggnadsmaterial:

Stomme av trä, utvändigt klädd med stående locklistpanel. Tak av tegel.

Verksamhet i byggnaden:

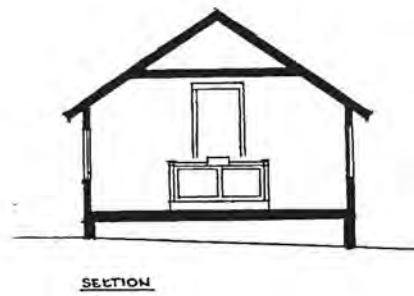
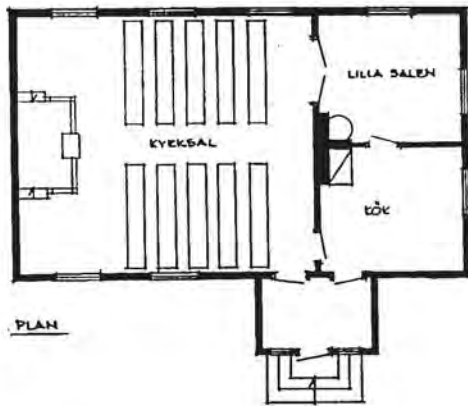
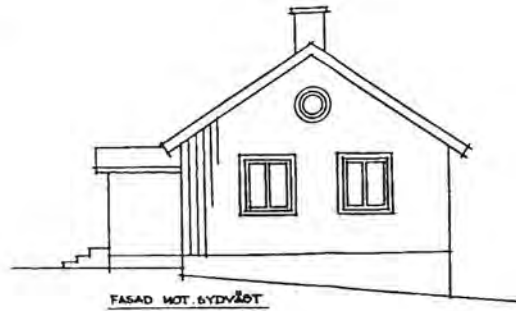
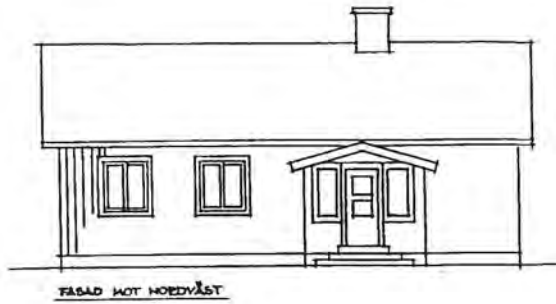
Gudstjänster, söndagsskola, scout- och juniorverksamhet.

Källor:

- *En ström går fram*, minnesbok vid Alingsås Missionsförsamlings 100-årsjubileum. Lars Holmberg m fl. Tryckt av AB William Michelsens Boktryckeri Alingsås 1974.

Luciafest i Björkekärrs missionshus

BJÖRKEKÄRRS MISSIONSHUS
 Rekonstruktionsritning skala 1:200
 2000 0112 / Stig Florén

ALINGSÅS MISSIONSHUS

Alingsås missionshus uppfördes 1876 och glasverandan byggdes till 1886

Läge:

Alingsås kommun, Kungsgatan 46,
Alingsås.

Karta över Alingsås centrum.

Besök:

1999 12 15, intervju.

Uppgiftslämnare:

Lars Liljedahl, Alingsås.
Tord Jansson, Alingsås.

Byggnadens historia:

Alingsås missionsförsamling bildades

1873. Församlingen hade ursprungligen 40 medlemmar. Samlingar hölls i hemmen, på ett kafé och i Brunnshuset, som församlingen hyrde. Redan efter tre år hade församlingen vuxit till c:a 100 personer, och behovet av en egen lokal blev allt större. 1876 inköptes en tomt för ett nytt missionshus för pengar, som församlingens syförening tillhandahöll. Tomten ägdes av källarmästare J P Ek, som inte var villig att sälja till församlingen, men en av medlemmarna köpte tomten och överlät den därefter till församlingen. Många alingsåsare var negativa till att ett missionshus skulle uppföras i staden och försökte förhindra det. Staden hade bestämmelser om minsta höjd, längd och bredd på huset, varför församlingen skulle behöva bygga ett större hus än man ursprungligen tänkt sig. Trots att församlingen rättade sig efter bestämmelserna i sin ansökan vägrade

Kyrksalen sedd från estraden efter tillbyggnad av sidoläktare. Foto: Torin Alingsås

byggnadsnämnden först att godkänna ritningarna. Församlingen bad då stadsfogde Kullgren lämna in ritningarna, och då blev de med lätthet godtagna.

Missionshuset uppfördes 1876 av byggmästare J Andersson från Ulvarås. Under byggnadstiden fick styrelsemedlemmarna turas om att hålla vakt nattetid, så att inte virket blev stulet. Många utomstående var nämligen förargade över att bygget hade kommit till stånd och ville handgripligen förhindra det. Bygget kunde dock genomföras, och den andra advent 1876 invigdes missionshuset. Det hade då kostat 10700 kronor, vilket innebar en stor påfrestning för församlingen, vars medlemmar i regel inte hade möjlighet att lägga mer än 25 öre i månadsavgift till sin församling. Församlingen tog upp lån hos banken, hos Missionsföreningen i Göteborg och hos privatpersoner. 1897 var dock alla skulder betalda. Att församlingen tvingades bygga en större byggnad än man från början tänkt sig, visade sig dock vara lyckligt,

Estrad och predikstol. Foto: Torin Alingsås.

eftersom församlingen snart växte i storlek.

1886 uppfördes sidoläktare i kyrksalen, och predikstolen försågs med en trappa direkt till kyrksalen.

Ursprungligen ledde entrédörren direkt in till kyrksalen, men 1886 uppfördes en glasveranda som vindfång. 1907 byggdes denna till, så att entrétrymmena vidgades och trappan till läktaren ändrades. 1902 anordnades gasbelysning i missionshuset. Tidigare bestod belysningen enbart av stearinljus. 1913 installerades elektrisk belysning.

Vid församlingens 50-årsjubileum 1923 startades en jubileumsfond avsedd för byggande av en ny lokal, vilket man hoppades kunna genomföra inom några år. Planerna förverkligades först 1938, då församlingen uppförde en ny missionskyrka omedelbart väster om missionshuset, som därefter byggdes om till butiks-lokaler. 1977 revs missionshuset för att ge plats för en tillbyggnad av missionskyrkan.

Byggnadsmaterial:

Stomme av timmer, utvändigt beklädd

med stående locklistpanel och invändigt med pärlspontad panel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, syförening, söndagsskola, ungdomsförening, juniorförening, scouter, sångkör, bibelskola.

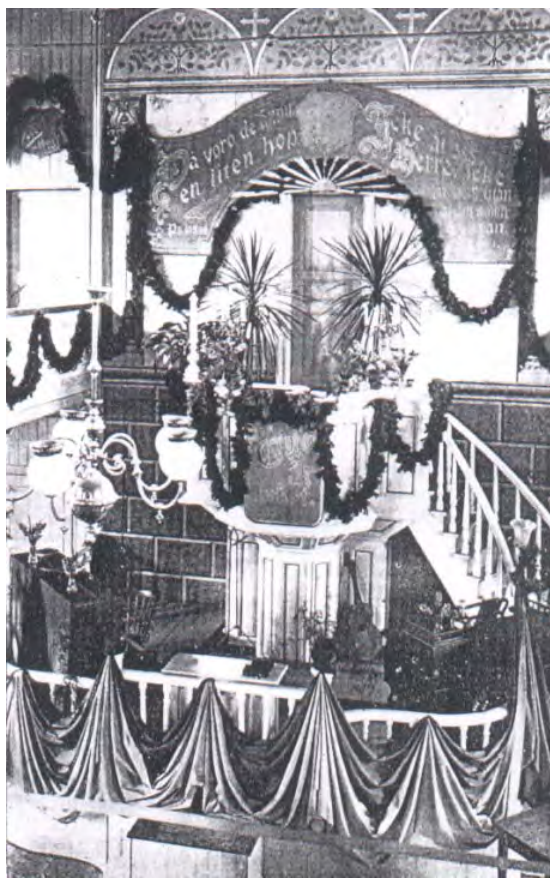
Källor:

- *Minnesskrift vid Alingsås missionsförenings 50-årsjubileum 1923*, av E M Fritz . Tryckt av William Michelsens boktryckeri 1923.

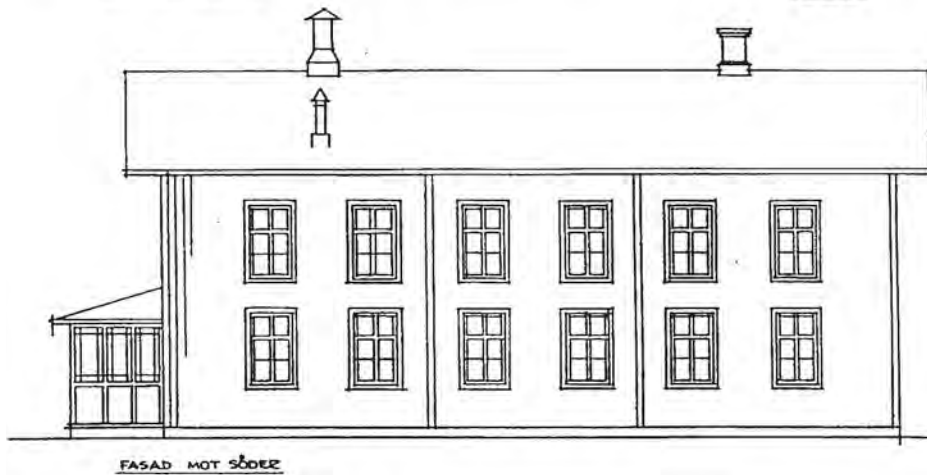
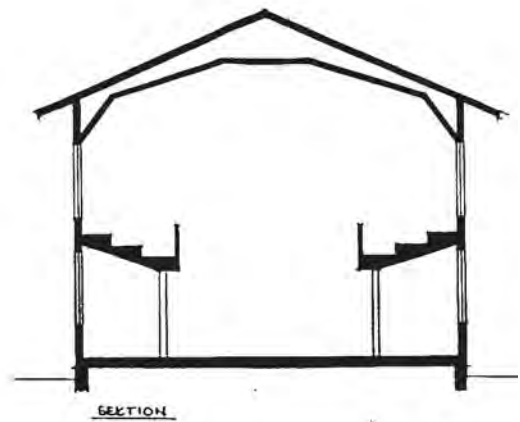
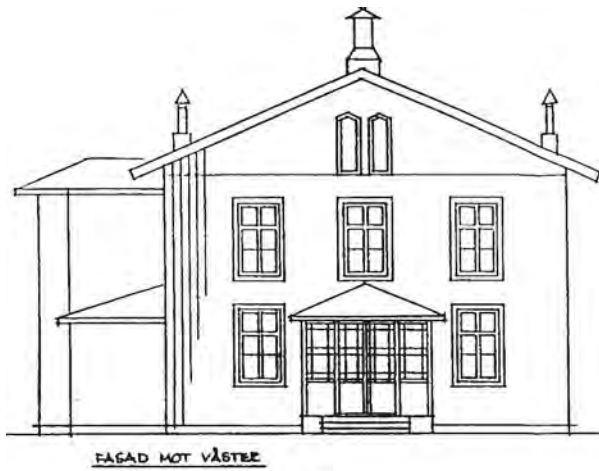
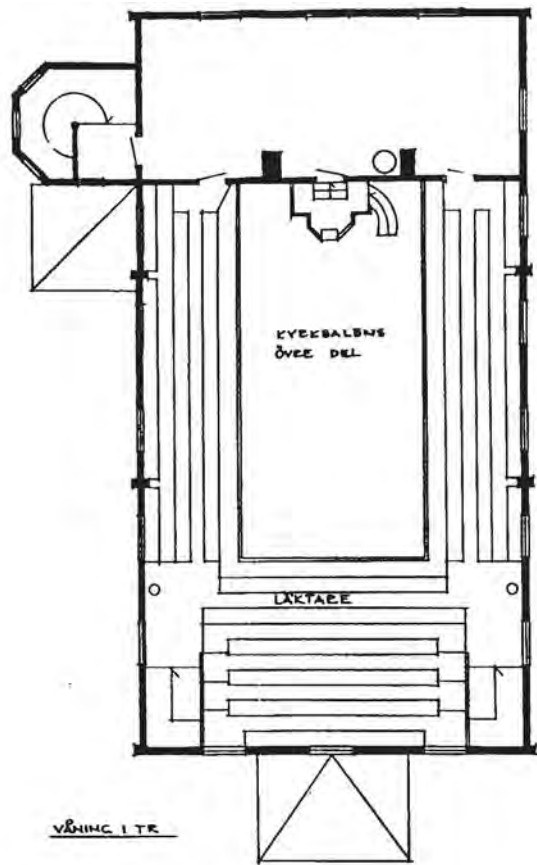
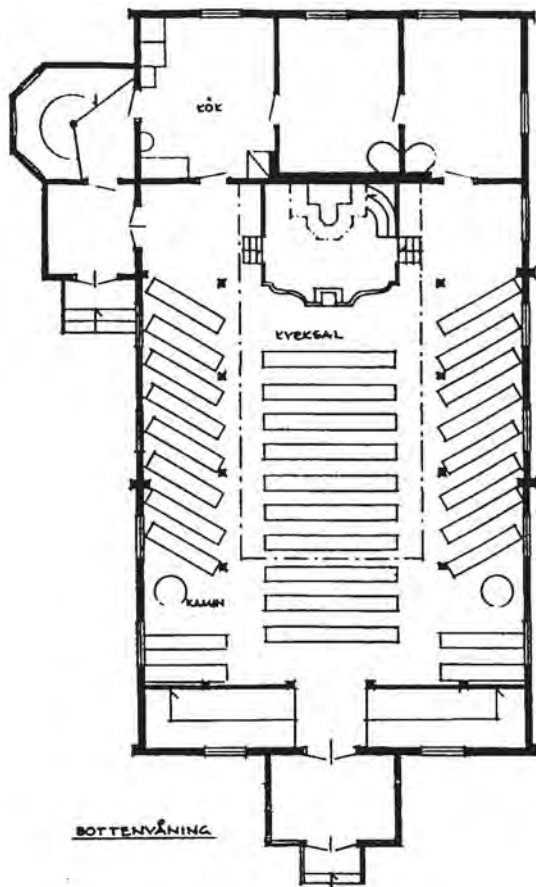
- *Alingsås Missionsförsamlings Ungdoms-avdelning 1902-1927, minnesskrift vid 25-årsjubileet 1927*. av C M Fritz m fl. Tryckt av AB William Michelsens Bok-tryckeri, Alingsås 1927.

- *Alingsås Missionsförsamling 1873-1963*. av Edvard Dahlstad. Tryckt av Offset Alingsåsreklam.

- *En ström går fram, minnesbok vid Alingsås Missionsförsamlings 100-årsjubileum*. av Lars Holmberg m fl. Tryckt av AB William Michelsens Boktryckeri Alingsås 1974.

Estraden smyckad för fest

ALINGSÅS MISSIONSHUS 1876 Rekonstruktionsritning skala 1:200 / S F

ALINGSÅS MISSIONSKYRKA

Missionskyrkan från sydväst efter 1977 års tillbyggnad

Läge:

Alingsås kommun, Kungsgatan 46, 44131

Alingsås.

Fastighetsbeteckning: Kv Tjuren 7.

Ägare: Alingsås Missionsförsamling.

Karta över Alingsås centrum.

Besök:

1999 12 15, intervju, foto.

Uppgiftslämnare:

Lars Liljedahl, Alingsås.

Tord Jansson, Alingsås.

Byggnadens historia:

Missionskyrkan uppfördes 1938 av Alingsås Missionsförsamling som ersätt-

Kyrksalen 1956

ning för församlingens missionshus, som blivit nedslitet och föråldrat. Som arkitekt anlätades Gunnar Howing, Göteborg. På 1950-talet inreddes församlingslokaler i källarvåningen.

1963, i samband med församlingens 90-årsjubileum, blev kyrkan ombyggd och renoverad. Arkitekt var Janne Feldt, Karlstad.

1977 gjordes en omfattande tillbyggnad innehållande samlingslokal (Storstugan), kafélokaler, kök, kyrktorg, ungdomslokaler och kontor.

Kyrksalen från läktaren

Kyrksalen från estraden

På intilliggande tomt uppförde församlingen samtidigt 18 pensionärlägenheter för i första hand församlingens egna medlemmar. Arkitekt var Helmer Flensborn, Huskvarna.

Byggnadsmaterial:

1938 års kyrka hade grundmurar av betong, ytterväggar av tegel som putsats på in- och utsidan samt yttertak av papp.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, syförening, pensionärsverksamhet, kör, manskör, ungdomskör, barnkör, musikförening, musikkår, konfirmationsundervisning, söndagsskola, nying, scouter, juniorer, seniorer, ungdomsförening, studieverksamhet. Storstugan och vissa lokaler i övrigt hyrs ut till konferenser, föreläsningar, konserter, begravningar och som festlokal.

Estraden

Dopgraven i församlingssalen

Källor:

- *Alingsås Missionsförsamling 1873-1963*. Edvard Dahlstad. Tryckt av Offset Alingsåsreklam.
- *En ström går fram*, minnesbok vid Alingsås Missionsförsamlings 100-årsjubileum av Lars Holmberg m fl. Tryckt av AB William Michelsens Boktryckeri Alingsås 1974.
- *Alingsås Missionsförsamling 125 år Jubileumsnummer* av församlingens egen tidning.

Tavla av Valdemar Lorentzon i församlingssalen

Kyrktoorget

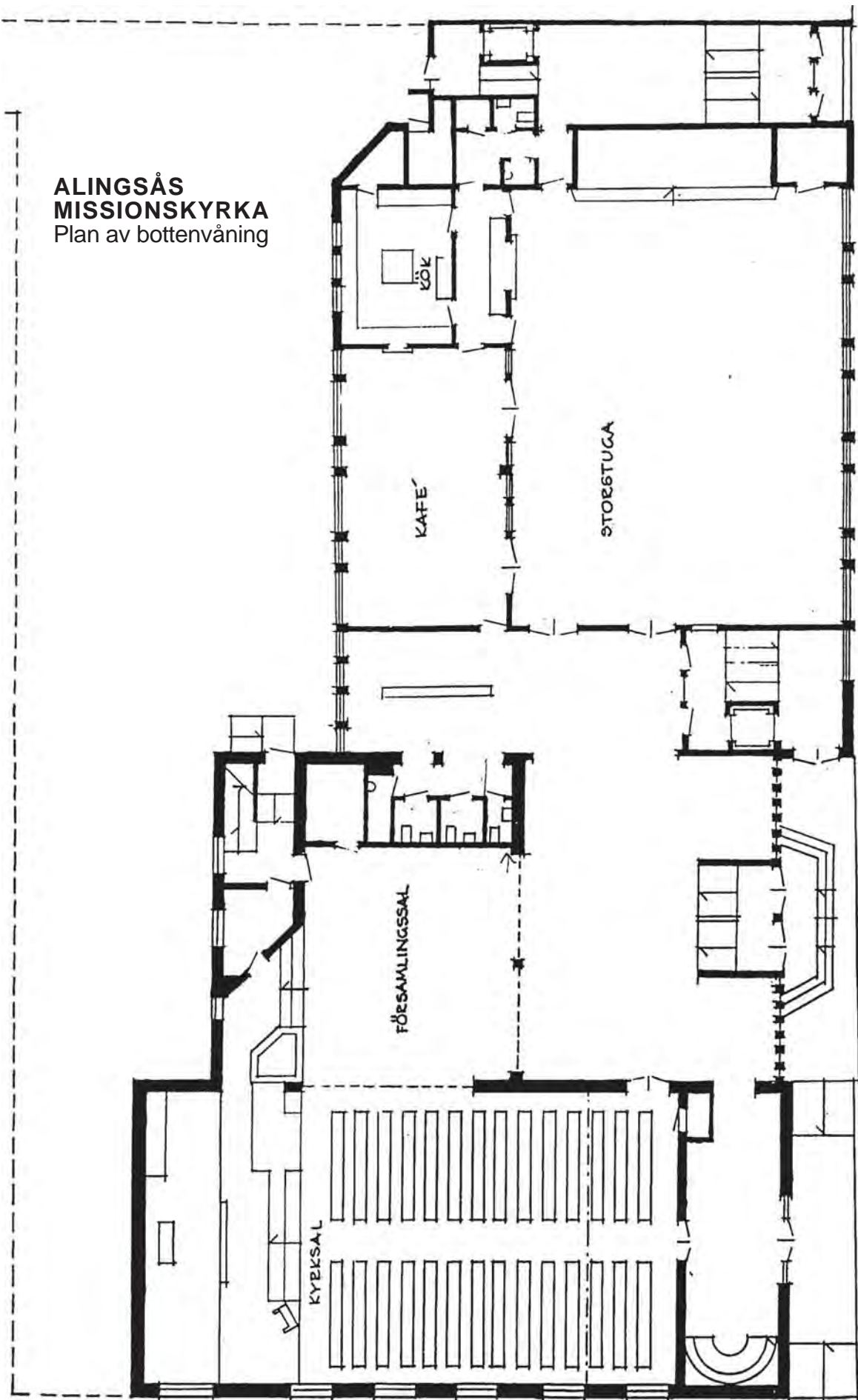

Storstugan

Kaféet

**ALINGSÅS
MISSIONSKYRKA**
Plan av bottenvåning

PRÄSTERYDS MISSIONSHUS

Missionshuset efter ombyggnad till bostad

Läge:

Alingsås kommun, Prästerydsvägen 19, Alingsås.

Fastighetsbeteckning: Furuhöjd 26.

Karta över Alingsås. Prästeryds missionshus markerat med rött.

Besök:

2001 05 07, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Karl Berglund, Alingsås.

Monica Berglund-Ryman, Alingsås.

Byggnadens historia:

Alingsås missionsförsamling har bedrivit

verksamhet i stadsdelen Prästeryd i Alingsås sedan omkring 1920, då söndagsskoleverksamhet startades i en förhyrd lokal. 1935 startades även en juniorförening.

1937 inköpte församlingen byggnaden som lokalen låg i, och den fick namnet Prästeryds Missionshus. Två lägenheter i husets bottenvåning slogs samman, och en samlingslokal ställdes i ordning för verksamheten. Senare startades även en syförening.

I slutet av 1960-talet började den gamla byggnaden bli nedsliten och då uppförde missionsförsamlingen ungdomsgården Furuhöjd på en angränsande tomt, dit verksamheten flyttades. Den gamla fastigheten såldes, och byggdes om till privatbostad.

Byggnadsmaterial:

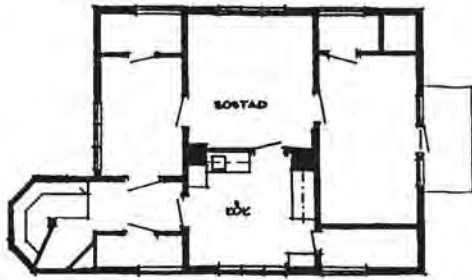
Grund av natursten, stomme av trä, utvändig klädsel av liggande träpanel.

Verksamhet i byggnaden:

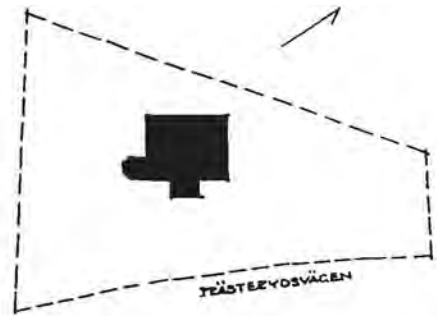
Söndagsskola, juniorförening, syförening.

Källor:

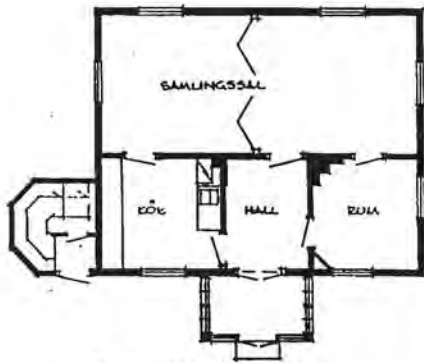
En ström går fram, Minnesbok vid Alingsås Missionsförsamlings 100-årsjubileum, av Lars Holmberg m fl. Alingsås 1974.

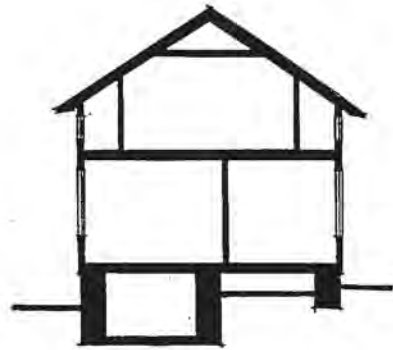
PLAN ÖVERVÅNING

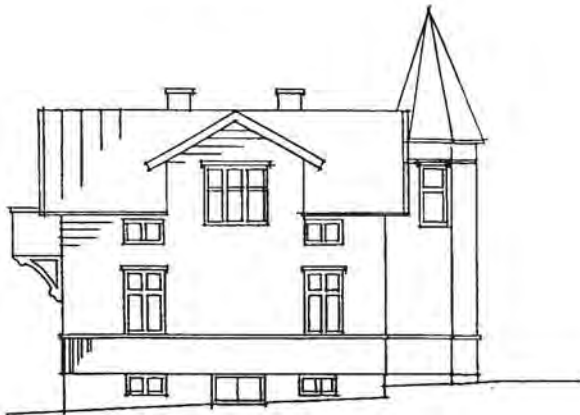
SITUATIONSPLAN

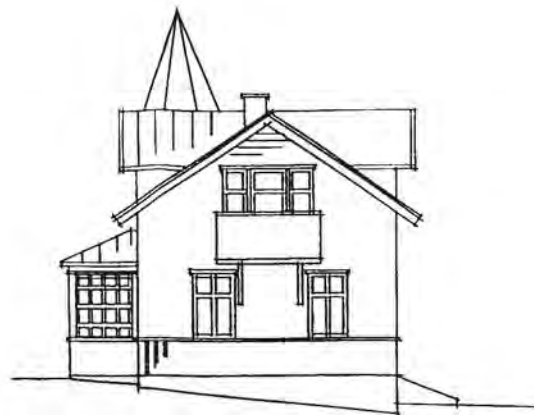
PLAN BOTTENVÅNING

SEKTION

MOT NORDVÄST

MOT NORDÖST

MOT SYDÖST

MOT SVENVÄST

PRÄSTERYDS MISSIONSHUS Ritning baserad på uppmätning
1972 av ing Ingvar Karlsson, Alingsås Skala 1:200 01 05 28 / SF

FURUHÖJDS FRITIDSGÅRD, Alingsås

Fritidsgården från öster

Läge:

Alingsås kommun, Prästerydsvägen 21.
Fastighetsbeteckning: Furuhöjd nr 20.
Ägare: Alingsås Missionsförsamling.

Karta över Alingsås. Fritidsgården markerad med rött

Besök:

2001 05 07, foto.

Uppgiftslämnare:

Lars Liljedahl, Alingsås.
Tord Jansson, Alingsås.

Byggnadens historia:

Alingsås Missionsförsamling har sedan 1920-talet bedrivit verksamhet i Prästeryds Missionshus i Alingsås. I slutet av 60-talet började huset bli nedslitet, och frågan

om reparation togs upp. En församlingsmedlem, som ägde den obebyggda granntomten närmast ovanför missionshuset, föreslog då ett byte, för att församlingen där skulle kunna uppföra en ny byggnad. Församlingen antog förslaget, och det gamla missionshuset såldes till privatbostad. På den nya tomten uppfördes en tvåvåningsbyggnad med samlingslokaler i bottenvåningen och två lägenheter i övervåningen, avsedda för pastor och vaktmästare. Byggnaden fick namnet Furuhöjd. För byggandet av lokalen fick församlingen medel ur fonden för allmänna samlingslokaler.

Byggnadsmaterial:

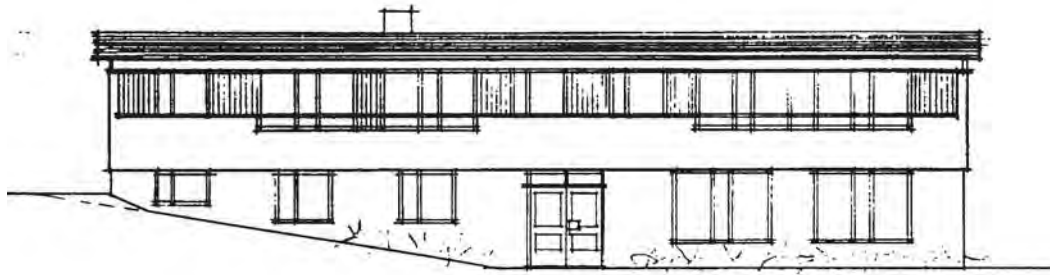
Grund av betong, fasader av kalksandsten och trä, tak av papp.

Verksamhet i byggnaden:

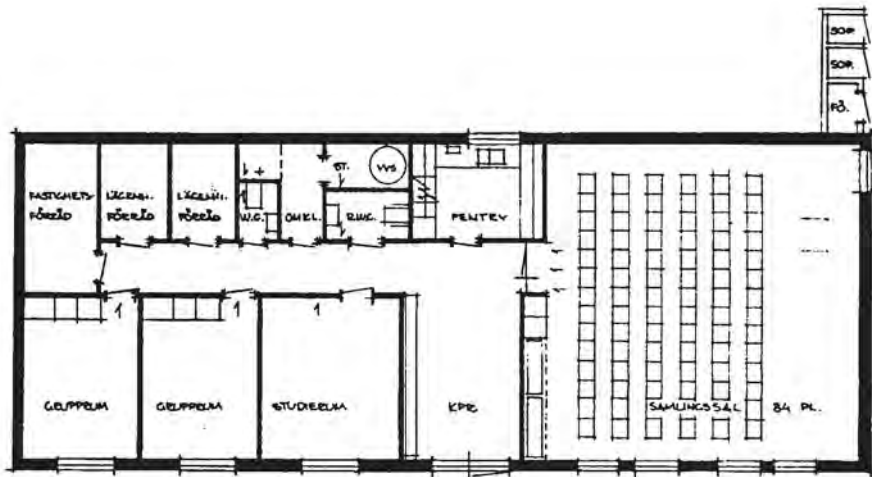
Under de första åren hölls enstaka gudstjänster i samlingslokalen. I övrigt har verksamheten bestått av barn-, scout- och tonårsverksamhet samt syförening. Ut-hyrning har också skett till andra organisationer och till privata fester m m.

Källor:

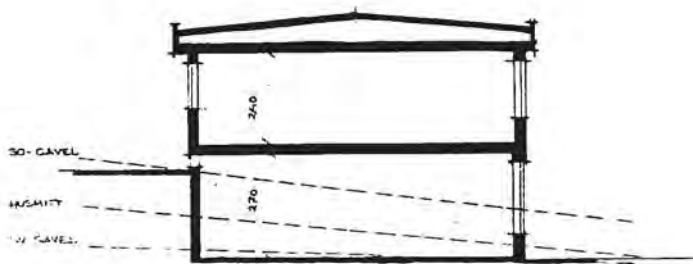
- *En ström går fram, minnesbok vid Alingsås Missionsförsamlings 100-årsjubileum* av Lars Holmberg m fl. Tryckt av AB William Michelsens Boktryckeri Alingsås 1974.

FASAD MOT NÖRDOGT

UNDERVÄNING

SECTION

FURUHÖJDS FRITIDSGÅRD
 Bygglövrättning skala 1:200
 1970 10 16 / Stig Florén

HÄRSBERGETS SOMMARHEM

Härsbergets sommarhem 1965

Läge:

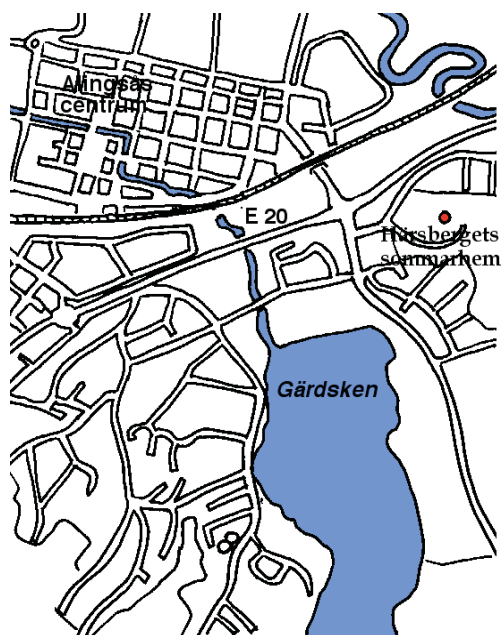
Alingsås kommun, Härsberget 300 m öster om korsningen mellan väg E 20 och väg 180 i Alingsås.

Fastighetsbeteckning: Kristineholm 1:31 (tidigare Stadsäga 100), Alingsås.

Ägare: Alingsås Missionsförsamling.

Det första sommarhemmet byggt 1919

Karta över Alingsås

Besök:

00 08 22, foto.

Uppgiftslämnare:

Lars Liljedahl, Alingsås.

Tord Jansson, Alingsås.

Byggnadens historia:

1919 uppförde Alingsås Missionsförsamlingens ungdomsavdelning en liten stuga på Härsberget strax utanför Alingsås, på en tomtplats som gratis hade upplåtits av Adolf Ohlsson. Redan tidigare hade ungdomarna samlats till möten uppe på berget, men nu blev man mindre beroende av vädret. Stugan var inte stor, 6 x 12 alnar, byggd som ryggåsstuga utan innertak och med en öppen spis.

1927 anlade Alingsås Hantverksförening en dansbana med serveringslokaler på en angränsande tomt, vilket medförde störningar för mötesverksamheten. Hantverksföreningens anläggning bar sig emellertid inte ekonomiskt utan måste säljas. Missionsförsamlingen köpte då in alltsammans, rev byggnaderna och uppförde 1942 ett nytt sommarhem för församlingen och dess ungdom.

1966 byggdes sommarhemmet till med en rymlig hörsal.

Exteriören 2001

Sommarhemmet ligger i en vacker park

Byggnadsmaterial:

Grund av sten, stomme av trä, utvändig panel av trä.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, konferenser, ungdomsarbete omfattande scouter, juniorer, ungdomsförening. Från och med 2001 inskränktes församlingens verksamhet på Härberget till valborgsmässofirande. I övrigt hyrs anläggningen ut till förskoleverksamhet.

Källor:

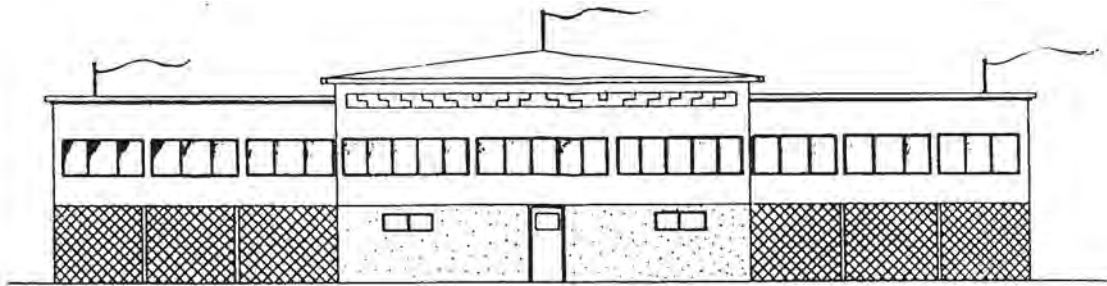
- *Alingsås Missionsförsamlings Ungdoms-avdelning 1902-1927, minnesskrift vid 25-årsjubileet 1927*. C M Fritz m fl. Tryckt av AB William Michelsens Boktryckeri, Alingsås 1927.

- *En ström går fram*, minnesbok vid Alingsås Missionsförsamlings 100-årsjubileum. Lars Holmberg m fl. Tryckt av AB William Michelsens Boktryckeri Alingsås 1974.

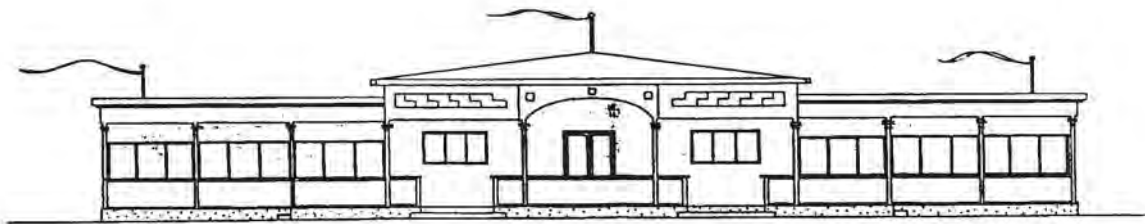

På marsch mot Härberget 1945

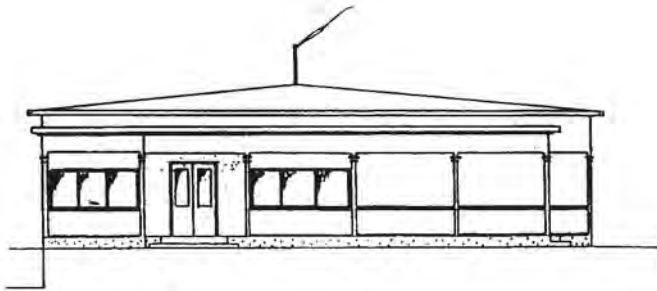

fasad mot norr.

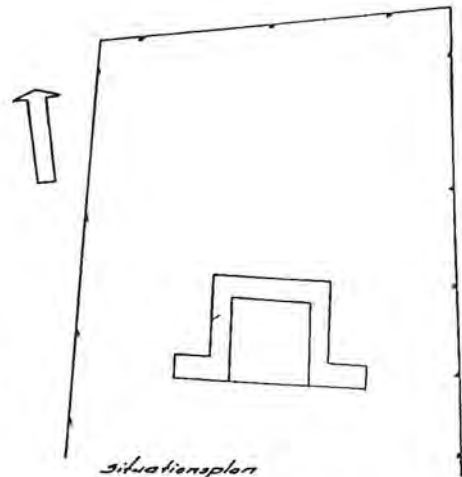

fasad mot söder

av arkitekt H. M. ...

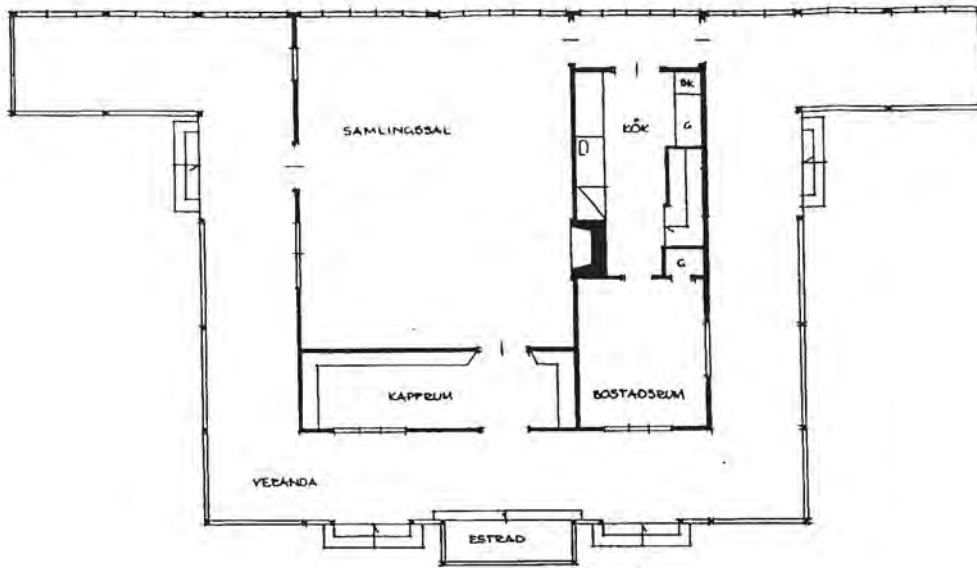

gavelfasad

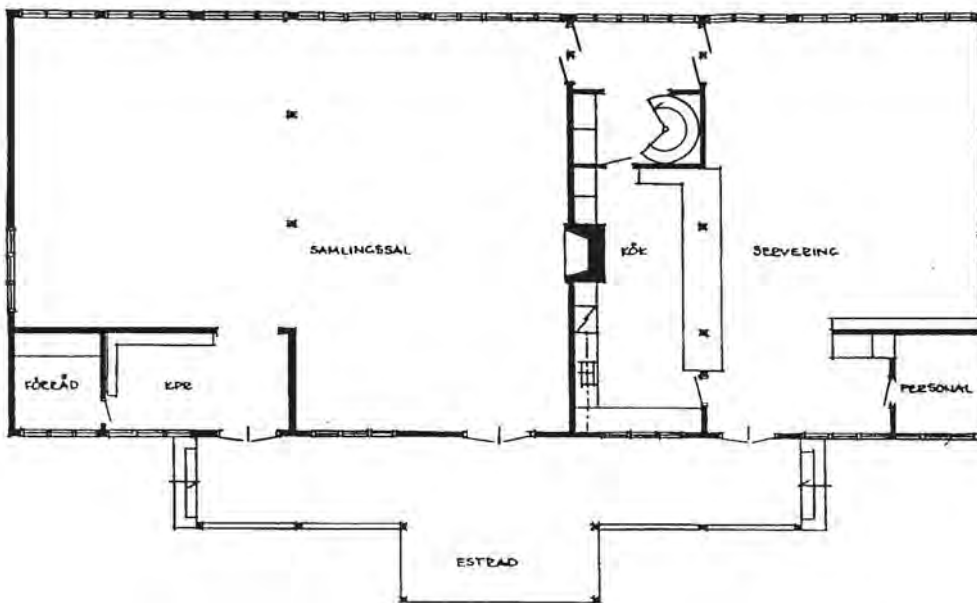

situationsplan

HÄRSBERGETS SOMMARHEM
enligt bygglovritning från 1942

HÄRSBERGETS SOMMARHEM
enligt bygglovritning från 1942

HÄRSBERGETS SOMMARHEM
enligt bygglovritning från 1965
skala 1:200 010307 / SF

POJKEBO FRILUFTSGÅRD

Gården från norr

Läge:

Alingsås kommun, Lygnared vid sjön Stora Färgen.

Ägare: Alingsås Missionsförsamling.

Lygnared. Pojkebo markerad med rött.

Besök:

2001 08 01, foto.

Uppgiftslämnare:

Lars Liljedahl, Alingsås.

Byggnadens historia:

Friluftsgården uppfördes av Alingsås KFUM-förening. Den har under många år utnyttjats i föreningens verksamhet.

1999 inköpte Alingsås Missionsförsamling gården och använder den nu i sitt arbete sommartid.

Gammalt foto från sydväst

Gården från sydväst 2001

Klockstapeln

Byggnadsmaterial:

Murad grund, stomme av trä, utvändigt beklädd med stående locklistpanel, tak av tegel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, barn- scout- och ungdomsverksamhet, lägerverksamhet.

Lägerbålsplatsen

Gården från nordväst

Logementsbyggnad

Verandan

Samlingssalen

Köket

BÄLINGE MISSIONSHUS

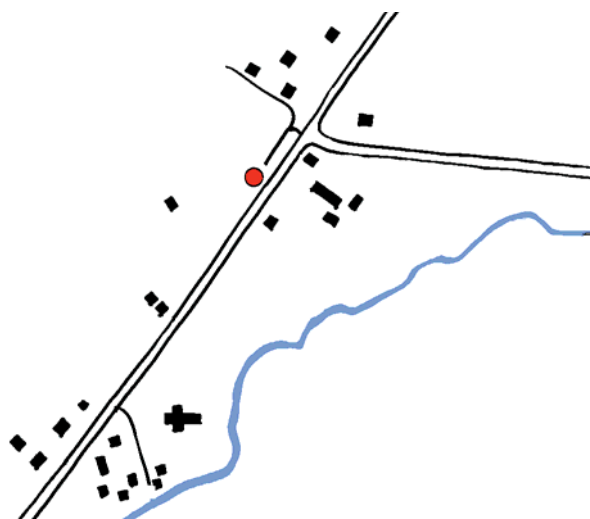
Bälunge Missionshus från öster

Läge:

Alingsås kommun, Bälunge socken, 0.3 km norr om Bälunge kyrka, omedelbart intill väg E 20.

Fastighetsbeteckning: Bälunge 3:1.

Ägare: Alingsås Missionsförsamling.

Karta över Bälingetrakten.

Bälunge missionshus markerat med rött.

Besök:

1997 nov, foto.

Från nordost

Från sydost

Uppgiftslämnare:

Elver Johnsson, Alingsås.

Byggnadens historia:

Bälunge Missionsförening bildades 1868.

Kyrksalen

Andreas Johansson i Nygård var den förste församlingsledaren, och han var också den drivande kraften när det gällde att bygga det första missionshuset. Det uppfördes vid Nygård under 1870-talet. Både församlingsmedlemmarna och missionsvänner i Alingsås medverkade till uppförandet.

1911 ersattes det nuvarande missionshuset med ett nytt, som uppfördes på en plats, som bedömdes vara lämpligare för verksamheten. 1957 renoverades missionshuset grundligt. 1990 gick församlingen samman med Alingsås Missionsför-

Öppen spis och serveringslucka i Lilla salen

Kyrksalen från estraden

Tavla i lilla salen

Kyrkfönster

samling, men missionshuset har bevarats och gudstjänster hålles regelbundet.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten, stomme av timmer, utvändig klädsel av locklistpanel, tak av tegelpannor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, juniorförening, ungdomsförening, sångförening, symöten.

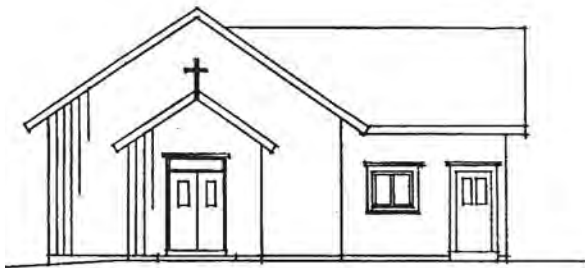
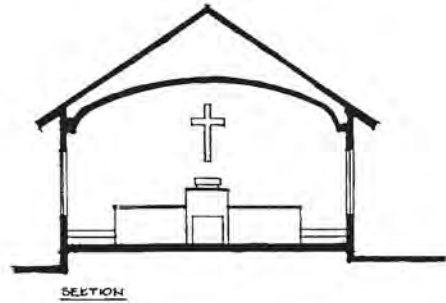
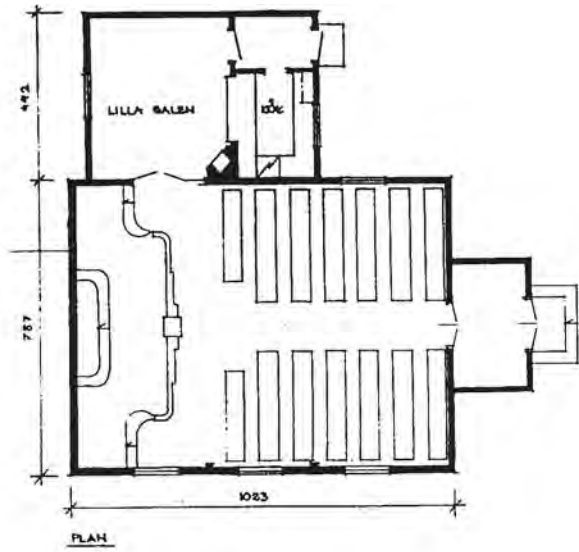
Källor:

En Guds byggnad, kort historik inför Bälinge Missionsförsamlings 100-årsjubileum 1968, av Einar Strömsjö.

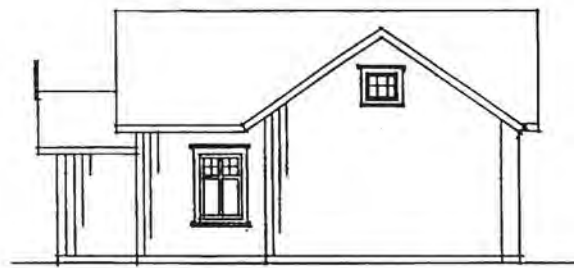

Uthuset

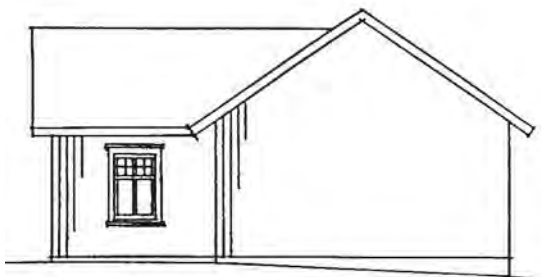

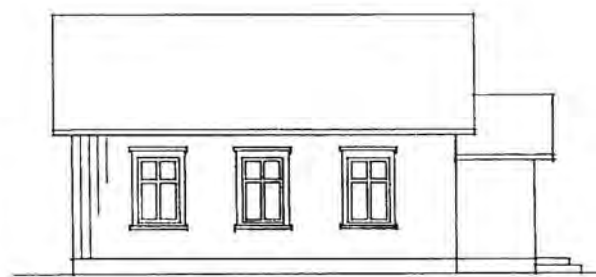
FASAD MOT NÖRDBÖST

FASAD MOT NÖRDVÄST

FASAD MOT ÖST

FASAD MOT SVDÖST

BÅLINGE MISSIONSHUS
 Uppmättningsritning skala 1:200
 1997 11 16 / Stig Florén

MARYDS MISSIONSHUS

Maryds Missionshus från sydväst

Läge:

Alingsås kommun, Maryd, c:a 5 km sydost om Alingsås centrum.

Ägare: Maryds Missionsförsamling.

Karta över Maryd. Missionshuset markerat med rött

Besök:

2000 09 21, foto, uppmätning.

Uppgiftslämnare:

Hans Johansson, Maryd.

Byggnadens historia:

1871 bildades missionsförsamlingen i Maryd och 1874 uppfördes missionshuset.

Gammalt foto från sydväst

Från Väster

Till att börja med var timmerväggarna nakna, men 1910 kläddes de med pärlspont och målades. Fondmålningen i kyrksalen tillkom sannolikt vid detta

Kyrksalen

Kyrksalen från predikstolen

tillfälle. Den är målad av en konstnär med namnet Frennberg.

Cirka 1920-1930 fick missionshuset en tillbyggnad inrymmande lilla salen och köket. Omkring 1971 gjordes en ombyggnad och renovering varvid köket fick sin nuvarande utformning och elvärme installerades. Vatten och avlopp har ej installerats.

Kristallkrona i kyrksalen

Byggnadsmaterial:

Grund av betong, stomme av trä, som ursprungligen hade en utvändig beklädnad av stående träpanel, numera av lackerad plåt. Takbeläggning ursprungligen av tegelpannor, numera delvis utbytta mot lackerad plåt i tegelmönstring.

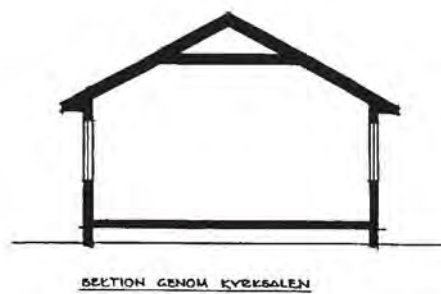
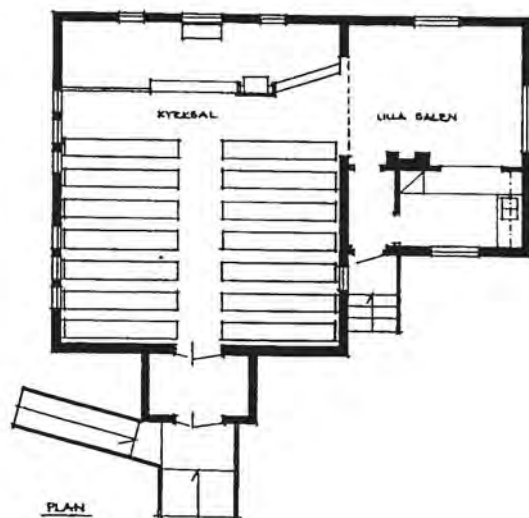
Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, syförening, ungdomsförening, tonår, sång- och musikgrupper.

Lilla salen

MARYDS MISSIONSHUS
Uppmättningsritning skala 1:200
2000 10 05 / Stig Florén

APELÅS MISSIONSHUS

Missionshuset från öster

Läge:

Alingsås kommun och socken, c:a 8 km sydost om Alingsås centrum.
Fastighetsbeteckning: Apelås 1:5

Apelås. Missionshuset markerat med rött.

Besök:

1999 12 15, foto, uppmätning och intervju.

Uppgiftslämnare:

Rune Johansson, Alingsås.

Byggnadens historia:

Johan Fredrik Johansson skänkte tomt för missionshuset 1898. Missionshuset började byggas samma år och stod färdigt 1899.

Från söder

Från nordväst

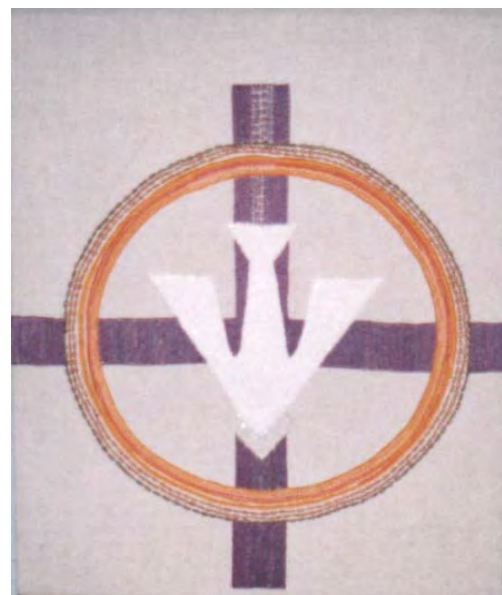

Kyrksalen

Altartaflan

Det ursprungliga huset omfattade enbart den nuvarande kyrksalen. Entrén var pla-

Predikstolens antependium

cerad mitt på nordostgaveln, talarstolen i kyrksalens södra hörn, och mitt i salen stod en järnkamin. 1930 gjordes en omfattande om- och tillbyggnad. Huset byggdes till mot sydväst med kök och lilla salen, en veranda uppfördes på sydostfasaden och entrén flyttades hit. Den gamla entrén stängdes, och i stället upp-

Lilla salen

fördes en estrad vid kyrksalens nordostvägg. Kaminen flyttades till sydvästväggen. 1950 kläddes innertakets breda bräder över med träfiberskivor.

1970 var det dags för nästa ombyggnad, en ny entré anordnades på nordvästfasaden, ett kapprum anordnades genom att köket minskades och verandan revs. Estraden ändrades genom att en ny predikstol placerades mitt för det vänstra bänkkvarteret, och fondväggen fick en ny altartavla målad av Johannes Johansson, Alingsås.

Byggnadsmaterial:

Grunden är utförd av natursten. Stommen i den äldre delen är timmer och i den nyare delen stående plank. In- och utvändigt är byggnadsstommen klädd med panel. Taket är belagt med tegel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, symöten, söndagsskola, ungdomsförening och juniorförening.

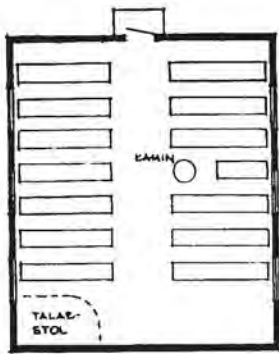

Köket

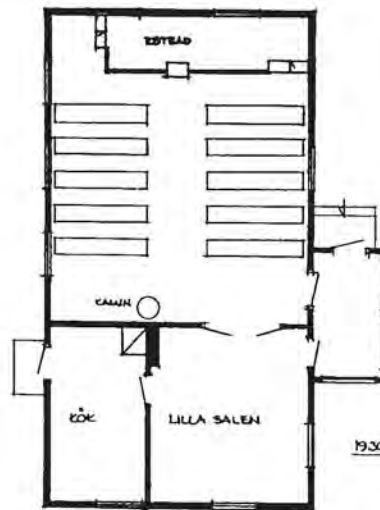

Tavla i lilla salen

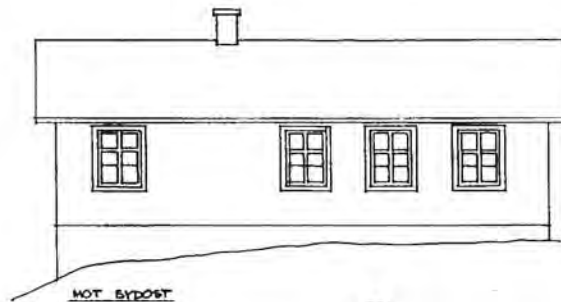
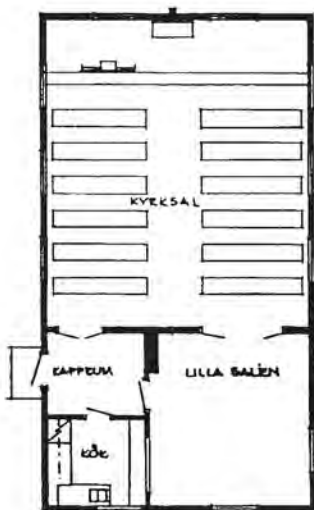

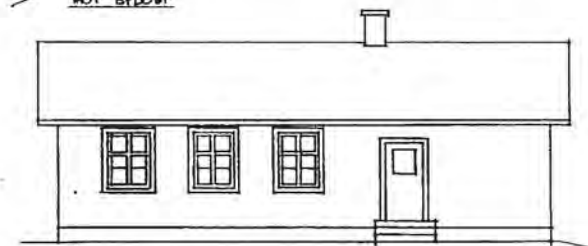
1899 - 1930

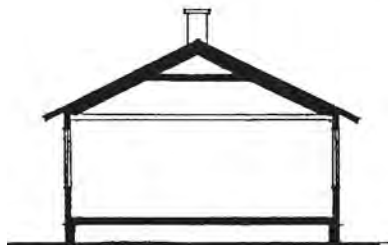
1930 - 1970

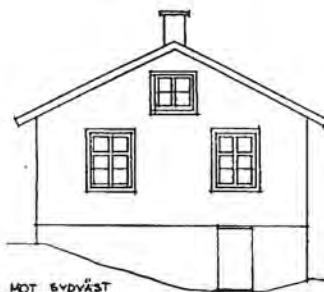
MOT ÖST

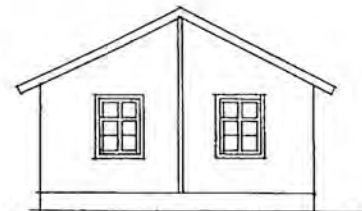
MOT VÄST

SEKTION

MOT ÖST

MOT VÄST

APELÅS MISSIONSHUS
 Uppmättningsritning skala 1:200
 1999 12 15 / Stig Florén

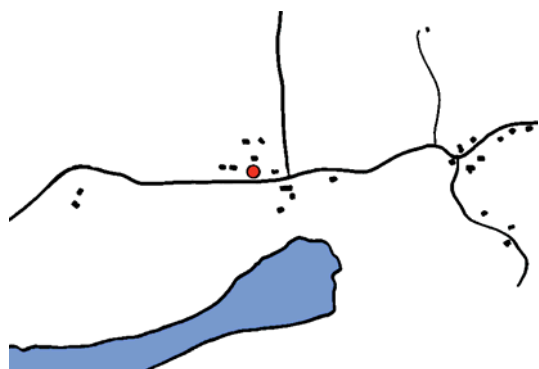
LYGNÖ MISSIONSHUS

Lygnö Missionshus från sydost

Läge:

Alingsås kommun och socken, Lygnö by
Fastighetsbeteckning: Lygnöholm 1:10.

Karta över Lygnö by, missionshuset markerat med rött.

Besök:

1998 02 10, foto, uppmätning, intervju.

Uppgiftslämnare:

Ingemar Edvardsson, Lygnö.

Byggnadens historia:

Församlingen bildades 1866. Missionshuset byggdes 1872 på en tomt som markägaren upplät. Tomten avstyckades

Från nordväst

Från nordost

Ingångsdörren

först på 1950-talet. Byggnaden hade ursprungligen nakna timmerväggar invändigt, som senare kläddes med träpanel.

Lilla salen byggdes till på 1920-talet. Nytt golv av bräder lades in på 1930-talet. Ursprungligen värmdes huset upp med en vedkamin placerad mitt i salen. Fortfarande syns märken på golvet på den plats där kaminen stod. På 1940-talet upp-

fördes ett nytt murverk vid väggen mot norr, och där installerades en fotogenkamin, som fortfarande finns kvar. Belysningen bestod ursprungligen av fotogenlyktor placerade på små hyllor på väggarna och hängande på krokarna i takbjälkarna. Hyllorna och krokarna finns fortfarande kvar. Lygnö by fick elström först på 1950-talet, och då installerades elljus i missionshuset. Byggnaden är idag ett mycket välbevarat exempel på ett missionshus från slutet av 1800-talet.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten, stomme av timmer. Utvändigt klädsel av stående träpanel med locklist. Väggarna invändigt klädda med träpanel. Takbeläggning av tegel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster är den grundläggande verksamheten. Numera firas gudstjänst 1-2 gånger i månaden. Ungdomsförening har tidigare funnits. Juniorförening bildades 1933 och finns fortfarande kvar. Söndagsskola har funnits från 1880-talet fram till 1997. Tidigare har även syförening, sångkör och musikförening funnits.

Stora salen

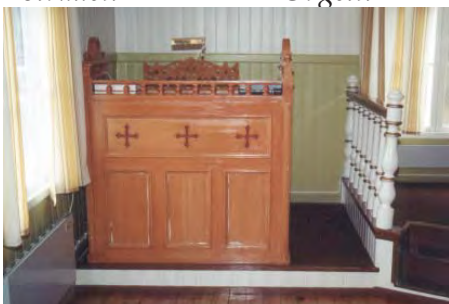

Salen från estraden

Estraden

Orgeln

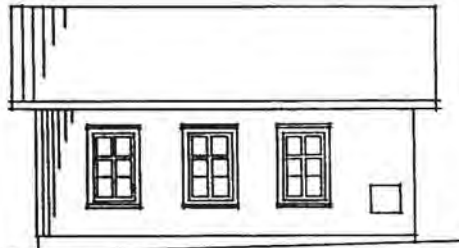

Fotogenlampa. Missionshuset fick elektriskt ljus först på 1950-talet

Detta bord var ursprungligen missionshusets predikstol

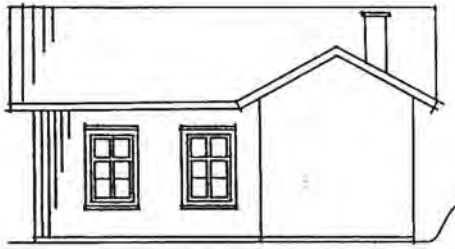

FASAD MOT SÖDER

FASAD MOT ÖSTER

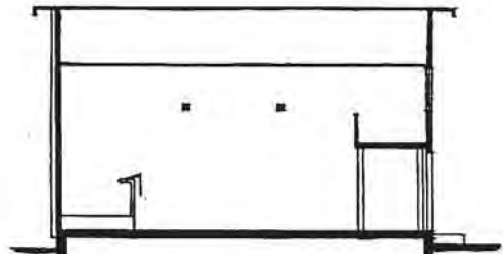
FASAD MOT NORR

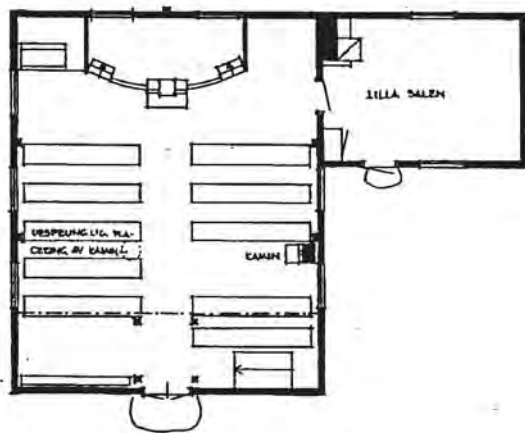
FASAD MOT VÄSTER

SEKTION

SEKTION

PLAN

APELÅS MISSIONSHUS
Uppmättningsritning skala 1:200
1999 12 15 / Stig Florén

VÄSTRA BODARNA MISSIONSHUS

Västra Bodarnas Missionshus från sydost

Läge:

Alingsås kommun, Hemsjö socken, Skogshyddevägen, Västra Bodarna c:a 400 m sydväst om järnvägsstationen.

Fastighetsbeteckning: Västrabodarna 1:48 och 1:119.

Ägare: Hemsjö Missionsförsamling.

Karta över Västra Bodarna

Från öster

Från sydväst

Kyrksalens estrad

Kyrksalen

Lilla salen

Kyrksalen från estraden

Besök:
2000 09 27, foto, uppmätning, intervju.

Uppgiftslämnare:
Gunnar Eriksson, Västra Bodarna.

Byggnadens historia:
1870 besökte predikanter från Göteborgs Missionsförening bygden. En väckelse uppstod, och många kom till tro. Till att börja med samlades man till möten i stugorna, men sedan man 1874 bildat en församling, beslöt man att bygga ett missionshus. Hemmansägare Sven Olsson upplät mark för missionshuset, och redan samma år, 1874, kunde missionshuset invigas.

Lilla salen

Köket

Vindsrum

1922 skedde en omfattande om- och tillbyggnad av missionshuset. Detta möjliggjordes genom att Hemsjö kommun skänkt mark för en utvidgning av tomten.

(Möjligen var det så, att det gamla missionshuset revs, och ett nytt uppfördes på samma plats.)

1969 gjordes en renovering av lilla salen och köket, och ett rum i andra våningen ställdes i ordning för ungdomsarbetet. Kommunen lämnade ett bidrag på 20000 kronor till arbetet.

1973 gjordes en ombyggnad av kyrksalen, och senare gjordes en tillbyggnad mot nordost, vilket innebar en utvidgning av lilla salen, en ny expedition, ett nytt grupprum samt ett nytt ungdomsrum på vindsplanet.

Byggnadsmaterial:

Grund av sten, stomme av trä med en utvändigt beklädnad av stående träpanel. Takbeläggning av betongtakpannor och plåt.

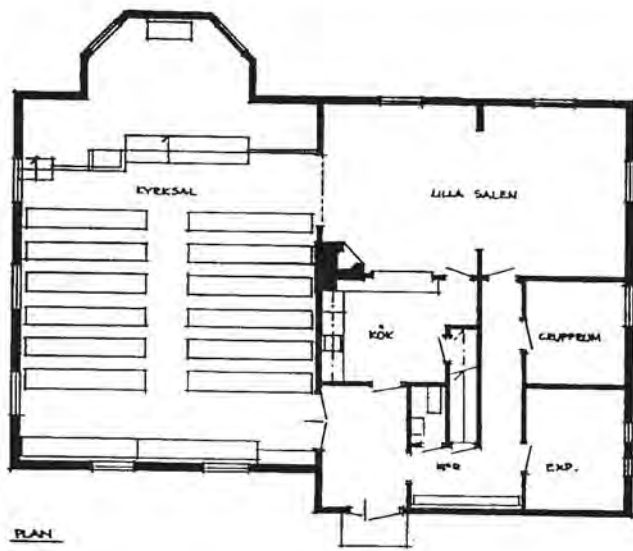
Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, syförening, barn- och ungdomsarbete omfattande söndagsskola, scouter, juniorer (tonår) och ungdomsförening.

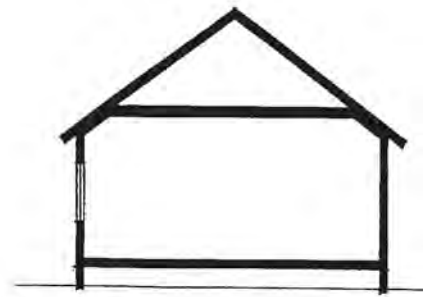
Källor:

Skrivelse från församlingens 100-årsjubileum.

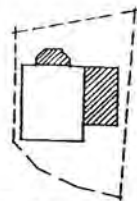
PLAN

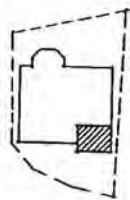
SEKTION

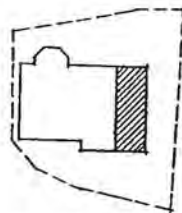
URSPRUNGLIG
BYGGNAD

TILLBYGGNAD 1922

TILLBYGGNAD 1969

TILLBYGGNAD 19...

VÄSTRA BODARNA MISSIONSHUS
 Uppmättningsritning skala 1:200
 2000 10 07 / Stig Florén

HEMSJÖ MISSIONSHUS

Missionshuset från väster

Läge:

Alingsås kommun, Hemsjö socken,
1,2 km norr om Hemsjö Kyrka.
Fastighetsbeteckning: Hultebacken 1:9.
Ägare: Hemsjö Missionsförsamling.

Karta över Hemsjötrakten

Besök:

2000 09 27, foto, uppmätning, intervju.

Uppgiftslämnare:

Gunnar Eriksson, Hemsjö.

Gammalt foto från söder

Söderfasaden år 2000

Från öster

Från norr

Byggnadens historia:

1874 bildades en missionsförsamling i Västra Bodarna, och ett missionshus bygg-

des för mötesverksamheten. En del av församlingsmedlemmarna var från södra delen av socknen, och de tyckte att vägen var lång till missionshuset, varför man så småningom beslöt att bygga ett missionshus även i Hemsjö. Edvard Andersson i Hultebacka skänkte en tomt till huset. Virke till huset fick församlingen genom att för 1000 kronor i Ingared köpa in ett stall som skulle rivas. 1905 var missionshuset klart. Det hade då kostat sammanlagt 4000 kronor.

Hemsjö bildade en egen församling fram till mitten av 1960-talet, då den gick samman igen med församlingen i Västra Bodarna.

Missionshuset i Hemsjö byggdes om och till vid flera tillfällen. Senast 1997 gjordes en omfattande om- och tillbyggnad.

Byggnadsmaterial:

Grund av sten, stomme av trä med en utvändigt beklädnad av stående träpanel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, syförening, barn- och ungdomsarbete omfattande söndagsskola, förenscouter, juniorer (tonår), och ungdomsförening.

Kyrksalen

Estraden

Grupprum på vindsvåningen

Kyrksalen från estraden

Köket

Serveringen

Källor:

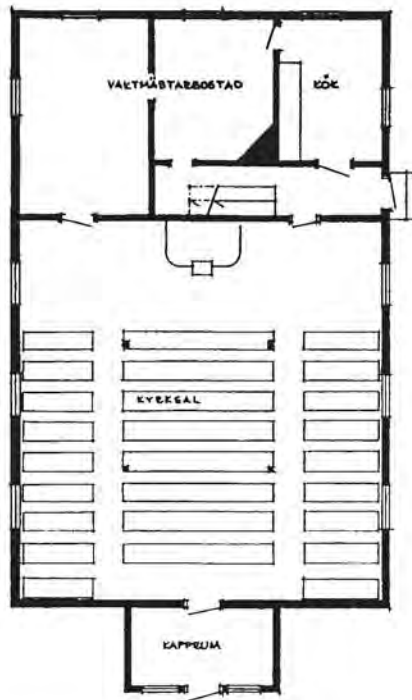
- Redogörelse för Hemsjö Missionsförsamlings 30-åriga verksamhet av S A Flodén 1935.

- Hemsjö Missionsförsamling, dess bildande och framväxt av Gunnar Eriksson 1999.

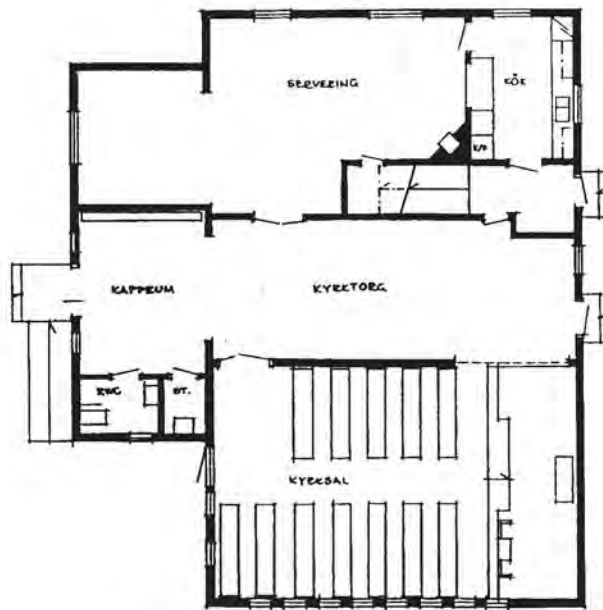

Bibelspråk som tidigare satt på kyrksalens fondväg

REKONSTRUKTION AV UTFORMNING FÖRE 1968

UTFORMNING EFTER 1997 ÅRS OMBYGGNAD

HEMSJÖ MISSIONSHUS
 Uppmättningsritning skala 1:200
 1999 12 15 / Stig Florén

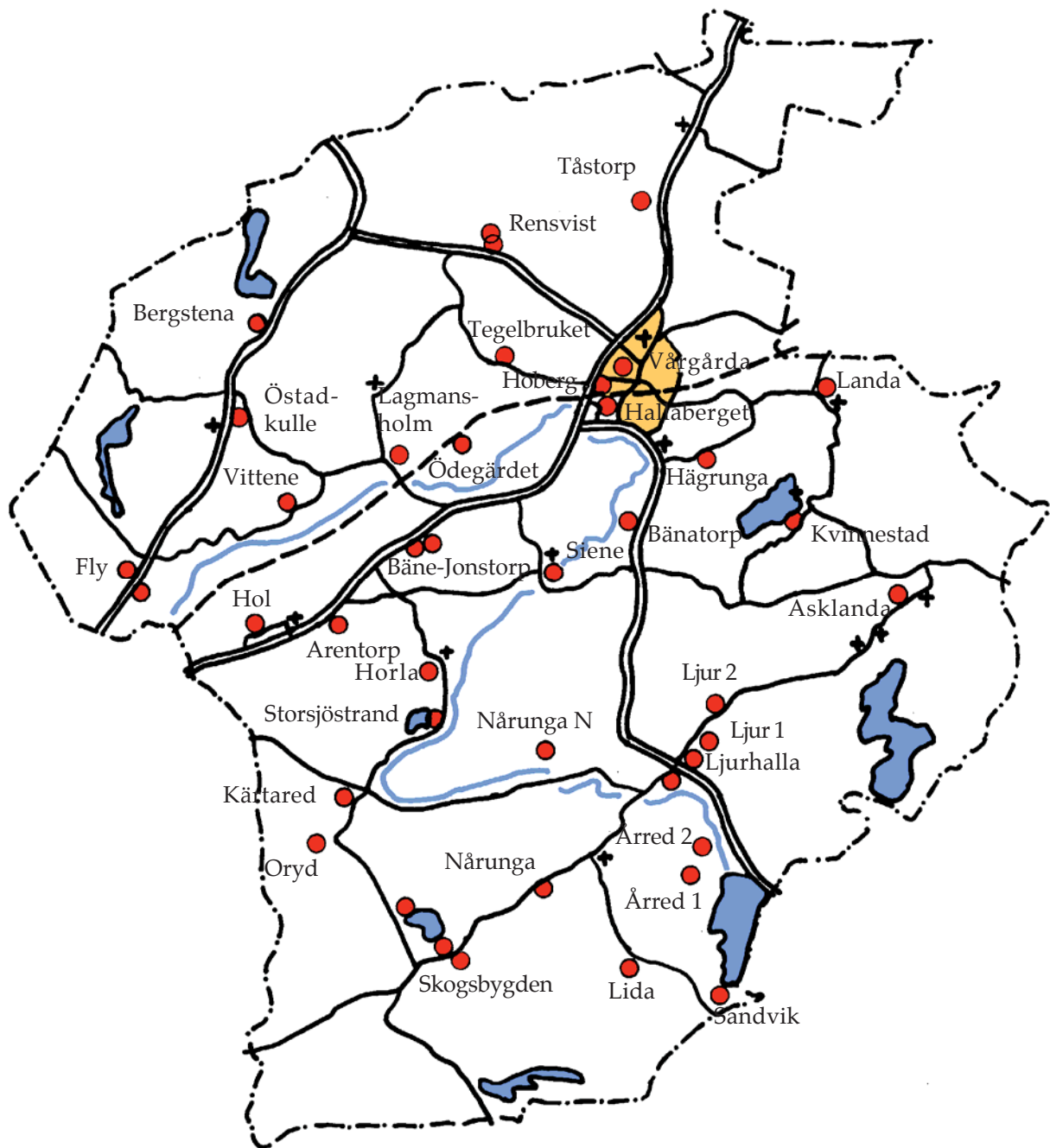
MISSIONSHUS I VÅRGÅRDA KOMMUN DEL 1

Hobergs Missionshus
Vårgårda Missionskyrka
Hallabergets Sommarhem
Tegelbrukets Missionshus

Rensvists Missionskyrka
Tåstorps Missionskyrka

*Missionshusinventering i Västra Götalands distrikt av SMK
Stig Florén 2003*

Vårgårda kommun
missionshus och missionskyrkor

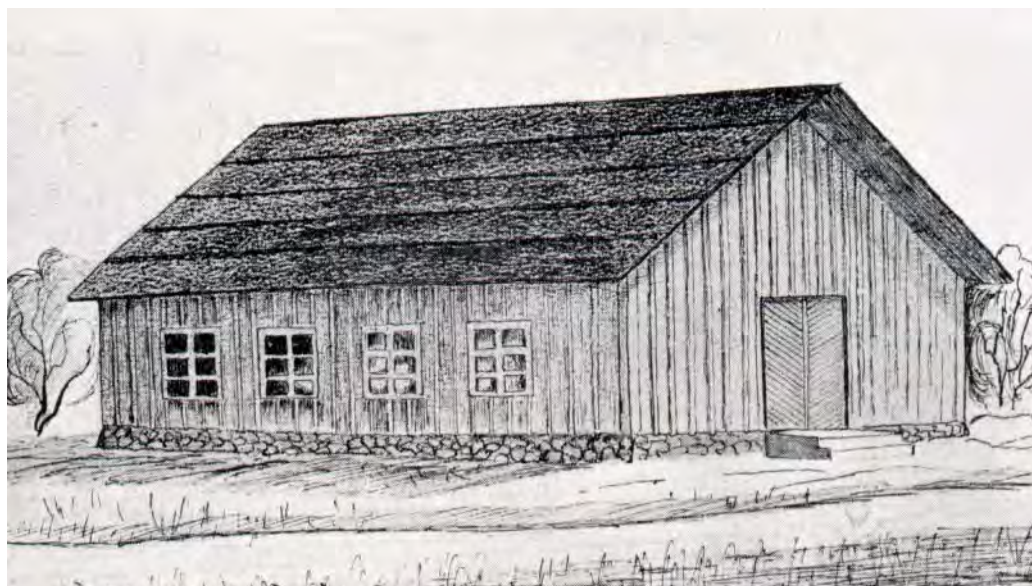
Missionshus och -kyrkor i Vårgårda kommun

Nr	Missionshus och -kyrkor	Byggd år	Nedlagd år	Ursprungligt antal platser	Nuvarande status
1	Hobergs 1:a mh	1863	1877	200	rivet
2	Hobergs 2:a mh	1877	1947	160?	bostad
3	Vårgårda mk	1927	-	-	i bruk
4	Hallabergets sh	1945	2002	-	konf. anl.
5	Tegelbrukets mh	1932	1983	20?	bostad
6	Rensvists mh	1897	1953	?	bostad
7	Rensvists mk	1953	-	80	i bruk
8	Tåstorps mk	1876	-	70	i bruk
9	Hägrunga 1:a mh	1878	1926	?	rivet
10	Hägrunga 2:a mh	1926	1990	100	bostäder
11	Bänatorps 1:a mh	1878	1932	?	rivet
12	Bänatorps 2:a mh	1932	2000?	80	ej i bruk
13	Landa mh	1899	-	80	i bruk
14	Kvinnestads mh	1880	?	-	bostad
15	Asklanda-Orn. mh	1878	1936	?	rivet
16	Asklanda-Orn mk	1936	-	200	i bruk
17	Ljurs 1:a mh	1864	1878	130?	rivet
18	Ljurhalla mh	1878	1985	110?	nedbrunnet -86
19	Ljurhalla mk	1985	-	150	i bruk
20	Ljurs 2:a mh	1910	1972	150	bostad
21	Årreds 1:a mh	1867	1918	100	rivet
22	Årreds 2:a mh	1919	1986	100	bostäder
23	Sandviks mh	1924	1959	100	sommarbostad
24	Lida mh	1932	1990	100	bostad
25	Nårunga mh	1899	1990	90	bostad
26	Nårunga N mh	1905	1990	120	bostad
27	N Skogsbygds...	1870	1924	?	rivet
28	Skogsbyd:s mh	1924	-	100	i bruk
29	Skogsbyg:s sh	1963	-	-	i bruk
30	Arentorps mh	1867	1882	70	flyttat
31	Hols mh	1882	1997	70	?
32	Bäne mh	1899	1926	?	rivet
33	Bäne-Jonst:s mk	1926	-	80	i bruk
34	Horla mh	1870	1927	?	rivet
35	Horla mk	1927	-	80	i bruk
36	Storsjöstrands sh	1957	-	-	i bruk
37	Siene mh	1896	-	100	i bruk
38	Oryds mh	1878	1905	80?	flyttat
39	Kärtareds mh	1905	1999	80	bostad?
40	Östadvulle mh	1899	1986	60	bostad
41	Bergstena mh	1877	-	70	i bruk
42	Fly mh	1875	1966	?	rivet
43	Fly mk	1966	-	100	i bruk
44	Vittene mh	1868	1964	60	förråd
45	Ödegärdets mh	1899	1964	80?	sommarbostad
46	Lagmansholms mk	1964	-	90	i bruk

Nr 1-8 redvisas i del 1, Nr 9-16 i del 2, Nr 17-29 i del 3, Nr 30-39 i del 4, och nr 40 - 46 i del 5. En samlingsvolym omfattande nr 1-46 ges också ut.

HOBBERGS MISSIONSHUS

Hobergs första missionshus tecknat av pastor Eric Nordgren efter "de gamlas" beskrivning.

Läge:

Vårgårda kommun, Kullings-Skövde socken, 1,3 km väster om Vårgårda järnvägsstation, norr om järnvägslinjen.

Fastighetsbeteckning: Hoberg 9:5.

Ägare: Charles Hedlund, Vårgårda.

Karta över Vårgårda. Hobergs Missionshus markerat med rött.

Besök:

2003 05 16, foto, uppmätning.

Uppgiftslämnare:

Tore Bjerhem, Vårgårda.

Byggnadens historia:

När väckelsen nådde Vårgårdatrakten vid mitten av 1800-talet höll kringresande pre-

dikanter och kolportörer möten i hemmen, men ofta kunde inte hemmen rymma alla som samlades för att lyssna. Skolan uppläts då för samlingarna, men när även skolan blev för trång för alla som ville komma, beslöt man 1863 att ett missionshus skulle uppföras i Hoberg.

1860 hade Västergötlands första missionshus uppförts i Älgårås av kolportören C O Engström. Missionsvännerna i Hoberg samtalade med honom om sina lokalbekymmer, och sannolikt var det därifrån man fick tanken att uppföra ett missionshus, som kom att bli det första i vårgårdatrakten.

Den 27-åriga bonden Nils Andersson i Hoberg Postgården upplät mark till byggnaden för 5 riksdaler om året. Gåvor till bygget samlades in, och huset uppfördes. Byggnadsmaterialet var resvirke, som kompletterades med slånor av kluvet rundvirke och lera. Väggen insida putsades, och utsidan kläddes med bräder.

Byggnaden saknade uppvärmningsanordning. Missionshuset bestod av ett enda rum, som rymde omkring 200 sittplatser. Dessa bestod av tätt placerade enkla plankor utan ryggstöd. Missionshuset togs i bruk hösten 1863.

Åren 1876 och 1877 uppstod en väckelse, och antalet mötesbesökare ökade. Det gamla missionshuset blev för trångt och var dessutom kallt och obekvämt. I början

Hobergs andra missionshus omkring år 1906

Söndagsskolan samlad vid entrén

av år 1877 lär Nils Andersson ha frågat deltagarna i ett möte: "Ska vi inte riva den gamla kåken och bygga ett nytt missionshus?" Alla de närvarande gav sitt bifall till detta genom att resa sig. En kommitté valdes, insamlingslistor cirkulerade, och man anordnade försäljningar och en konsert för att samla in pengar. Dessutom lånades 2000 kronor i Alingsås Sparbank. Redan före våren påbörjades bygget, och i september stod det nya missionshuset klart på samma plats som det gamla stått.

Byggnadskostnaderna uppgick till 3569 kronor. Byggmästare var Anders Andersson i Oryd. Värdet på missionshuset beräknades till 8000 kronor, varav man kan dra slutsatsen att mycket frivilligt arbete utfördes och mycket virke skänktes.

Ur missionshusets historia framgår bl a:
1881 brädfodrades missionshuset och en vedbod uppfördes.

1884 inköptes två lampor till lilla salen, väggarna där drevades och innanfönster

sattes in.

1889 blev missionshuset skuldfritt.

1890 kläddes missionshuset invändigt för 307 kronor, en predikstol sattes upp och en kamin installerades i lilla salen.

1892 inköptes en kamin även till stora salen.

1896 fick huset ett nytt yttertak

1905 målades missionshuset och man beslöt att köpa 100 tunnor sågspån för att isolera taket över stora salen.

1913 skänkte ungdomsföreningen nya bänkar.

1914 gjordes en omfattande reparation: nytt tak in- och utvändigt med nya takstolar, läktartrappan flyttades, nytt golv lades över det gamla, en ny veranda uppfördes vid stora ingången, ny estrad gjordes, predikstolen ändrades och alltsammans målades.

1918 installerades elektriskt ljus.

1921 har småskolan, som hyrt lokal i missionshuset ända sedan 1877, fått en ny byggnad. Vikdörrar sattes in mellan stora och lilla salen.

1925 lades tegel på taket.

1927 stod missionskyrkan i Vårgårda klar, och verksamheten flyttades efter hand alltmer över till den nya kyrkan.

1947 lades verksamheten i Hobergs Missionshus ner, och det såldes till en privatperson.

1949 restes en minnessten vid Hobergs Missionshus.

Interiör av missionshuset

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, juniorförening, kristendomsskola (konfirmationsundervisning), ynglingaförening, jungfruförening, ungdomsförening, syförening, sångkör, manskör, musikförening, hornmusikkår.

Källor:

- *Minnesskrift, Vårgårda -Hobergs Missionsförsamlings uppkomst och 70 -åriga verksamhet. 1937.*

-*Guds gåva är det, minnesbok vid Vårgårda Missionsförsamlings 100-årsjubileum 1967, av Åke Johansson, Knut Kjellberg och Evert Apelmo.*

- *Vårgårda förr i tiden, bildhäften utgivna av Vårgårda Fotoklubb.*

- *Bildgalleri ur Svenska Missionsförbundet redigerat av A. Ohldén 1906.*

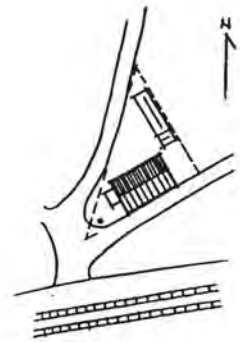
Missionshuset från väster 2003

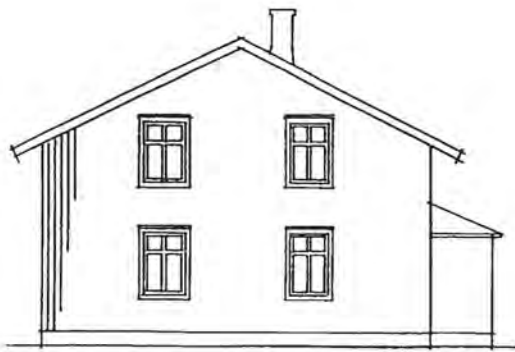
Från öster

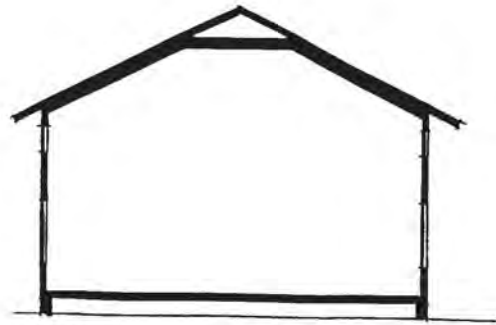
FASAD. MOT NORDVÄST

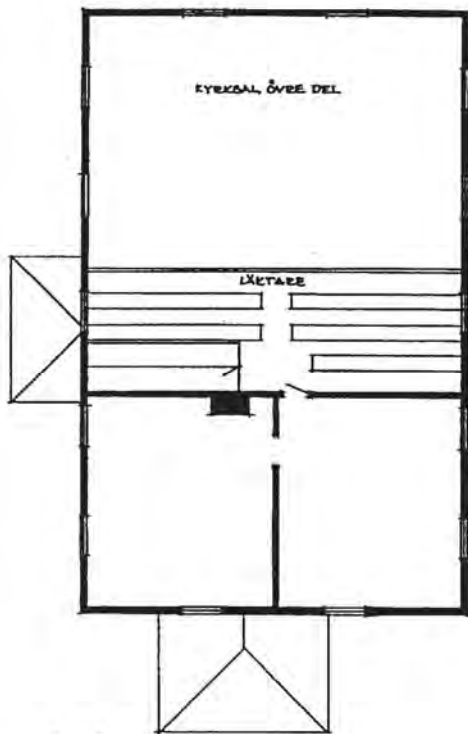
SITUATIONSPLAN

MOT NORDÖST

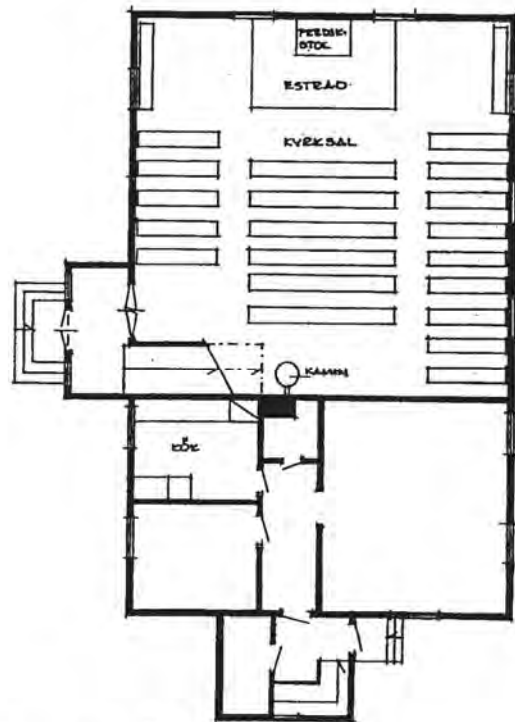
SECTION

ÖVERVÅNING

0

10 m

BOTTENVÅNING

HOBERGS MISSIONSHUS
 Rekonstruktionsritning
 2003 09 16 / Stig Florén

VÅRGÅRDA MISSIONSKYRKA

Missionskyrkan i Vårgårda byggdes 1927

Läge:

Vårgårda kommun, Kullings-Skövde sock-
en, Kyrkogatan 7, Vårgårda.
Fastighetsbeteckning: Kv Målaren 5
Ägare: Vårgårda Missionsförsamling.

Besök:

2003 05 16 foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Tore Bjerhem, Vårgårda.

Karta över Vårgårda, missionskyrkan markerad med rött.

Interiör av kyrksalen

Byggnadens historia:

1867 bildades Kullings och Gäsene Hära-
ders Missionsförening, vilken kan sägas
vara upphovet till dagens missionsförsam-
ling i Vårgårda. Föreningen bildades i det
redan 1863 uppförda missionshuset i Ho-
berg i västra delen av nuvarande Vårgårda

Missionskyrkan med 1956 års tillbyggnad

Estraden efter 1967 års ombyggnad.

samhälle. Församlingen hade också sin hemvist i Hoberg under många år, men efterhand som stationssamhället Vårgårda växte uppstod också behovet av en samlingslokal även i samhällets centrala del för församlingens arbete. 1927 uppförde därför församlingen en missionskyrka i Vårgårda samhälle. En av församlingsmedlemmarna, Martin Ahldrén, svarade för ritningarna, och byggmästare Martin Henriksson ansvarade för byggnadsarbetena.

Byggnadskostnaderna uppgick till 60.462 kronor. Både församlingsmedlemmar och andra vårgårdabor bidrog med penninggåvor och frivilliga arbetsinsatser.

Efterhand kom församlingens arbete att mer och mer koncentreras till Vårgårda, och verksamheten i Hoberg avvecklades. Missionskyrkan i Vårgårda, som från början såg så rymlig ut, blev så småningom

trång. Framför allt var det det växande barn- och ungdomsarbetet som krävde ökade lokaler. 1956 gjordes därför en tillbyggnad till missionskyrkan med en församlingslokal med plats för 250 personer. Lokalen kunde med vikkörr kopplas samman med kyrksalen. Alternativt kunde lokalen genom vikkörr delas upp i mindre rum för t ex söndagsskolans undervisning. I övrigt innehöll tillbyggnaden lokaler för scout- och juniorverksamheten, sammanträdesrum och vaktmästarbostad. Kostnaderna uppgick till 200.000 kronor. Även denna gång var Martin Ahldrén arkitekt. Byggnadsarbetena genomfördes under ledning av byggmästare Ivan Sylvén.

1967 byggdes kyrksalens fondparti om, dopgrav anordnades, nya bänkar anskaffades och kyrkan målades om in- och utvändigt.

Från öster

Huvudentrén

Från nordväst

Den nya kyrksalen

1984 genomfördes en stor om- och tillbyggnad av kyrkan. En ny kyrksal uppfördes väster om den befintliga byggnaden. Bottenvåningen i 1956 års tillbyggnad gjordes om till kök och entréutrymmen, och den gamla kyrksalen byggdes om till församlingslokaler. Under den nya kyrksalen anordnades utrymmen för barn- och ungdomsarbetet. Arkitekt var Lennart Nelsson från Ljungby.

Predikstolen

Kyrksalen från estraden

Kyrktorget

Källor:

- Minnesskrift, Vårgårda-Hobergs Missionsförsamlings uppkomst och 70-åriga verksamhet, 1937.

-Minnesskrift vid församlingens 90-årsjubileum 1957.

-Guds gåva är det, minnesbok vid Vårgårda Missionsförsamlings 100-årsjubileum 1967, av Åke Johansson, Knut Kjellberg och Evert Apelmo.

Kaféet i källarplanet

1927 års kyrksal ombyggd till församlingslokal

Storstugan

Köket

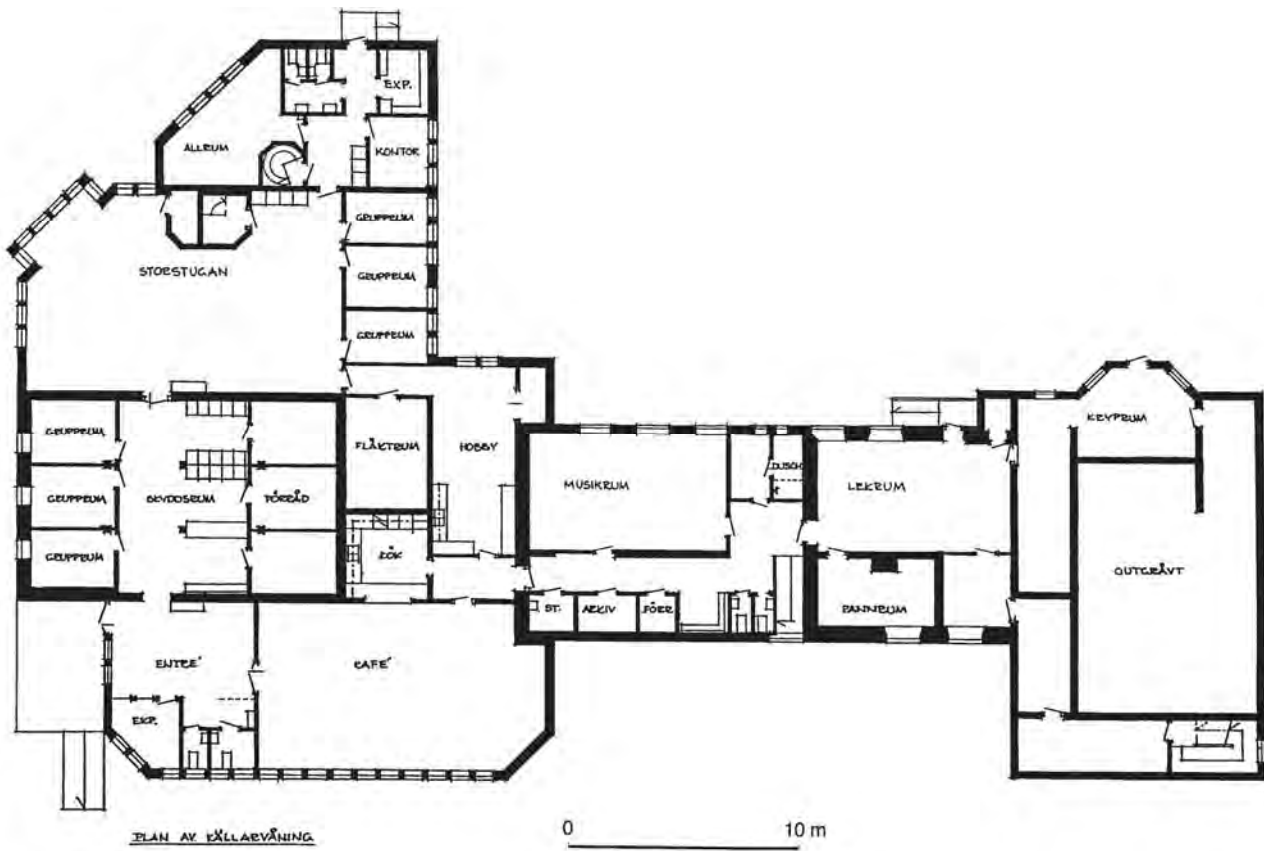
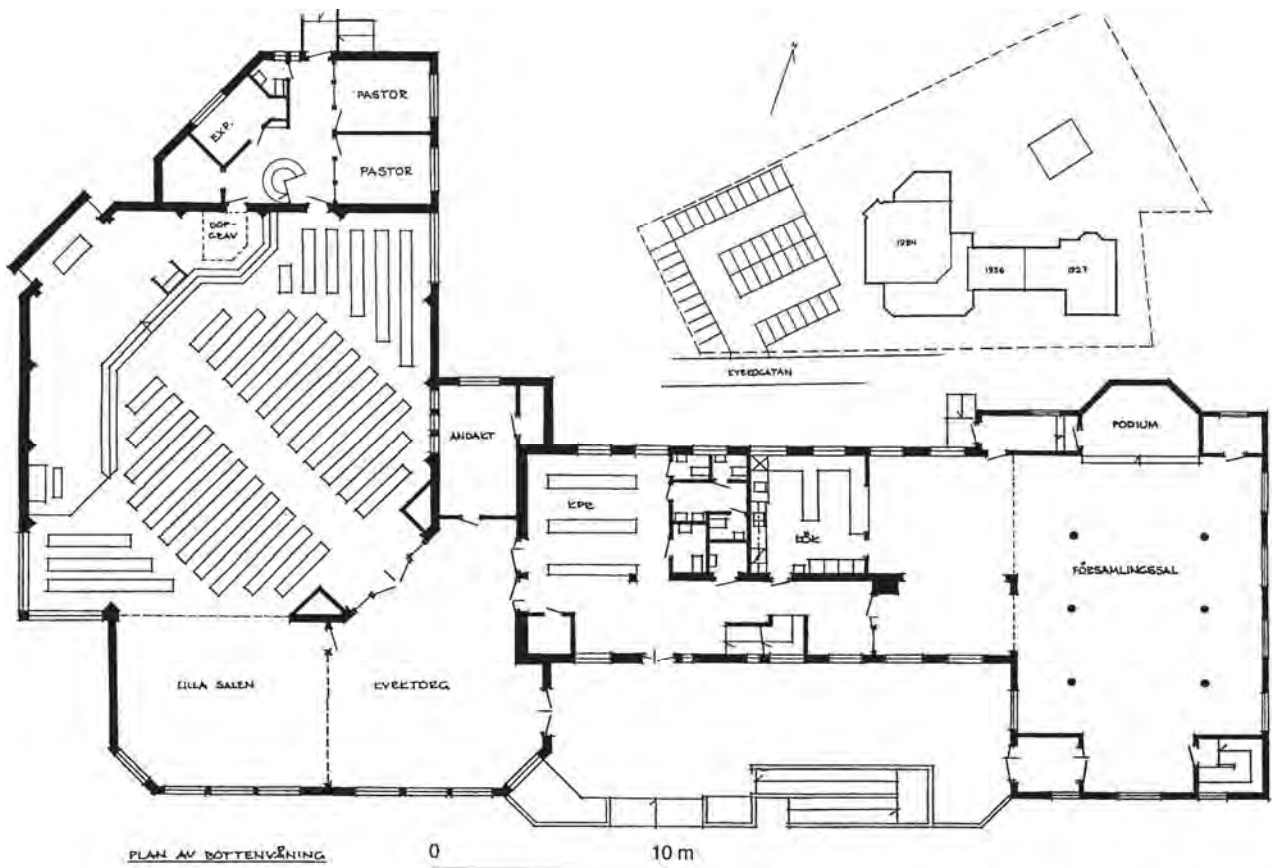

Hobbyrummet

Från sydväst

VÅRGÅRDA MISSIONSKYRKA
 efter ritning av Lennart Nelsson

HALLABERGETS SOMMARHEM

Sommarhemmet från sydväst

Läge:

Vårgårda kommun, Kullings-Skövde socken, Djupedalsgatan 38, Vårgårda, 0,5 kilometer sydväst om järnvägsstationen i Vårgårda.

Fastighetsbeteckning: Hjultorp 2:87

Ägare: Mikael Åhman.

Karta över Vårgårda, Hallabergets sommarhem markerat med rött

Från sydost

Besök:

2003 06 03 foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Tore Bjerhem, Vårgårda.

Byggnadens historia:

Ungdomarna inom Vårgårda-Hobergs Missionsförsamling kände på 1930-talet behov av ett sommarhem för sin verksamhet, och 1938 inköpte de en tomt på Hallaberget i Vårgårda samhälle. Pengar samlades in, men först 1945 kunde planerna på att uppföra ett sommarhem förverkligas genom en stor insats av frivilligt arbete. Tomten har senare utökats att omfatta ett ganska stort område, i direkt kontakt med ett park- och fritidsområde. Hela sommar-

hemmet överlämnades av ungdomarna till församlingen.

1975 gjordes en tillbyggnad av en musik-esträd.

Efterhand minskade verksamheten på sommarhemmet och 2002 lades den ned, och sommarhemmet såldes för att nyttjas som en fest- och konferenslokal.

Byggnadsmaterial:

Grund av betongplintar, stomme av trä, utvändigt beklädnad med stående träpanel, takbeläggning av tegel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, barn- och ungdomsverksamhet.

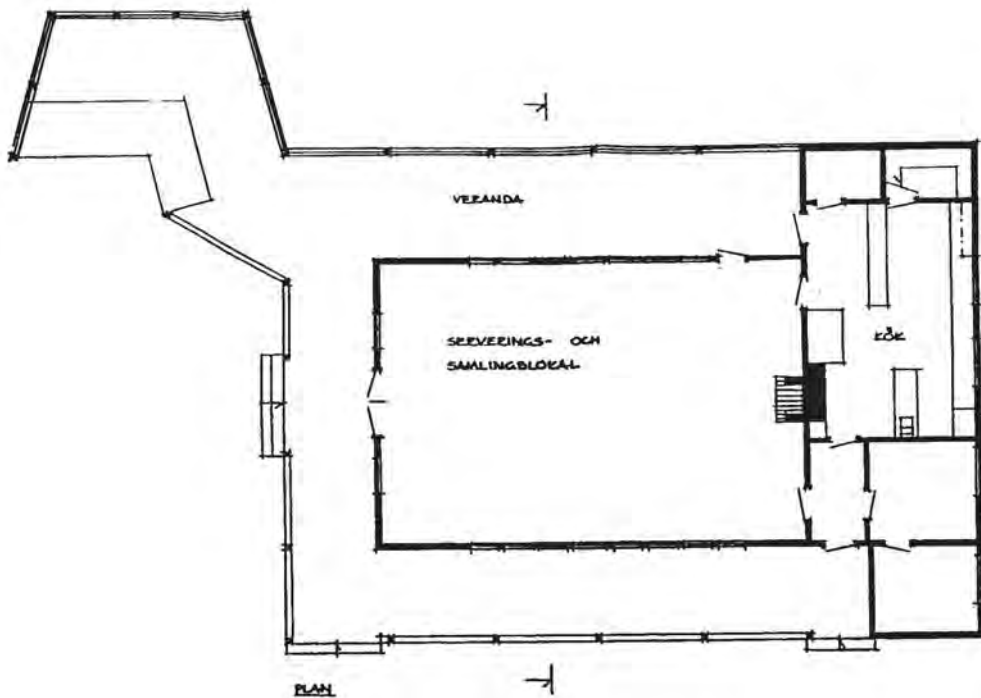
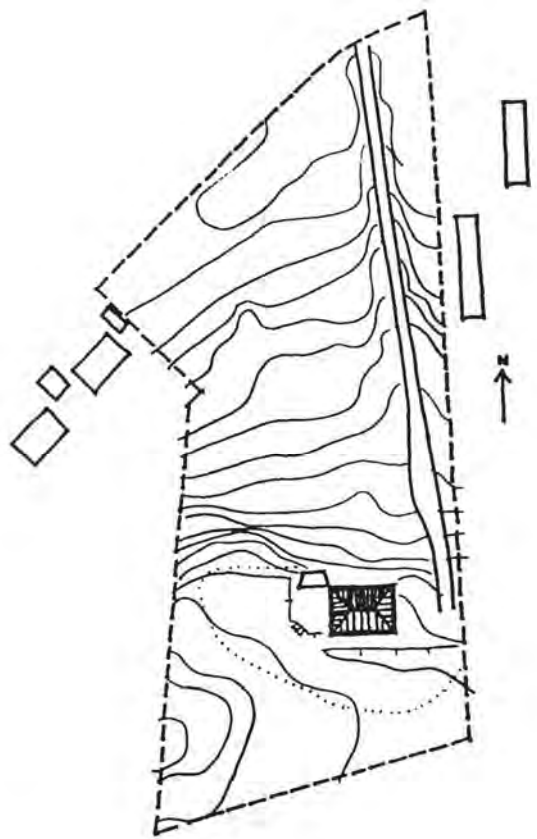
Källor:

- *Minnesskrift, Vårgårda-Hobergs Missionsförsamlings uppkomst och 70 -åriga verksamhet. 1937.*

-*Guds gåva är det, minnesbok vid Vårgårda Missionsförsamlings 100-årsjubileum 1967.* av Åke Johansson, Knut Kjellberg och Evert Apelmo.

Sommarhemmet sett från norr

0 10 m

HALLABERGETS SOMMARHEM
 efter bygglösningsplaner från 1945 och 1975

TEGELBRUKETS MISSIONSHUS

Tegelbrukets Missionshus byggdes 1932

Läge:

Vårgårda kommun, Kullings-Skövde socken vid Hobergs Postgården, 4 km väster om Kullings-Skövde kyrka, omedelbart norr om vägen mellan Postgården och Ulvestorp.

Fastighetsbeteckning: Hoberg 10:57

Ägare: Hans Johansson.

Besök:

2003 05 16.

Missionshuset låg väster om Vårgårda samhälle

Uppgiftslämnare:

David Rosén, Ulvestorp.

Tore Bjerhem, Vårgårda.

Byggnadens historia:

Med början omkring 1929 startade Vårgårda-Hobergs Missionsförsamling en söndagsskola i ett bostadshus i tegelbruks-

området ett par kilometer väster om Hobergs Missionshus. Snart uppstod behov av en lämpligare lokal för verksamheten, varför församlingen 1932 uppförde ett litet missionshus, som kom att användas både för söndagsskolan och för annan församlingsverksamhet. Huset projekterades av byggmästare Martin Henriksson.

Byggnadskostnaden uppgick till 2.600 kronor. 1951 gjordes en tillbyggnad innehållande en sidosal med köksutrustning.

Huset såldes 1983 till Svenska Kyrkan. Verksamheten är numera nedlagd, och huset ombyggt till bostad.

Byggnadsmaterial:

Grund av granit, stomme av trä, utvändigt beklädnad med stående träpanel, tak av tegel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola.

Källor:

- Minnesskrift, Vårgårda-Hobergs Missionsförsamlings uppkomst och 70-åriga verksamhet. 1937.

-Guds gåva är det, minnesbok vid Vårgårda Missionsförsamlings 100-årsjubileum 1967. av Åke Johansson, Knut Kjellberg och Evert Apelmo.

- Missionshus, frikyrkor, kapell inom Vårgårda kommun. Från studiecirkel 1984 inom Vårgårda Missionsförsamling.

RENSVISTS MISSIONSKYRKA

Rensvists Missionskyrka uppfördes 1952

Läge:

Vårgårda kommun, Kullings-Skövde socken, 4,5 km nordväst om Kulling-Skövde kyrka.

Fastighetsbeteckning: Rensvist Östergården 2:14.

Ägare: Rensvists Missionsförsamling

Karta över Rensvist

Besök:

2003 05 16, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

David Rosén, Ulvestorp.

Från sydväst

Från nordost

Kyrksalen

Nattvardsbordet

Byggnadens historia:

När väckelsen nådde trakten vid mitten av 1800-talet höll kringresande predikanter och kolportörer möten i stugorna. 1867

Kyrksalen från estraden

bildades Kullings och Gäsene Häraders Missionsförening, som fick till uppgift att planmässigt leda verksamheten. Den var verksam fram till år 1877 då det bildades en församling i Vårgårda-Hoberg. Församlingen indelades i kretsar och Rensvist var en av dessa.

1897 uppförde kretsen det första missionshuset i Rensvist. Kretsens föreståndare hette August Sandahl och missionshuset var sammanbyggt med hans bostad. 1910 gjordes en tillbyggnad innehållande en missionsal. Huset finns fortfarande kvar. Det ligger cirka 200 meter norr om det nuvarande missionshuset och är i dag ett bostadshus.

1910 bildade Rensvistkretsen en egen missionsförsamling efter utträde ur Vårgårda-Hobergsförsamlingen. Församlingen

i Rensvist upplevde behov av en ny missionskyrka, och 1914 bildades en byggnadsfond för detta ändamål, men det skulle dröja nästan 40 år innan planerna kunde förverkligas. 1946 hade församlingen samlat byggmaterial, sågat virke m m och sökte byggnadstillstånd men fick avslag av arbetsmarknadskommissionen. Först 1952 lyckades man få tillstånd, och då påbörjades arbetet. Den nya missionskyrkan stod klar 1953.

Kompletteringar och renoveringar har skett under årens lopp, den största 1985 då lilla salen byggdes till. Projekteringen utfördes av LD-konsult, Vårgårda.

Byggnadsmaterial:

Grund av betongsten, väggar av lättbetong som putsats, tak av tegelpannor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, barnverksamhet, scouter, juniorförening, ungdomsförening, tonår, syförening, blandad kör, ungdomskör och musikgrupper. Församlingen ingår i Remmene-Rensvistikretsen.

Källor:

- *Guds gåva är det, minnesbok vid Vårgårda Missionsförsamlings 100-årsjubileum 1967.* av Åke Johansson, Knut Kjellberg och Evert Apelmo.

- *En titt i backspegeln.* Artikel i församlingens programblad 1998 av David Rosén.

Lilla salen

Sittgrupp i lilla salen

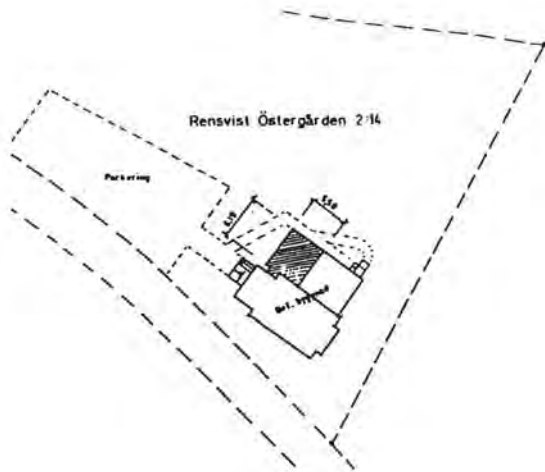

Ungdomsrum i undervåningen

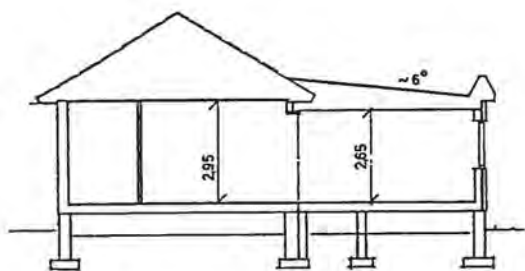

Barnens studsmatta

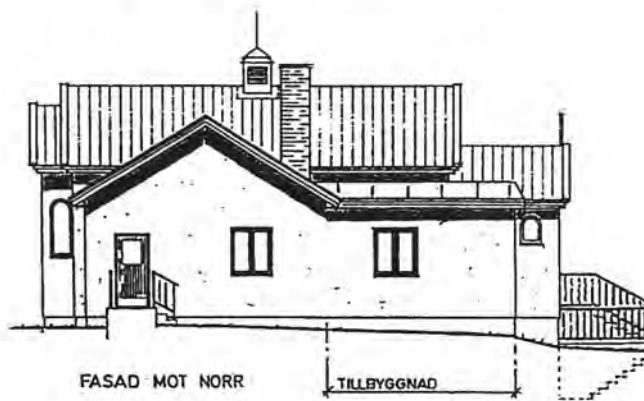

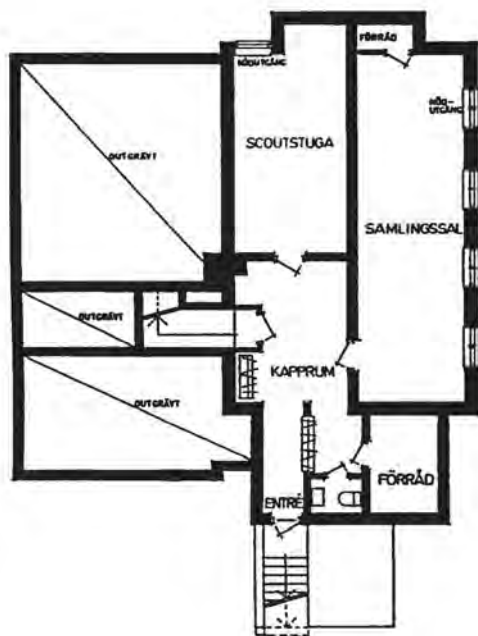
FASAD MOT VÄSTER

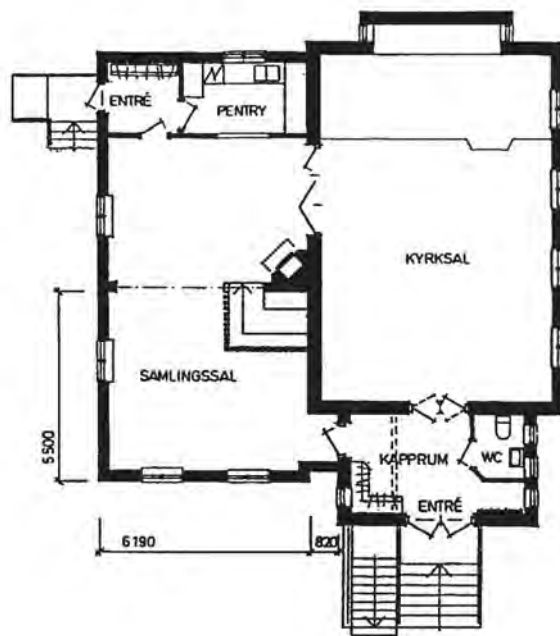
SEKTION

FASAD MOT NORR

KÄLLARPLAN

BOTTENPLAN

RENSVIST MISSIONSHUS
 efter bygglovritning ritad inför
 1985 års tillbyggnad

TÅSTORPS MISSIONSKYRKA

Tåstorps Missionskyrka från sydost

Läge: Vårgårda kommun, Södra Härene socken, 2,5 km sydväst om Södra Härene kyrka.

Fastighetsbeteckning: Tåstorp 1:6.

Ägare: Tåstorps Missionsförsamling

Karta över området norr om Vårgårda. Tåstorps Missionskyrka markerad med rött.

Besök:

2003 04 23, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Lennart Torstensson, Tåstorp.

Från sydväst

Från nordost

Kyrksalen

Nattvardsbordet

Byggnadens historia:

När väckelsen nådde trakten vid mitten av 1800-talet höll kringresande predikanter och kolportörer möten i stugorna. Så

Kyrksalen från estraden

småningom upplevde man detta som trångt och obekvämt, och 1876 uppfördes ett missionshus i Tåstorp. För att finansiera bygget gjordes en insamling, och av listorna framgår att 198 personer skänkte tillsammans 381:30 till byggnadskassan. Dessutom togs ett lån av en Tåstorpsbo på 450 kronor. Huset uppfördes på ofri grund, men 1906 överlät markägaren tomtmarken till församlingen.

1877 bildades Tåstorps Missionsförening, som senare ändrade sitt namn till Tåstorps Missionsförsamling.

1908 beslöt församlingen att göra en tillbyggnad av missionshuset med en mindre sal, 14 fot i fyrkant, samt kök och

förstuga. Renoveringar har skett 1940 och 1954. 1977 gjordes en tillbyggnad projekterad av Ragnar Wängberg, och 1996 ytterligare en om- och tillbyggnad, som omfattade en helt ny kyrksal och ombyggnad och renovering av byggnaden i övrigt. Denna ombyggnad projekterades av Per-Olof Nilsson och T.A.K. AB.

Byggnaden kallas numera Tåstorps Missionskyrka.

Byggnadsmaterial:

Byggnaden har en grund av stenmaterial, stomme av trä med utvändigt klädsel av stående träpanel och tak av röda takpannor.

Församlingssalen

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, barnverksamhet, scouter, juniorförening, ungdomsförening, tonår, syförening, blandad kör, ungdomskör, musikgrupper, kaféverksamhet för ungdom, byträffar för kvinnor och byträffar för män.

Församlingen ingår i Remmene-Rensvist-kretsen.

Källor:

-Guds gåva är det, minnesbok vid Vårgårda Missionsförsamlings 100-årsjubileum 1967. av Åke Johansson, Knut Kjellberg och Evert Apelmo.

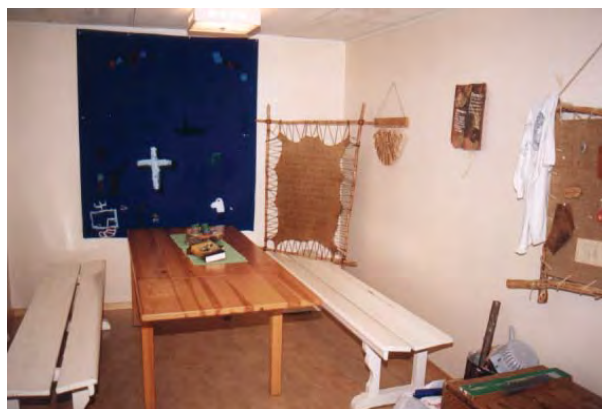
- 100-årsberättelse för Tåstorps Missionsförsamling vid dess jubileum 1977.

Kyrktoorget

Köket

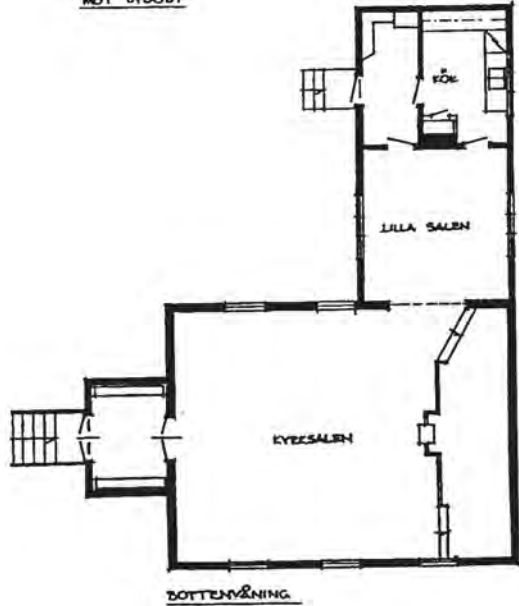
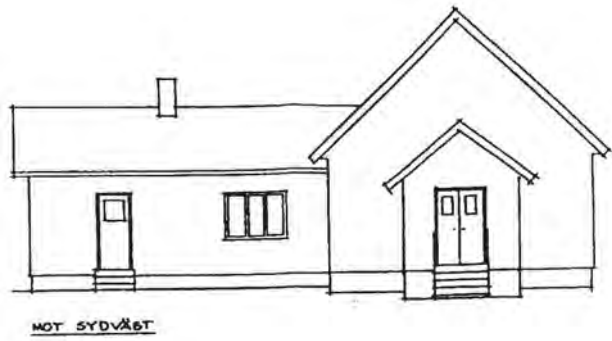
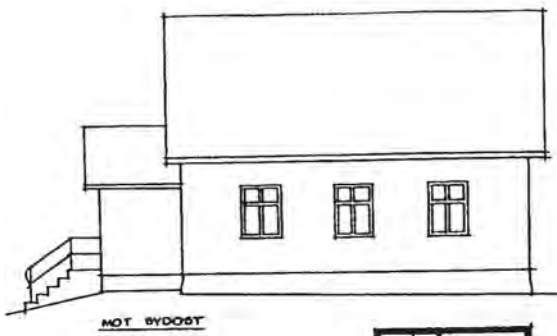

Patrullrum

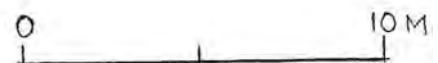
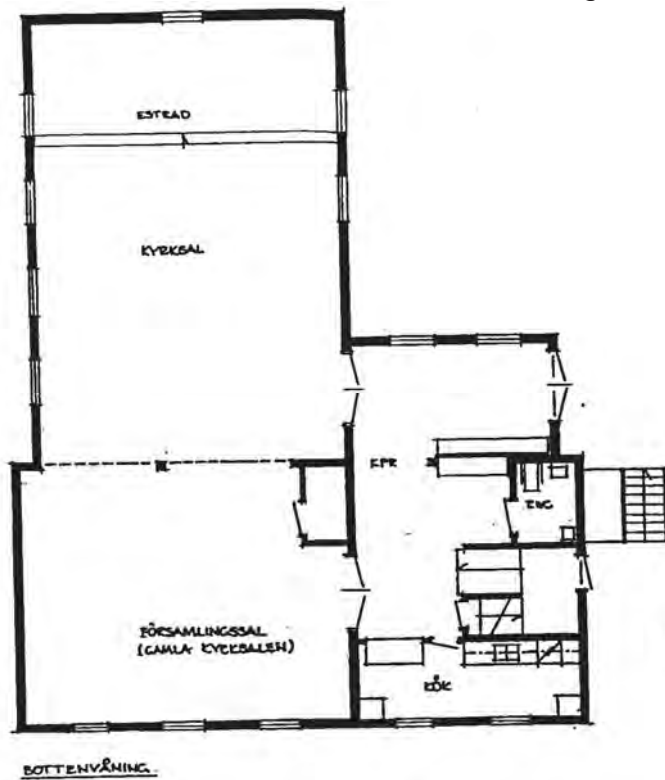

Bordtennisrum

TÅSTORPS MISSIONSHUS
 efter uppmätningssritning 1977 01 21
 av Ragnar Vängberg

TÅSTORPS MISSIONSKYRKA
 efter bygglovritning

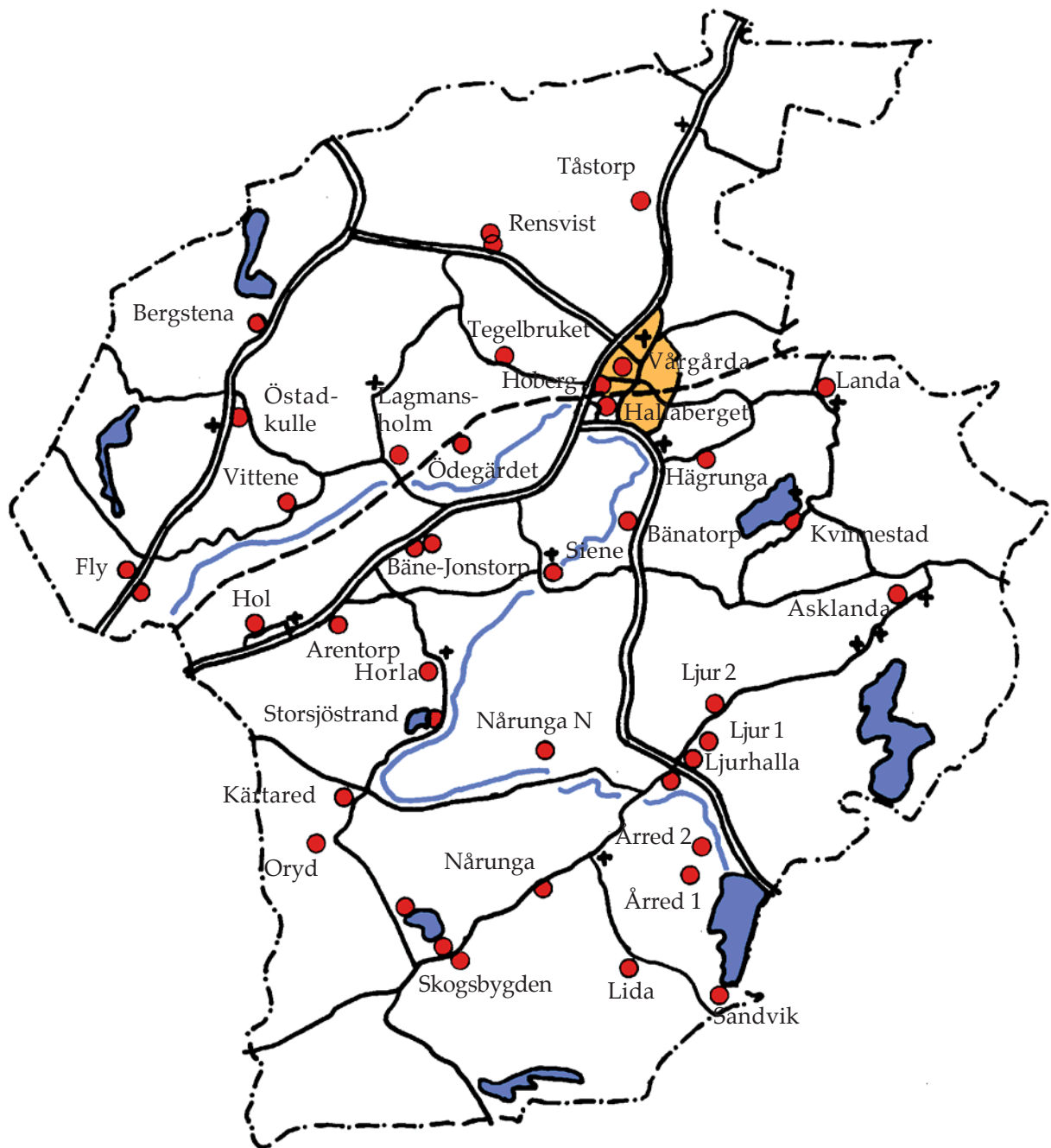

MISSIONSHUS I VÅRGÅRDA KOMMUN DEL 2

Hägrunga Missionshus
Bänatorps Missionshus
Landa Missionshus
Kvinnestads Missionshus
Asklanda-Ornunga Missionshus
Asklanda-Ornunga Missionskyrka

*Missionshusinventering i Västra Götalands distrikt av SMK
Stig Florén 2003*

Vårgårda kommun
missionshus och missionskyrkor

Missionshus och -kyrkor i Vårgårda kommun

Nr	Missionshus och -kyrkor	Byggd år	Nedlagd år	Ursprungligt antal platser	Nuvarande status
1	Hobergs 1:a mh	1863	1877	200	rivet
2	Hobergs 2:a mh	1877	1947	160?	bostad
3	Vårgårda mk	1927	-		i bruk
4	Hallabergets sh	1945	2002	-	konf. anl.
5	Tegelbrukets mh	1932	1983	20?	bostad
6	Rensvists mh	1897	1953	?	bostad
7	Rensvists mk	1953	-	80	i bruk
8	Tåstorps mk	1876	-	70	i bruk
9	Hägrunga 1:a mh	1878	1926	?	rivet
10	Hägrunga 2:a mh	1926	1990	100	bostäder
11	Bänatorps 1:a mh	1878	1932	?	rivet
12	Bänatorps 2:a mh	1932	2000?	80	ej i bruk
13	Landa mh	1899	-	80	i bruk
14	Kvinnestads mh	1880	?		bostad
15	Asklanda-Orn. mh	1878	1936	?	rivet
16	Asklanda-Orn mk	1936	-	200	i bruk
17	Ljurs 1:a mh	1864	1878	130?	rivet
18	Ljurhalla mh	1878	1985	110?	nedbrunnet -86
19	Ljurhalla mk	1985	-	150	i bruk
20	Ljurs 2:a mh	1910	1972	150	bostad
21	Årreds 1:a mh	1867	1918	100	rivet
22	Årreds 2:a mh	1919	1986	100	bostäder
23	Sandviks mh	1924	1959	100	sommarbostad
24	Lida mh	1932	1990	100	bostad
25	Nårunga mh	1899	1990	90	bostad
26	Nårunga N mh	1905	1990	120	bostad
27	N Skogsbygds...	1870	1924	?	rivet
28	Skogsbyd:s mh	1924	-	100	i bruk
29	Skogsbyg:s sh	1963	-	-	i bruk
30	Arentorps mh	1867	1882	70	flyttat
31	Hols mh	1882	1997	70	?
32	Bäne mh	1899	1926	?	rivet
33	Bäne-Jonst:s mk	1926	-	80	i bruk
34	Horla mh	1870	1927	?	rivet
35	Horla mk	1927	-	80	i bruk
36	Storsjöstrands sh	1957	-	-	i bruk
37	Siene mh	1896	-	100	i bruk
38	Oryds mh	1878	1905	80?	flyttat
39	Kärtareds mh	1905	1999	80	bostad?
40	Östadkulle mh	1899	1986	60	bostad
41	Bergstena mh	1877	-	70	i bruk
42	Fly mh	1875	1966	?	rivet
43	Fly mk	1966	-	100	i bruk
44	Vittene mh	1868	1964	60	förråd
45	Ödegärdets mh	1899	1964	80?	sommarbostad
46	Lagmansholms mk	1964	-	90	i bruk

Nr 1-8 redvisas i del 1, Nr 9-16 i del 2, Nr 17-29 i del 3, Nr 30-39 i del 4, och nr 40 - 46 i del 5. En samlingsvolym omfattande nr 1-46 ges också ut.

HÄGRUNGA MISSIONSHUS

Hägrunga första missionshus

Läge:

Vårgårda kommun, Algutstorps socken, 1,1 km öster om Algutstorps kyrka, söder om vägen.

Fastighetsbeteckning: Hägrunga 4:2

Ägare: Olof Rydler, Asklanda.

Området kring Algutstorps kyrka. Hägrunga andra missionshus markerat med rött.

Besök:

030603

Uppgiftslämnare:

Olof Rydler, Asklanda.

Byggnadens historia:

Hägrunga Missionsförsamling bildades 1876. Tidvis tycks Bänatorps och Hägrunga missionsförsamlingar ha utgjort en gemensam församling, men år 1900 beslöt man att bilda var sin församling.

Det första missionshuset i Hägrunga uppfördes 1878 på en tomt som skänkts av Gustav Johansson, Kilatorp. Virket togs från en skola i Närunga, vilken hade inköpts för att rivas. Virket räckte även till ett missionshus i Bänatorp. Missionshuset var beläget vid Kilatorpsvägen. Missionshuset revs 1926 och idag finns endast stengrundens kvar.

Hägrunga andra missionshus från väster

1926 uppfördes ett nytt missionshus på ett markområde kallat kyrkåkern. Marken hade skänkts av Oskar Johansson i Kila-torp 1:3.

1986 gick Hägrunga och Bänatorps missionsförsamlingar åter samman till en församling. Missionshuset i Hägrunga var då i stort behov av renovering. 1990 lades därför verksamheten i Hägrunga ner och missionshuset såldes. Det är numera ombyggt till bostadshus med tre lägenheter.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändigt klädd med stående träpanel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola.

Källor:

-*Gårdar och torp i Algutstorp socken* av Irene Lennstrand 2000.

-*Missionshus, frikyrkor, kapell inom Vårgårda kommun*. Från studiecirkel 1984 inom Vårgårda Missionsförsamling.

- Ritningar och foton av Olof Rydler

Från söder

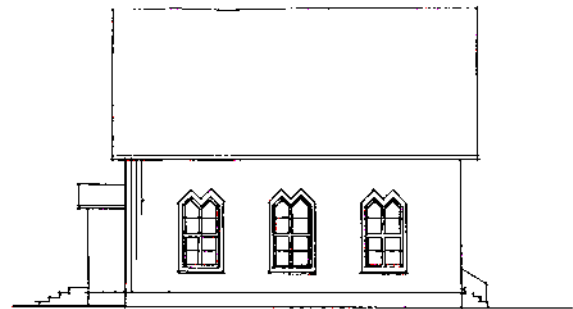

Från norr

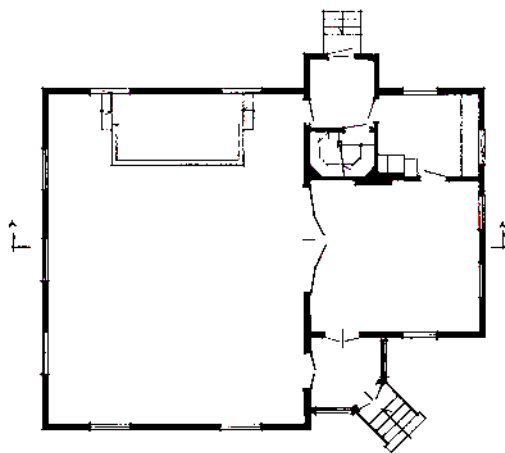

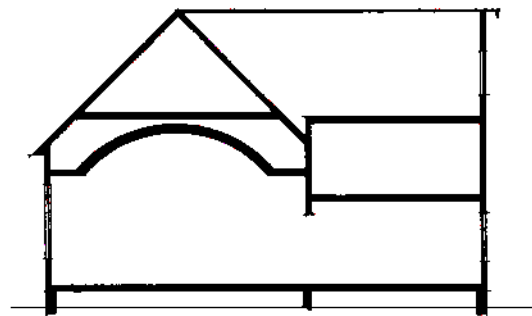
FASAD MOT NORDVÄST

FASAD NORDÖST

BOTTENVÅNING

SECTION A-A

HÄGRUNGA MISSIONSHUS
efter uppmätning 1992 av Olof Rydler
Skala 1:200

BÄNATORPS MISSIONSHUS

Bänatorps första missionshus

Läge:

Vårgårda kommun, Algutstorps socken, Bänatorp, 2 km söder om Algutstorps kyrka, omedelbart väster om väg 42.

Fastighetsbeteckning: Bänatorp Västergården 4:12.

Ägare: Frank Kaså, Bänatorp.

Området kring Algutstorps kyrka. Bänatorps missionshus markerat med rött.

Besök:

2003 04 03, foto, uppmätning.

Uppgiftslämnare:

Frank Kaså, Bänatorp.

Byggnadens historia:

Enligt en redogörelse från VMF (Västkustens Missionsförening) bildades Bänatorps Missionsförsamling 1875. Till att börja med hölls möten i stugorna, men många ville lyssna till förkunnelsen, och det uppstod ett behov av en lokal att samlas i. Det första missionshuset i Bänatorp uppfördes 1878 på en tomt som skänkts av Anton och Selma Svensson, "Klockarns". Gåvobrev skrevs dock först 1928. Virket togs från en skola i Närunga, vilken hade inköpts för att rivas. Virket räckte även till ett missionshus i Hägrunga.

Tidvis tycks Bänatorps och Hägrunga missionsförsamlingar ha bildat en gemensam församling, men år 1900 beslöt man att bilda var sin församling.

1932 revs missionshuset i Bänatorp och ersattes med ett nytt på samma tomt.

1974 flyttades huset till ett nytt läge 17 meter väster om det ursprungliga.

1998 gick församlingen upp i Vårgårda Missionsförsamling. Verksamheten i Bänatorps missionshus pågick ytterligare några år varefter verksamheten lades ner och huset såldes till ägaren av den intilliggande bondgården. Huset står numera tomt.

Bänatorps andra missionshus

Byggnadsmaterial:

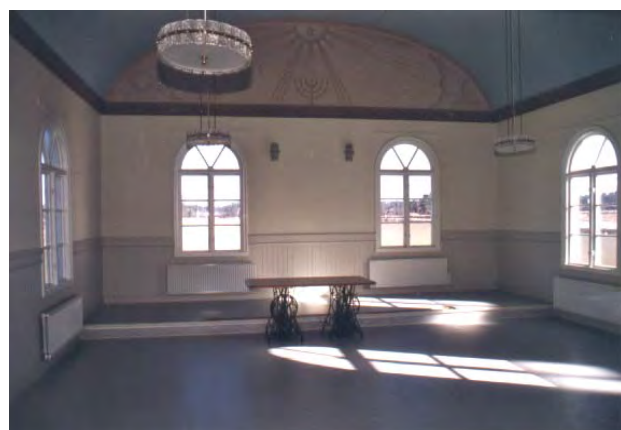
Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändigt klädd med stående träpanel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola.

Källor:

- Missionshus, frikyrkor, kapell inom Vårgårda kommun. Från studiecirkel 1984 inom Vårgårda Missionsförsamling.
- *Gårdar och torp i Algutstorp socken* av Irene Lennstrand 2000.

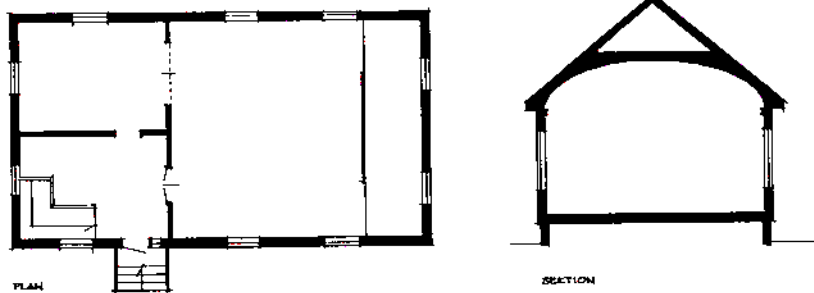
Kyrksalen utan inredning

Från sydost

Kyrksalen från estraden

BÅATORPS MISSIONSHUS
 Uppmättningsritning Skala 1:200
 2003 04 15 / Stig Florén

LANDA MISSIONSHUS

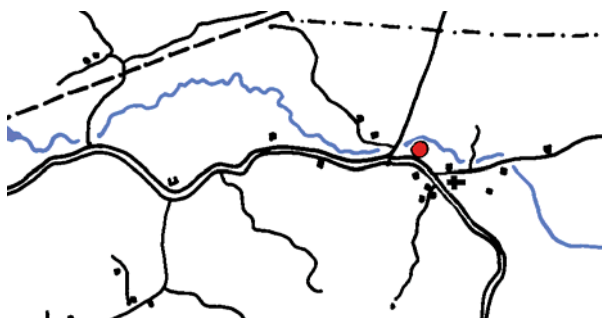
Missionshuset från söder

Läge:

Vårgårda kommun, Landa socken, 300 m nordväst om Landa kyrka.

Fastighetsbeteckning: Holsedal 1:11.

Ägare: Asklanda-Ornunga Missionsförsamling.

Området kring Landa kyrka. Landa Missionshus markerat med rött.

Besök:

2003 05 16, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Olof Rydler, Asklanda.

Gammalt foto av missionshuset

Från sydväst

Byggnadens historia:

Församlingen bildades 1899. Missionshuset uppfördes 1898-1899 och har senare renoverats och byggts till, senast 1980 då en omfattande tillbyggnad gjordes innehållande samlingslokal och ungdomslokaler. Olof Rydler svarade för både projektering och genomförande.

1998 lades missionsförsamlingen ner, och missionshuset övertogs av Asklanda-Ornunga Missionsförsamling. Enstaka möten hålls fortfarande i missionshuset.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändig klädsel av stående locklistpanel, yttertak av tegel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, nying, scouter, syförening, musikförening, kafékvällar.

Källor:

- *Missionshus, frikyrkor, kapell inom Vårgårda kommun*. Anteckningar från en studiecirkel inom Vårgårda Missionsförsamling 1984.

- *Asklanda-Ornunga Missionsförsamling 125 år* av Leif Brunnegård m fl. 200

Från norr

Kyrksalen

Predikstolen

Kyrksalen från predikstolen

Köket

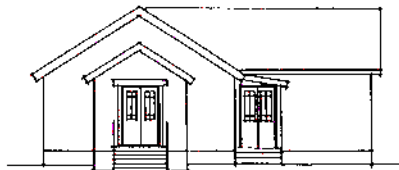
Samlingssalen

Grupprum i källarvåningen

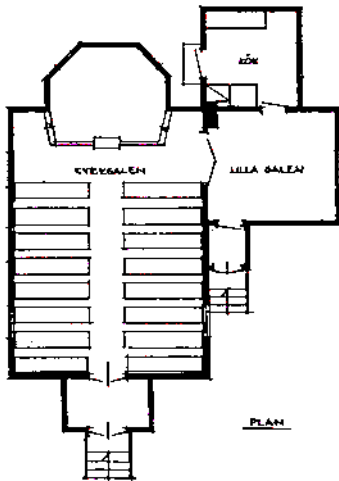
Trärelief i samlingssalen

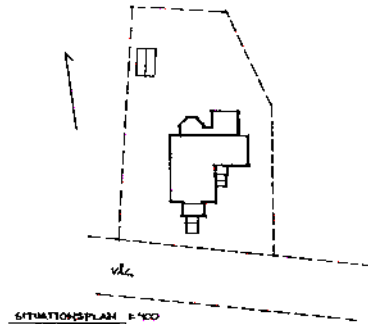
FASAD MOT SÖDER

FASAD MOT VÄSTER

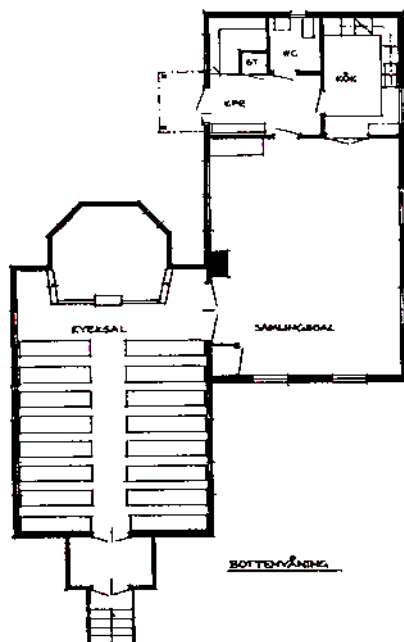

PLAN

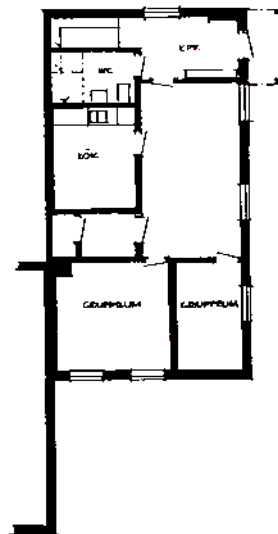

SITUATIONSPLAN 1:100

LANDA MISSIONSHUS
 efter uppmätning 1973 av Olof Rydler
 Skala 1:200

BOTTENVÅNING

KÄLLERVÅNING

LANDA MISSIONSHUS
 efter 1980 års tillbyggnad, från ritning av Olof Rydler
 Skala 1:200

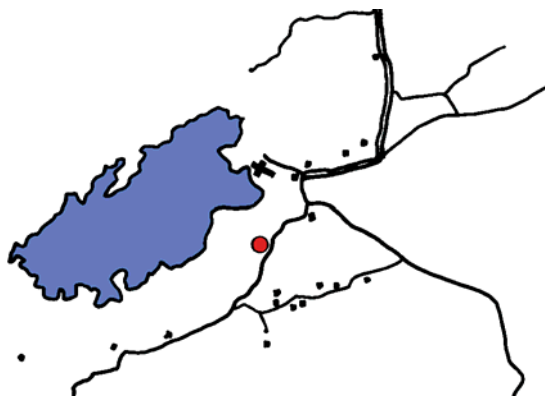
KVINNESTADS MISSIONSHUS

Gammal bild av Kvinnestads Missionshus

Läge:

Vårgårda kommun, Kvinnestads socken,
500 m söder om Kvinnestads kyrka.
Ägare: Uno Svensson, Kvinnestad.

*Området kring Kvinnestads kyrka.
Kvinnestads Missionskyrka markerat med rött.*

Besök:

2003 05 16, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Olof Rydler, Asklanda.

Byggnadens historia:

Församlingen bildades 1879. Missionshuset

Efter ombyggnad till bostadshus

uppfördes 1880 och renoverades 1936 och 1953. Verksamheten är numera nedlagd och missionshuset sålt och utnyttjas till bostad.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändigt klädd av stående locklistpanel, yttertak av tegel.

Källor:

- *Missionshus, frikyrkor, kapell inom Vårgårda kommun*. Anteckningar från en studiecirkel inom Vårgårda Missionsförsamling 1984.
- *Gårdar och torp i Algutstorp socken* av Irene Lennstrand 2000.

ASKLANDA-ORNUNGA MISSIONSKYRKA

Asklanda-Ornunga Missionshus

Läge:

Vårgårda kommun, Asklanda socken, 400 meter sydväst om Asklanda kyrka.

Fastighetsbeteckning:

Ägare: Asklanda-Ornunga Missionsförsamling

*Asklanda-Ornungatrakten.
Missionskyrkan markerad med rött.*

Besök:

2003 05 16, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Olof Rydler, Asklanda.

Byggnadens historia:

När väckelsen nådde Asklanda-Ornunga-bygden vid mitten av 1800-talet höll kringresande predikanter och kolportörer mö-

Interiör av missionshuset

Bibelskolan framför missionshuset 1928

Från 50-årsjubileet 1927

Målning av Eivor Gustavsson visande missionskyrkan i ursprungligt skick

ten i hemmen. Under en tid öppnades även skolhusen för predikanterna.

1877 bildades Asklanda-Ornunga Missionsförening av 70 personer. Samma år påbörjade man byggandet av ett missionshus som stod färdigt nyåret 1878 på samma tomt som den nuvarande missionskyrkan. Det var ont om skog i trakten och därför inköpte man Ljurs gamla missionshus och ett mindre skolhus i Närunga. Dessa kom att bilda stommen i det nya missionshuset.

1883 förövades ett nidingsdåd mot missionshuset av väckelsens motståndare genom att alla fönster i huset krossades och fönsterbågarna bröts ut. Församlingen lät sig dock inte skrämmas av detta utan reparerade missionshuset och arbetade vidare.

1902 fick missionshuset sin första orgel. 1906 inköpte församlingen missionshus-tomten, som tidigare arrenderats. 1910 byggdes missionshuset till med ett kök.

1936 uppfördes den nya missionskyrkan. Den projekterades av arkitekt Per Mårtensson, Göteborg.

Missionskyrkan 2003 från söder

Från öster

Kyrksalen 2003

Estraden före 1981 års ombyggnad

Läktaren

Kyrksalen från estraden

Byggmästare var Viktor Pettersson och Nils Sylvén. Byggekostnaden uppgick till cirka 32.000 kronor, men till detta kom 400 fria dagsverken, varav 100 med hästar, och en del skänkt virke.

Fondmålningen i kyrkan utfördes av konstnären Christian Lundstedt, Göteborg.

1954 gjordes en tillbyggnad av vaktmästarbostaden och kyrkans serveringsutrymmen. 1964 installerades ett nytt värmesystem med oljeeldning.

1966 gjordes en om- och tillbyggnad av kyrkan efter ritningar av arkitekt Janne Feldt, Karlstad.

1974-75 utökades tillbyggnaden med nya ungdomslokaler. Arkitekt var Stig Florén, Uddevalla och byggmästare var Olof Rydler. Byggekostnaderna uppgick till cirka 400.000 kronor.

1981 byggdes kyrkans estrad om och försågs med dopgrav.

1987 byggdes kyrkan till med kyrktorg, den handikappanpassades och kyrksalen målades om.

2002 byggdes ungdomslokalerna om, varvid en del av vaktmästarbostaden togs i anspråk.

Kyrktorget

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändigt klädd av stående locklistpanel, yttertak av röda asbestscementskivor på kyrksalsdelen och tegel på övriga delar.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, lekskola, scouter, juniorförening, ungdomsförening, tonår, senior, syförening, blandad kör, ungdomskör, barnkör och musikgrupper.

Församlingen har samarbetat med missionsförsamlingarna i Kvinnestad och Landa, bl a har man haft gemensamt anställd pastor.

Samlingsalen

Källor:

- *Ett sekel av nåd. Minnesskrift utgiven till församlingens 100-årsjubileum. 1977.*

- *Asklanda -Ornunga Missionsförsamling 125 år av Leif Brunnegård m fl. 2002.*

Sammanträdesrum

Biljardrum

Sällskapsrum

Allrum

Kök

Lekhörna i barnrummet

Barnrum

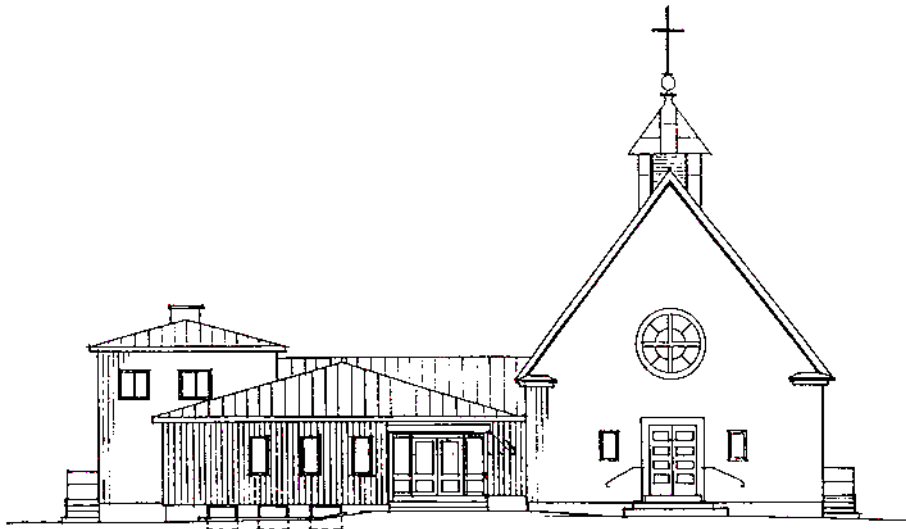

Expedition

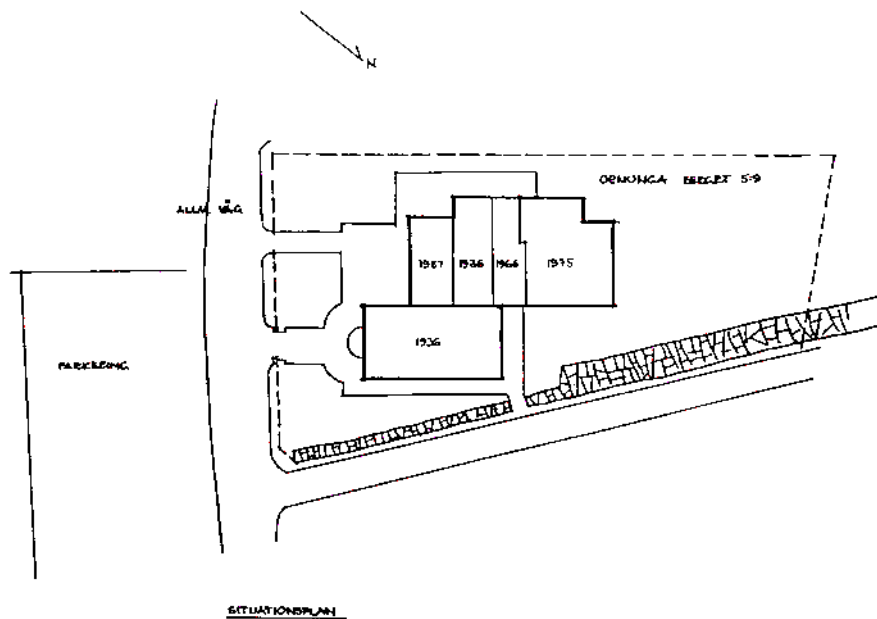

Missionskyrkan från norr

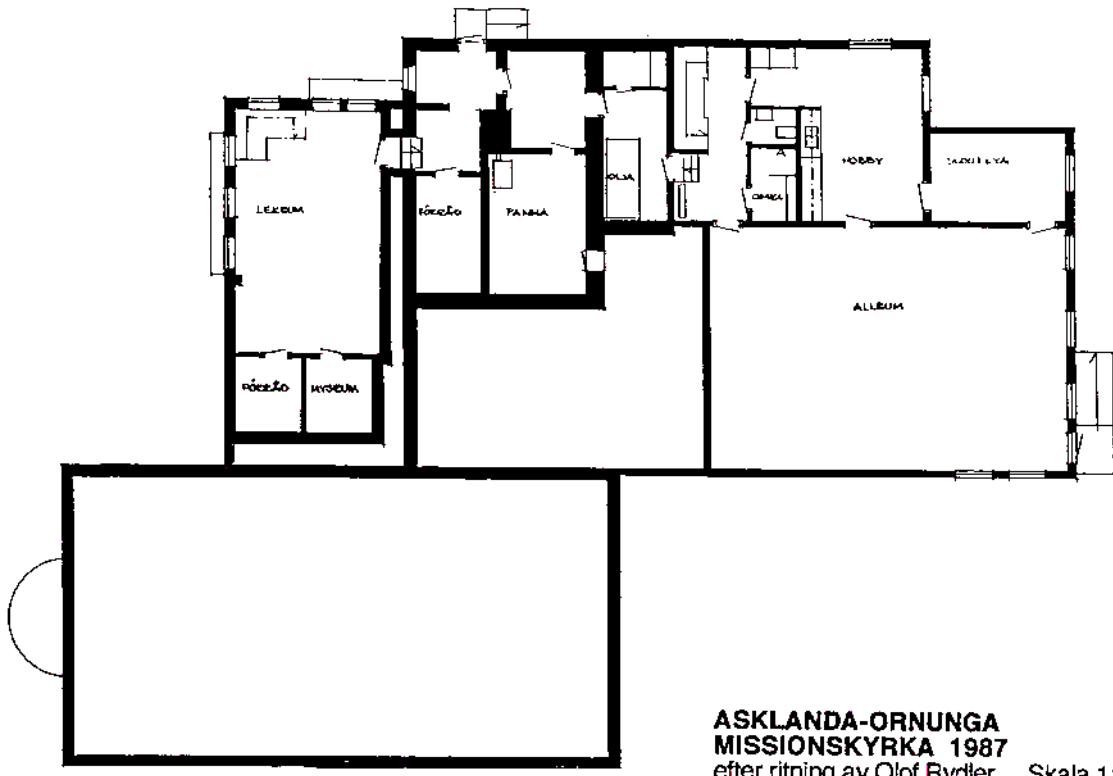
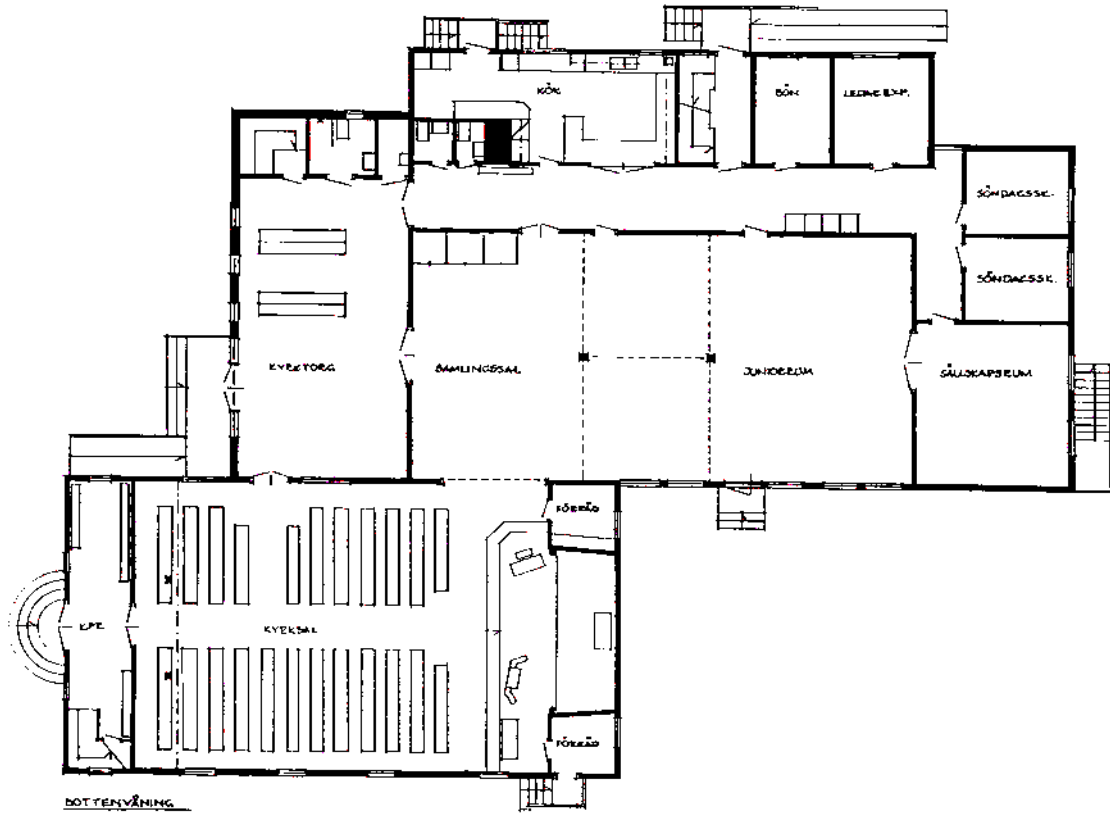

FASAD MOT SYDDET

SITUATIONSPLAN

**ASKLANDA-ORNUNGA
MISSIONSKYRKA 1987**
 efter ritning av Olof Rydler Skala 1:200

**ASKLANDA-ORNUNGA
MISSIONSKYRKA 1987**
 efter ritning av Olof Rydler Skala 1:200

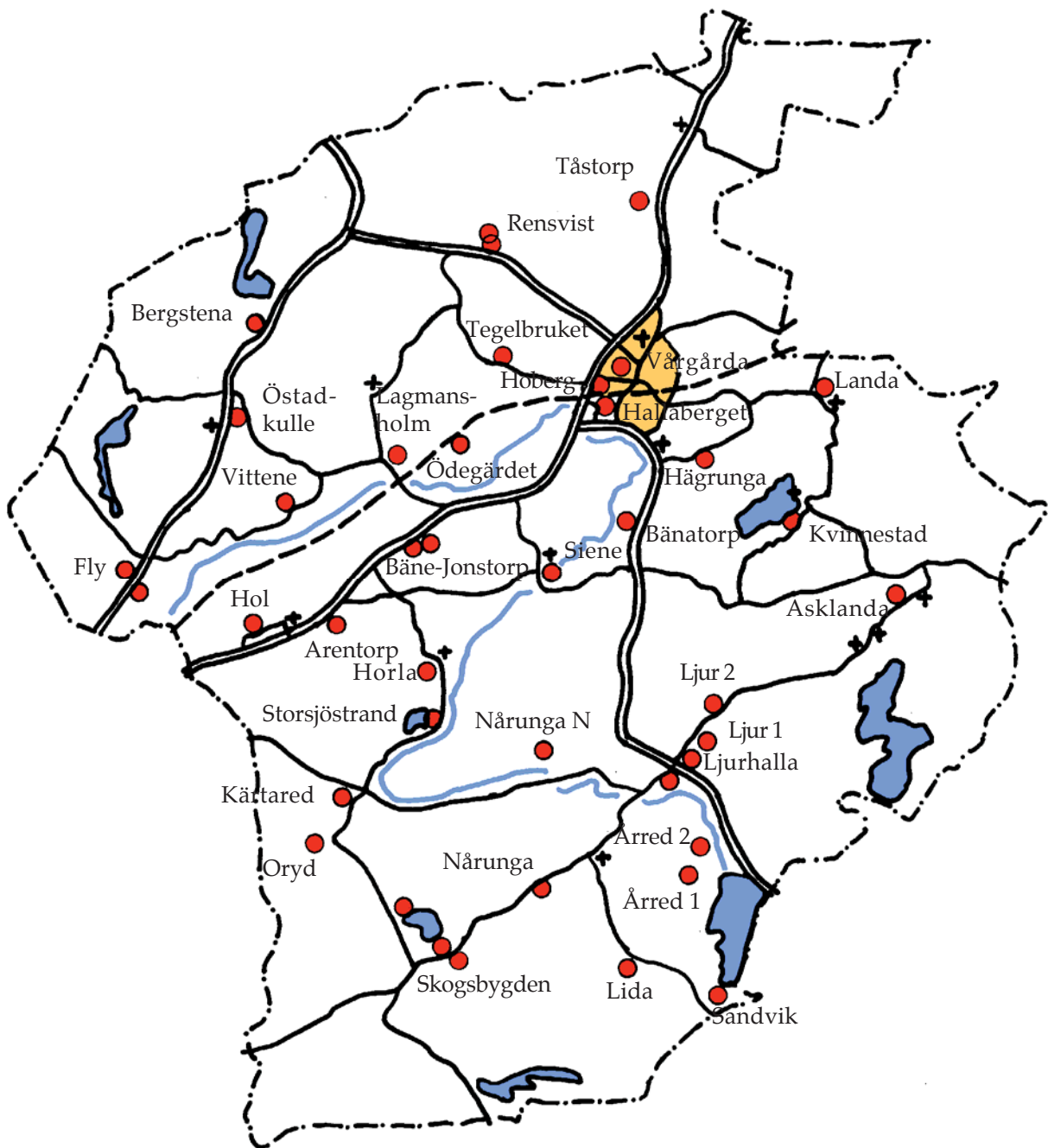

MISSIONSHUS I VÅRGÅRDA KOMMUN DEL 3

Ljurs första Missionshus
Ljurhalla Missionshus
Ljurhalla Missionskyrka
Ljurs andra Missionshus
Årreds första Missionshus
Årreds andra Missionshus
Sandviks Missionshus

Lida Missionshus
Nårunga Missionshus
Nårunga Norra Missionshus
Norska Skogsbygds Missionshus
Skogsbygdens Missionshus
Skogsbygdens Sommarhem

*Missionshusinventering i Västra Götalands distrikt av SMK
Stig Florén 2003*

Vårgårda kommun
missionshus och missionskyrkor

Missionshus och -kyrkor i Vårgårda kommun

Nr	Missionshus och -kyrkor	Byggd år	Nedlagd år	Ursprungligt antal platser	Nuvarande status
1	Hobergs 1:a mh	1863	1877	200	rivet
2	Hobergs 2:a mh	1877	1947	160?	bostad
3	Vårgårda mk	1927	-	-	i bruk
4	Hallabergets sh	1945	2002	-	konf. anl.
5	Tegelbrukets mh	1932	1983	20?	bostad
6	Rensvists mh	1897	1953	?	bostad
7	Rensvists mk	1953	-	80	i bruk
8	Tåstorps mk	1876	-	70	i bruk
9	Hägrunga 1:a mh	1878	1926	?	rivet
10	Hägrunga 2:a mh	1926	1990	100	bostäder
11	Bänatorps 1:a mh	1878	1932	?	rivet
12	Bänatorps 2:a mh	1932	2000?	80	ej i bruk
13	Landa mh	1899	-	80	i bruk
14	Kvinnestads mh	1880	?	-	bostad
15	Asklanda-Orn. mh	1878	1936	?	rivet
16	Asklanda-Orn mk	1936	-	200	i bruk
17	Ljurs 1:a mh	1864	1878	130?	rivet
18	Ljurhalla mh	1878	1985	110?	nedbrunnet -86
19	Ljurhalla mk	1985	-	150	i bruk
20	Ljurs 2:a mh	1910	1972	150	bostad
21	Årreds 1:a mh	1867	1918	100	rivet
22	Årreds 2:a mh	1919	1986	100	bostäder
23	Sandviks mh	1924	1959	100	sommarbostad
24	Lida mh	1932	1990	100	bostad
25	Nårunga mh	1899	1990	90	bostad
26	Nårunga N mh	1905	1990	120	bostad
27	N Skogsbygds...	1870	1924	?	rivet
28	Skogsbyd:s mh	1924	-	100	i bruk
29	Skogsbyg:s sh	1963	-	-	i bruk
30	Arentorps mh	1867	1882	70	flyttat
31	Hols mh	1882	1997	70	?
32	Bäne mh	1899	1926	?	rivet
33	Bäne-Jonst:s mk	1926	-	80	i bruk
34	Horla mh	1870	1927	?	rivet
35	Horla mk	1927	-	80	i bruk
36	Storsjöstrands sh	1957	-	-	i bruk
37	Siene mh	1896	-	100	i bruk
38	Oryds mh	1878	1905	80?	flyttat
39	Kärtareds mh	1905	1999	80	bostad?
40	Östadvulle mh	1899	1986	60	bostad
41	Bergstena mh	1877	-	70	i bruk
42	Fly mh	1875	1966	?	rivet
43	Fly mk	1966	-	100	i bruk
44	Vittene mh	1868	1964	60	förråd
45	Ödegärdets mh	1899	1964	80?	sommarbostad
46	Lagmansholms mk	1964	-	90	i bruk

Nr 1-8 redvisas i del 1, Nr 9-16 i del 2, Nr 17-29 i del 3, Nr 30-39 i del 4, och nr 40 - 46 i del 5. En samlingsvolym omfattande nr 1-46 ges också ut.

LJURS FÖRSTA MISSIONSHUS

Modell av Ljurs första missionshus

Läge:

Vårgårda kommun, Ljurs socken, c:a 700 m nordost om vägskälet i Ljurhalla, strax söder om infartsvägen till Skattegården.

Besök:

1998 06 25.

Uppgiftslämnare:

Gunborg och Ernst Lidesten, Ljurhalla.

Karta över Ljurhallatrakten. Ljurs första missionshus markerat med rött.

Byggnadens historia:

Frikyrkofolket i Ljur lämnade Närunga Missionsförening 1879 och bildade en egen församling. Det första missionshuset i Ljur uppfördes redan 1864, alltså innan Ljur hade bildat en egen församling. 1878 revs missionshuset och såldes till Asklanda Missionsförsamling. På platsen där missionshuset låg finns nu en minnessten.

En modell av missionshuset finns på missionshistoriska museet i Ljurhalla.

Samma år som missionshuset revs uppfördes ett nytt och rymligare, Ljurhalla Missionshus, och 1910 byggdes missionhuset i Östra Ljur.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten. Stomme av trä. Utvändigt klädsel av stående träpanel med locklist.

Verksamhet i byggnaden:
Gudstjänster.

Källor:

-*Närungabygdens missionsförsamlingar 100 år 1869-1969* av Åke Persson och Karl-Erik Andersson. Tryckt i Alingsås 1969.

-*Väckelse- och Frikyrkoliv i Närungabygden* av Evald Widell. Tryckt i Vänersborg 1960.

-Närungabygdens missionshistoriska museum, Ljurhalla.

Modellens interiör

Missionshusets baksida

Här stod missionshuset en gång.

LJURHALLA MISSIONSHUS

Ljurhalla Missionshus

Läge:

Vårgårda kommun, Ljurs socken, strax öster om vägskälet i Ljurhalla.

Fastighetsbeteckning: Ljur Västergården 3:15.

Karta över Ljurhallatrakten. Ljurhalla Missionshus markerat med rött.

Uppgiftslämnare:

Gunborg och Ernst Lidesten, Ljurhalla.

Gammal bild av missionshuset

Byggnadens historia:

Missionshuset uppfördes 1878 som en ersättning för Ljurs första missionshus, som revs samma år. Ljurs missionsförening bildades 1879, alltså året efter det att missionshuset uppförts. Föreningen stod som ägare till missionshuset fram till 1910, då föreningen uppförde ett nytt missionshus i Östra Ljur (Ljurs andra missionshus). Församlingen delades därvid i två delar, den äldre delen med namnet Ljurs Missionsförsamling med verksamhet huvudsakligen i socknens östra delar och den nya församlingen med namnet Ljurs Västra Missionsförening, som övertog Ljurhalla Missionshus och bedrev verksamhet i Ljurhallaområdet. 1926 ändrade

församlingen namnet till Ljurhalla Missionsförsamling.

Missionshuset har genomgått flera renoveringar och ändringar. Den mest omfattande slutfördes 1958 efter att ha pågått några år. Den omfattade både in- och utvändiga arbeten.

Verksamheten lades ned 1985, då den nya missionskyrkan i Ljurhalla stod klar. Missionshuset brann ner 18 november 1986.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten. Stomme av trä. Utvändig klädsel av stående träpanel med

locklist.

Verksamhet i byggnaden:

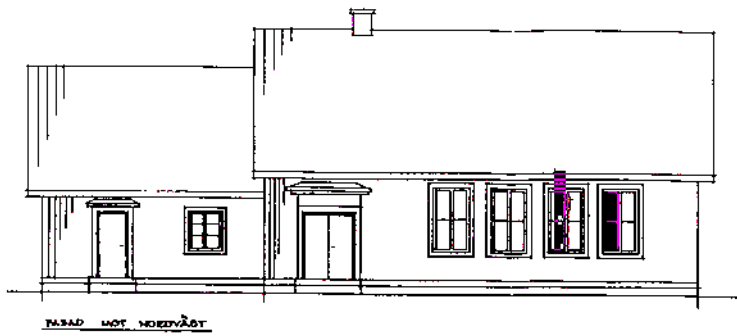
Gudstjänster, söndagsskola, ungdomsverksamhet, syförening.

Källor:

-*Nårungabygdens missionsförsamlingar 100 år 1869-1969* av Åke Persson och Karl-Erik Andersson. Tryckt i Alingsås 1969.

-*Väckelse- och Frikyrkoliv i Nårungabygden* av Evald Widell. Tryckt i Vänersborg 1960.

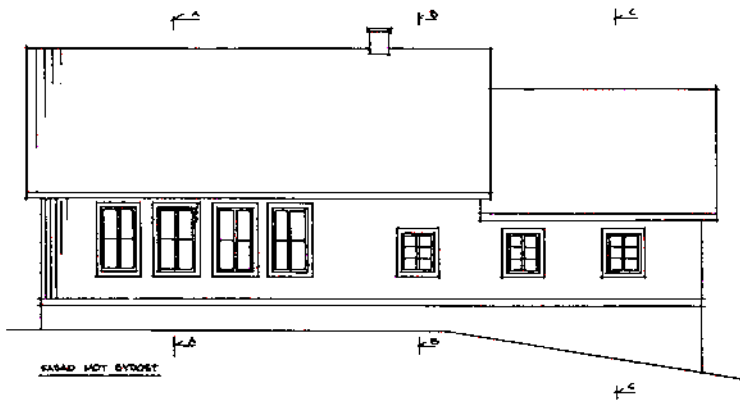
-Nårungabygdens missionshistoriska museum, Ljurhalla.

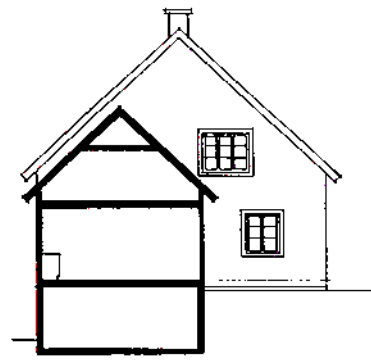
FASAD MOT NORDVÄST

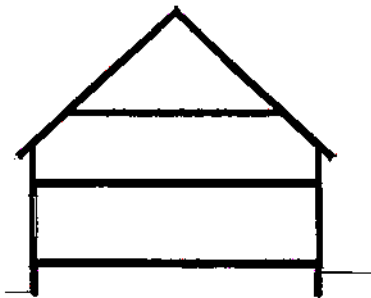
FASAD MOT ÖSTVÄST

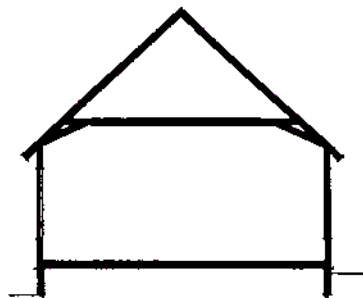
FASAD MOT SÖDÖST

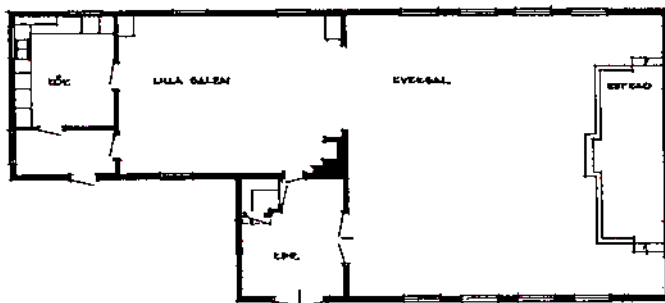
SEKTION C-C

SEKTION B-B

SEKTION A-A

PLAN AV BOTTENVÄNNING

0 10 m

LJURHALLA MISSIONSHUS
 efter uppmätning 1975, Skala 1:200-
 1998 10 21 / Stig Florén

LJURHALLA MISSIONSKYRKA

Ljurhalla Missionskyrka uppfördes 1985

Läge:

Vårgårda kommun, Ljurs socken, söder om vägskälet i Ljurhalla.

Ägare:Närunga-Ljurs Missionsförsamling.

Karta över Ljurhallatrakten.

Ljurhalla Missionshus markerat med rött.

Från söder

Från öster

Från sydväst

Uppgiftslämnare:

Gunborg och Ernst Lidesten, Ljurhalla.

Byggnadens historia:

Ljurhallakretsen köpte på 1960-talet det gamla skolhuset i Ljurhalla och iordningställde det för sitt barn- och ungdomsarbete. Byggnaden fick namnet SMU-gården.

Kyrksalen med fondmålning av Anita Erséus

1985 uppfördes en ny missionskyrka sammanbyggd med SMU-gården. Samtidigt gjordes en omfattande ombyggnad och renovering av SMU-gården.

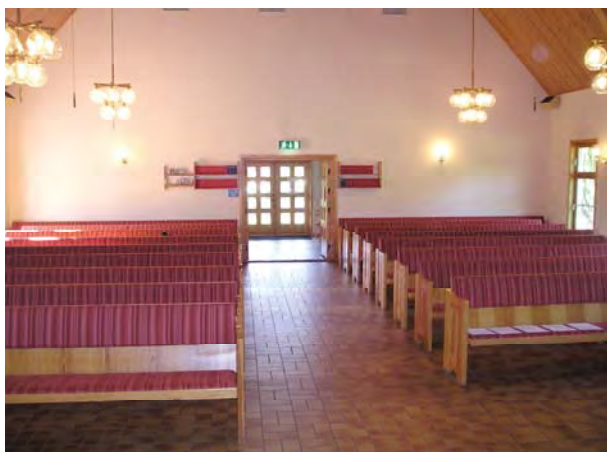
Missionskyrkan ersatte Ljurhalla Missionshus och Närunga Missionshus.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändigt beklädnad av stående träpanel, tak av röda takpannor.

Predikstolen

Kyrksalen från estraden

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, ungdomsverksamhet, syförening, sång- och musikgrupper.

Samlingssal

Biljardbord på vindsvåningen

Ungdomsrum

Expedition

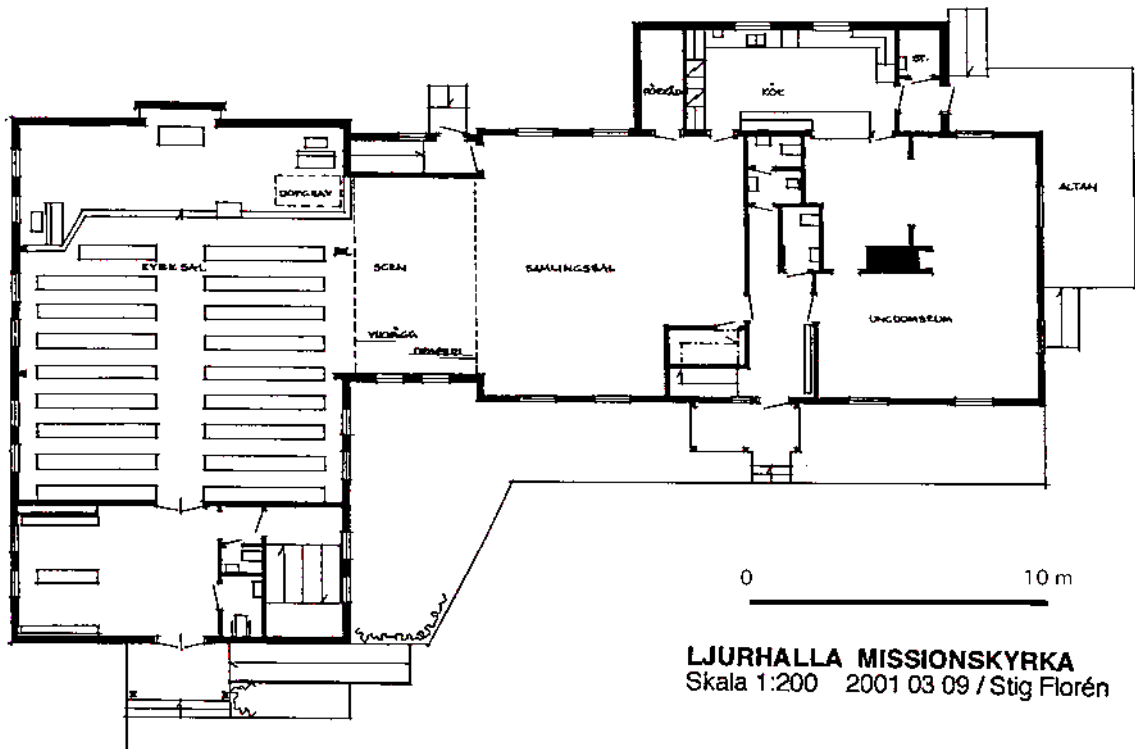
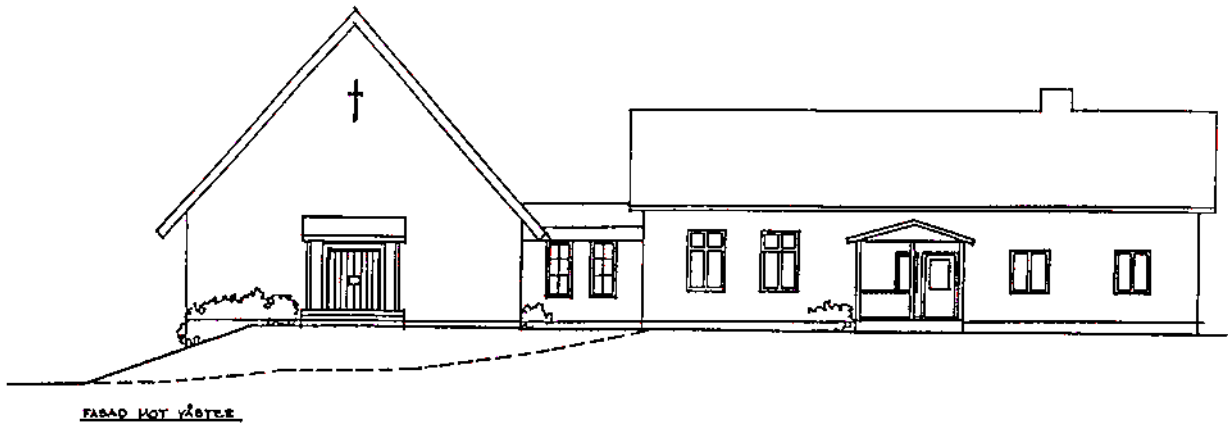
Kök

Scoutlya

Barnens vrå

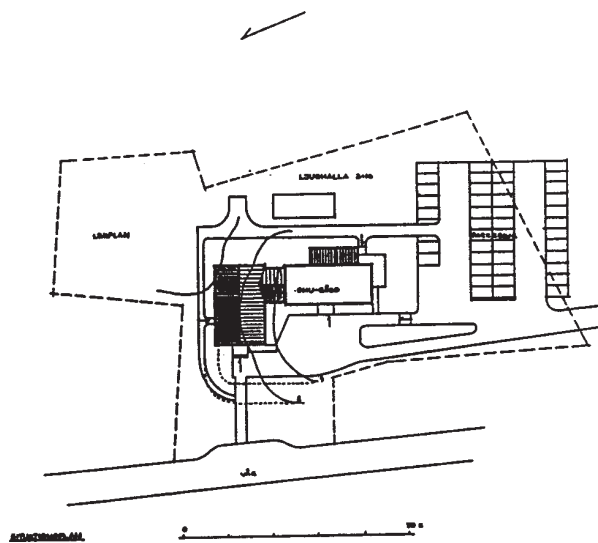
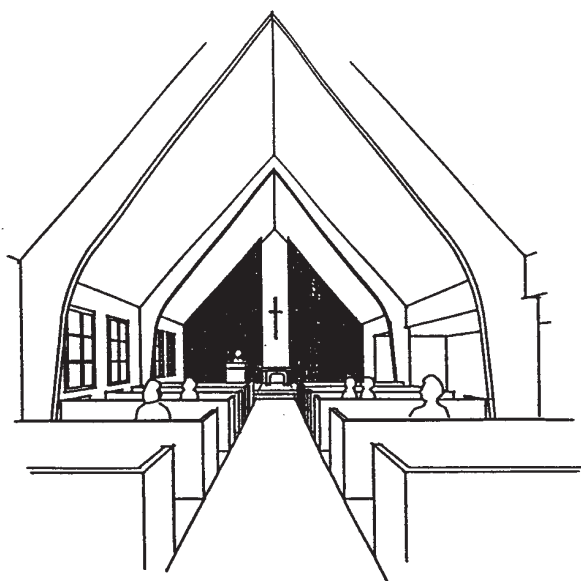

PROJEKTIV VÄN VÄRST

LJURHALLA MISSIONSKYRKA
 BYGGTÅL UTDRAG AV BYGGPLANEN
 LJURHALLA 1971-03-09
 BYGG PLANEN ÅR 2001
 BYGGNADENS BYGGARE

LJURHALLA MISSIONSKYRKA
 2001 03 09 / Stig Florén

LJURS ANDRA MISSIONSHUS

Gammal oljemålning med Ljurs andra missionshus

Läge:

Vårgårda kommun, Ljurs socken, 1,7 km nordost om vägskälet i Ljurhalla, omedelbart norr om vägen mot Ornunga.
Fastighetsbeteckning: Ljur Frälsegården 7:6

*Karta över Ljurhallaområdet.
Ljurs andra missionshus markerat med rött.*

Besök:

1998 06 25. Uppmätning, fotografering.

Uppgiftslämnare:

Gunborg och Ernst Lidesten, Ljurhalla.

Byggnadens historia:

Ljurs Missionsförening ägde Ljurhallas Missionshus, men 1910 uppfördes ett nytt missionshus i Östra Ljur, Ljurs andra missionshus. Församlingen delades då i två delar, den äldre delen med namnet Ljurs Missionsförsamling, med verksamhet huvudsakligen i socknens östra delar och den nya församlingen med namnet Ljurs Västra Missionsförening, som övertog Ljurhalla Missionshus och bedrev verksamhet i Ljurhallaområdet. 1926 ändrade församlingen namnet till Ljurhalla Missionsförsamling.

1972 gick församlingarna i Ljur och Ljurhalla samman igen. Verksamheten i Ljurs Missionshus lades då ned. Huset såldes och har sedan byggts om till bostad.

Missionshuset 1930

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten. Stomme av trä. Utvändig klädsel av stående träpanel med locklist.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, ungdomsverksamhet, syförening.

Källor:

-*Närungabygdens missionsförsamlingar 100 år 1869-1969* av Åke Persson och Karl-Erik Andersson. Tryckt i Alingsås 1969.

-*Väckelse- och Frikyrkoliv i Närungabygden* av Evald Widell. Tryckt i Vänersborg 1960.

-Närungabygdens missionshistoriska museum, Ljurhalla.

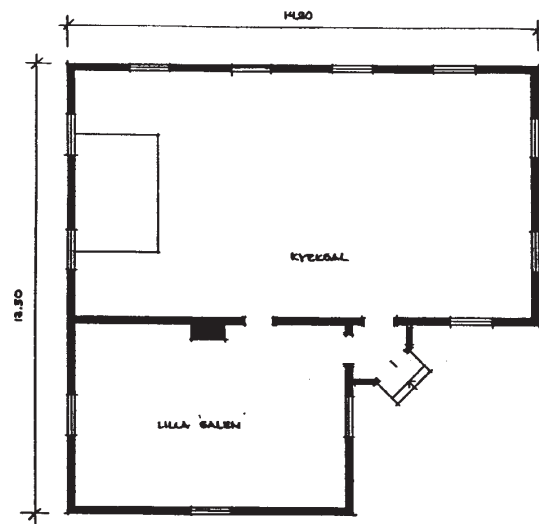
-Uppmättningsritning av Olof Rydler.

Missionshuset ombyggt till bostad

FASAD MOT ÖST

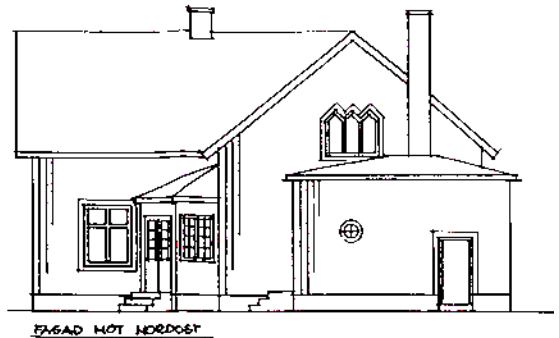
PLAN

LJURS ANDRA MISSIONSHUS
försök till rekonstruktion Skala 1:200
1998 10 08 / Stig Florén

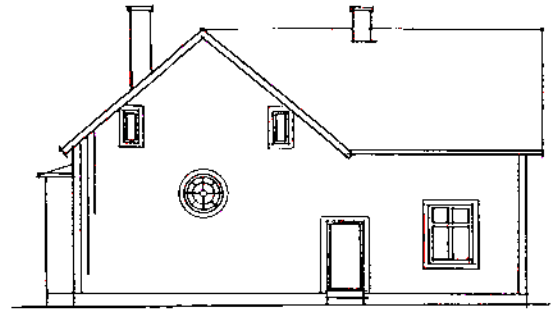
FASAD MOT SÖDÖST

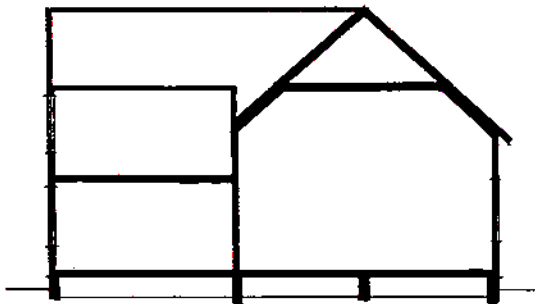
FASAD MOT NÖRÖST

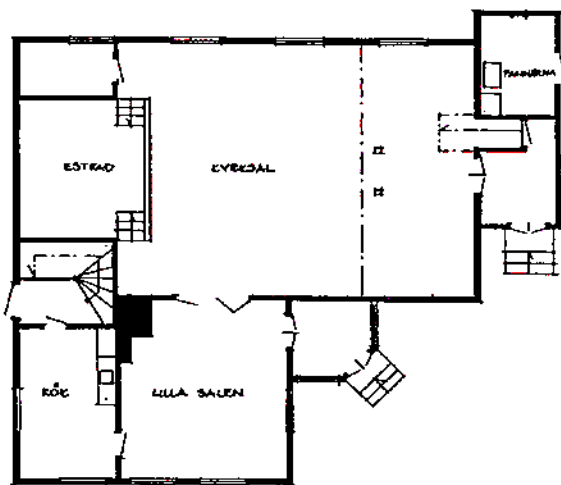
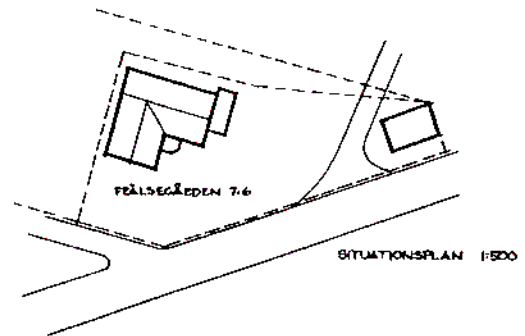
FASAD MOT NÖRÖVÄST

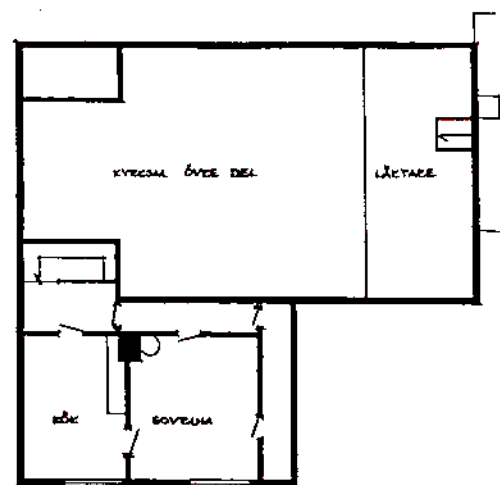
FASAD MOT SÖDVÄST

SEKTION

BOTTENVÄNING

VÄNING I TR

0 10 m

LJURS ANDRA MISSIONSHUS 1972
 efter ritning av Olof Rydler Skala 1:200

ÅRREDS FÖRSTA MISSIONSHUS

Årreds första missionshus byggt 1867

Läge:

Vårgårda kommun, Närunga socken, 2,5 km öster om Närunga kyrka.

Karta över Ljurhallatrakten. Platsen för Årreds första missionshus.

Uppgiftslämnare:

Gunborg och Ernst Lidesten, Ljurhalla.

Byggnadens historia:

Årreds by och sydvästra delen av Ljurs socken utgjorde en krets av Närunga Missionsförsamling. Väckelsen hade stor framgång i bygden. Sammankomster hölls i hemmen tills 1867, då ett missionshus uppfördes i Årreds by på Östergårdens ägor. Huset timrades provisoriskt i Nabben, några kilometer söder om Östergården, plockades sedan ner och forslades till den plats där det slutligen uppfördes. För att finansiera bygget gick soldaten Andreas Snygg omkring i bygden med en lista på vilken något över 100 kronor tecknades. Årreds Missionsförsamling bildades 1903 och bedrev verksamhet i missionshuset fram till 1918. Huset är nu rivet och en minnessten visar platsen där det stått.

1919 uppfördes Årreds andra missionshus på Mellomgårdens ägor.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten. Stomme av trä. Utvändigt klädd av stående träpanel med locklist.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, ungdoms-
verksamhet, syförening.

Källor:

-*Närungabygdens missionsförsamlingar 100
år 1869-1969* av Åke Persson och Karl-Erik
Andersson. Tryckt i Alingsås 1969.

-*Väckelse- och Frikyrkoliv i Närungabygden*
av Evald Widell. Tryckt i Vänersborg 1960.

- Närungabygdens missionshistoriska mu-
seum, Ljurhalla.

- *Bildgalleri ur Svenska Missionsförbundet*
redigerat av A. Ohldén 1906.

Minnessten på platsen där missionshuset legat

ÅRREDS ANDRA MISSIONSHUS

Årreds Missionshus från sydost före tillbyggnad

Läge:

Vårgårda kommun, Närunga socken, c:a 3 km öster om Närunga kyrka.
Fastighetsbeteckning: Årreds Mellomgård 2:3.

Karta över Ljurhallatrakten. Årreds andra missionshus markerat med rött.

Besök:

1998 06 25. Uppmätning, fotografering och intervju.

Uppgiftslämnare:

Gunborg och Ernst Lidesten, Ljurhalla.

Gammalt foto av missionshuset

Missionshuset efter första tillbyggnaden

Utseende 1998 efter ombyggnad till bostadshus

Byggnadens historia:

Missionshuset uppfördes 1919 på Årreds Mellomgården av Årreds Missionsförsamling som en ersättning för det gamla missionshuset som då övergavs. Tomtplatsen skänktes av Frantzich, Mellomgården. Byggkostnaden, målningen ej inräknad, uppgick till 6808 kronor. Byggnaden har senare byggts om och till. Den ursprungliga läktaren byggdes om till vaktmästarbostad. Källarvåning tillkom under en del av huset. En tillbyggnad av kyrksalen gav ökat utrymme för estraden. 1986 gick församlingen samman med Närunga -Ljur Missionsförsamling och verksamheten i Årreds missionshus lades ned. Huset har därefter blivit om- och tillbyggt till bostadshus med flera lägenheter.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten. Stomme av trä. Utvändigt klädd av stående träpanel med locklist.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, ungdomsverksamhet, syförening.

Källor:

-Närungabygdens missionsförsamlingar 100 år 1869-1969 av Åke Persson och Karl-Erik Andersson. Tryckt i Alingsås 1969.

-Väckelse- och Frikyrkoliv i Närungabygden av Evald Widell. Tryckt i Vänersborg 1960.

-Närungabygdens missionshistoriska museum, Ljurhalla.

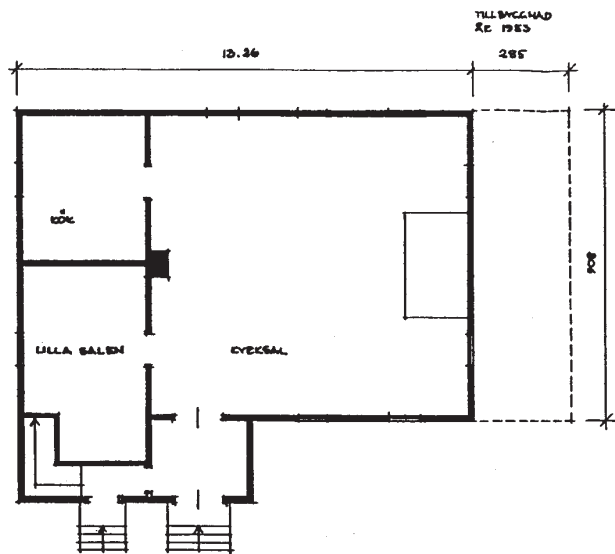
-Uppmåtningsritning av Olof Rydler

Estraden

Missionshuset från sydväst efter ombyggnaden till bostadshus

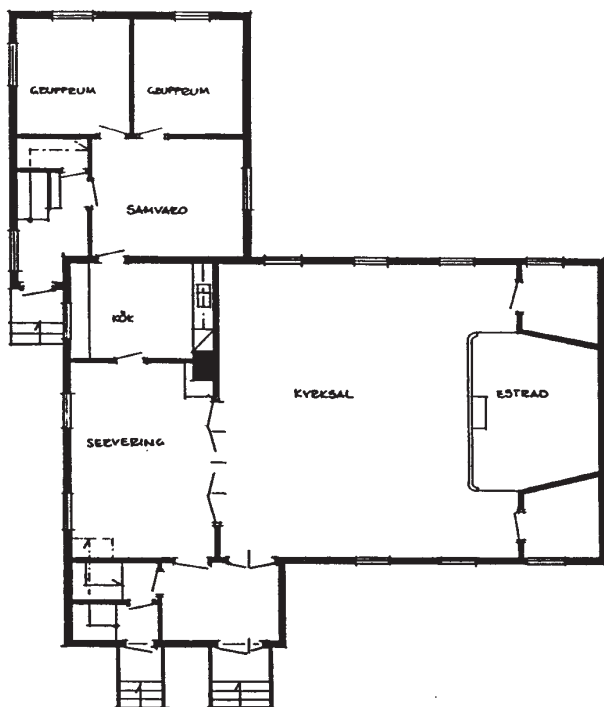

PLAN AV BOTTENVÅNINGEN

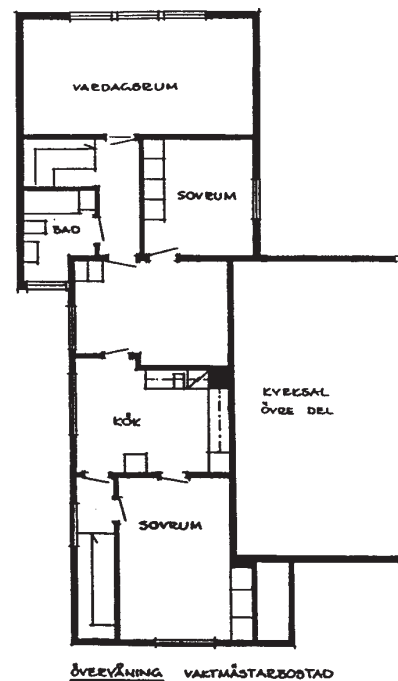

FASAD MOT SÖDER

ÅRREDS MISSIONSHUS
 Rekonstruktionsritning Skala 1:200
 1998 10 08 / Stig Florén

BOTTENVÅNING

ÖVERVÅNING VAKTMASTARBOSTAD

ÅRREDS MISSIONSHUS
 efter 1979 års tillbyggnad Skala 1:200
 efter ritning av Olof Rydler

SANDVIKS MISSIONSHUS

Sandviks Missionshus 1933.

Läge:

Vårgårda kommun, Närunga socken, c:a 5 km sydost om Närunga kyrka.

Karta över trakten kring Närunga kyrka. Sandviks Missionshus markerat med rött.

Besök:

1998 06 25. Uppmätning, fotografering och intervju.

Uppgiftslämnare:

Gunborg och Ernst Lidesten, Ljurfalla.

Byggnadens historia:

1922 beslutade Närungatraktens ungdomskrets att bekosta och låta uppföra ett missionshus i Sandvik. En av de drivande krafterna var folkskollärare F A Hall från Ljurfalla. 1923 stod missionshuset färdigt. Ungdomskretsen medverkade sedan i många år till en livlig verksamhet i byggnaden.

1925 gick en väckelsevåg över Närungabygden och ett av resultaten var att en ny missionsförening bildades i de södra delarna av bygden, namnet blev Sandviks Missionsförening, och verksamheten förledes till det nyuppförda missionshuset i Sandvik. Missionshuset ligger dock i en gles befolkad del av trakten, och efter några år blev Lida by den egentliga mö-

tesplatsen för församlingen. Till att börja med möttes man i hemmen, men 1932 uppfördes ett missionshus i Lida. Församlingens namn ändrades till Lida missionsförsamling.

Under 1950-talet minskade befolkningen i Sandvik avsevärt, och missionshuset i Sandvik ansågs ha fyllt sin uppgift och försålles 1959. Det användes numera som sommarbostad.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten. Stomme av trä. Utvändig klädsel av stående träpanel med locklist.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, ungdomsverksamhet, seriemöten, sommarfester, julfester, kvällsmöten.

Källor:

-*Närungabygdens missionsförsamlingar 100 år 1869-1969* av Åke Persson och Karl-Erik Andersson. Tryckt i Alingsås 1969.

-*Väckelse- och Frikyrkoliv i Närungabygden* av Evald Widell. Tryckt i Vänersborg 1960.

-*Närungabygdens missionshistoriska museum, Ljurhalla.*

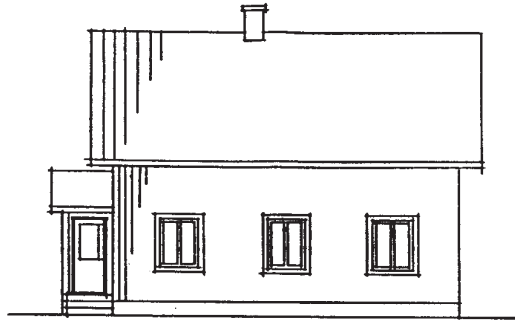

Missionshuset från väster

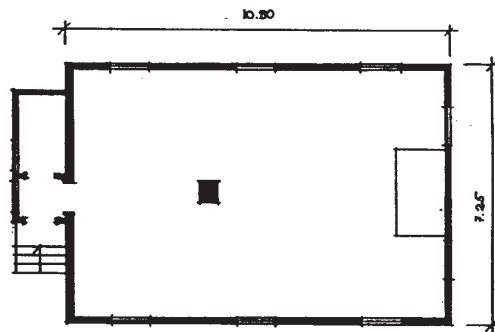

Från söder

FASAD MOT ØST

PLAN

SANDVIKS MISSIONSHUS
Rekonstruktionsritning Skala 1:200
1998 10 11 / Stig Florén

LIDA MISSIONSHUS

Lida Missionshus byggt 1932

Läge:

Vårgårda kommun, Närunga socken, Lida by c:a 3 km söder om Närunga kyrka.
Fastighetsbeteckning: Lida Storegården 2:6.

Karta över trakten kring Närunga kyrka. Lida Missionshus markerat med rött.

Besök:

1998 06 25. Uppmätning, fotografering och intervju.

Uppgiftslämnare:

Gunborg och Ernst Lidesten, Ljurfalla.

Byggnadens historia:

1925 gick en väckelsevåg över Närungabygden och ett av resultaten var att en ny missionsförening bildades i de södra delarna av bygden. Namnet blev Sandviks missionsförening, och verksamheten förlades till det nyuppförda missionshuset i Sandvik. Missionshuset ligger dock i en gles befolkad del av trakten, och efter några år blev Lida by den egentliga mötesplatsen för församlingen. Till att börja med möttes man i hemmen, men 1932 uppfördes ett missionshus i Lida, där församlingen sedan bedrev sin verksamhet. Församlingens namn ändrades till Lida Missionsförsamling.

1986 gick församlingen upp i Närunga-Ljurs Missionsförsamling. Verksamheten i Lida Missionshus lades ner 1990 och huset såldes och användes nu efter viss ombyggnad till bostadshus.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten. Stomme av trä. Utvändig klädsel av stående träpanel med locklist.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, ungdomsverksamhet, symöten.

Källor:

-*Närungabygdens missionsförsamlingar 100 år 1869-1969* av Åke Persson och Karl-Erik Andersson. Tryckt i Alingsås 1969.

-*Väckelse- och Frikyrkoliv i Närungabygden* av Evald Widell. Tryckt i Vänersborg 1960.

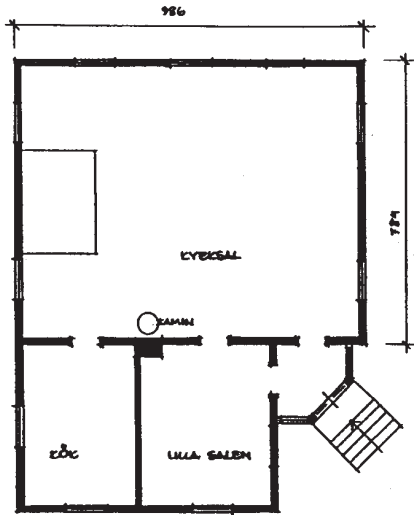
-Närungabygdens missionshistoriska museum, Ljurhalla.

-Uppmättningsritning av Olof Rydler.

Missionshuset ombyggt till bostad

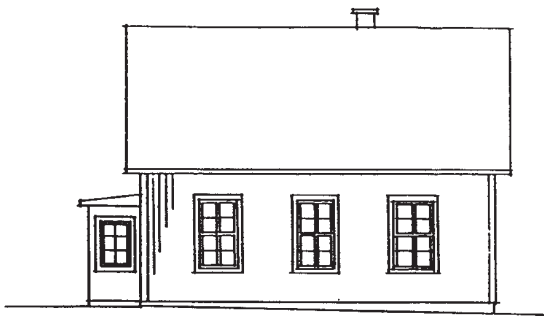

PLAN

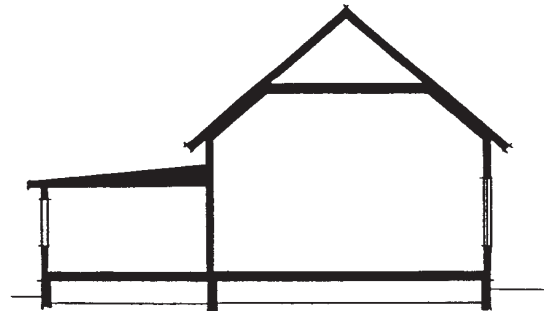

FASAD MOT SÖDER

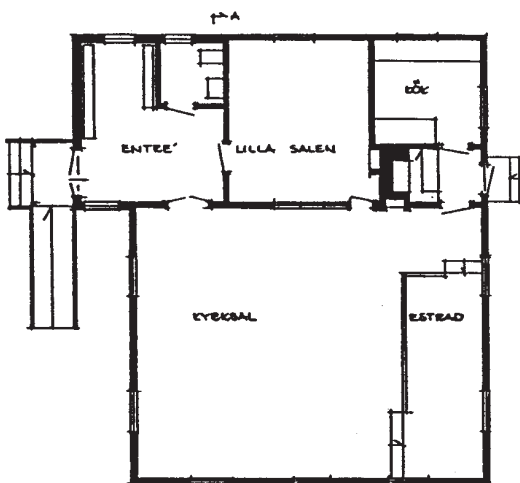
LIDA MISSIONSHUS
 Rekonstruktionsritning Skala 1:200
 1998 10 08 / Stig Florén

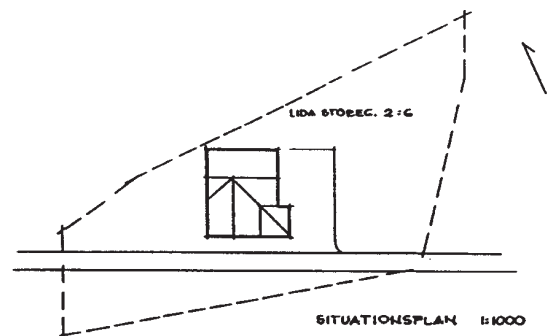
FASAD MOT NORR

SECTION A-A

BOTTENVÅNING

SITUATIONSPLAN 1:1000

LIDA MISSIONSHUS 1979
 efter ritning av Olof Rydler Skala 1:200

NÅRUNGA MISSIONSHUS

Närunga Missionshus, gammal bild

Läge:

Vårgårda kommun, Närunga socken, c:a 1,5 km sydväst om Närunga kyrka.
Fastighetsbeteckning: Hult Storegård 1:2.
Ägare: Rigmor Uddberg, Närunga.

Trakten kring Närunga kyrka. Närunga Missionshus markerat med rött.

Besök:

1998 06 25. Uppmätning, fotografering och intervju.

Uppgiftslämnare:

Gunborg och Ernst Lidesten, Ljurhalla.
Rigmor Uddberg, Närunga (interiörfoton).

Gammal bild av missionshuset

Missionshuset från norr 1998

Byggnadens historia:

På initiativ av Gustaf Fredrik Nordqvist bildades Närunga Missionsförening 1869. Redan efter fyra månader uppgick medlemsantalet till c:a 150. En väckelse med

Missionshuset från nordväst

början 1876 medförde en stark tillväxt av församlingen, som mot slutet av 1870-talet hade över 700 medlemmar. Församlingen var uppdelad i kretsar och många av dessa bildade efterhand egna församlingar: Ljur 1879, Närunga Norra 1898, Skogsbygden 1901, Årred 1903, Ljurhalla 1910 och Lida 1925.

Sammankomster hölls i hemmen, i skolhuset i Närunga och i Närunga kyrka. Skolhuset och kyrkan stängdes dock så småningom för församlingen och 1899 uppförde församlingen Närunga Missionshus. 1924 byggdes det till med en mindre sal. 1930 genomgick det en grundlig renovering.

1986 gick församlingen samman med missionsförsamlingarna i Ljurhalla, Lida och Årred och bildade en gemensam församling med namnet Närunga-Ljur Missionsförsamling med verksamhet i den nyuppförda missionskyrkan i Ljurhalla. 1990 lades all verksamhet ned i Närunga Missionshus. Huset såldes och har därefter blivit om- och tillbyggt till bostadshus.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten. Stomme av trä. Utvändig klädsel av stående träpanel med locklist.

Från sydväst

Från väster

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, syförening och ungdomsverksamhet. Närunga-kören och Ljurhalla strängmusik hade sina övningar och framträdanden i alla missionshusen i Ljurhallabygden. 1963 samordnades barn- och ungdomsverksamheten till en för bygden gemensam SMU-förening med verksamheten förlagd till Ljurhalla,

Kyrksalen 1990

där Ljurs gamla skola förvärvades och iordningställdes för verksamheten.

Källor:

-*Närungabygdens missionsförsamlingar 100 år 1869-1969* av Åke Persson och Karl-Erik Andersson. Tryckt i Alingsås 1969.

-*Väckelse- och Frikyrkoliv i Närungabygden* av Evald Widell. Tryckt i Vänersborg 1960.

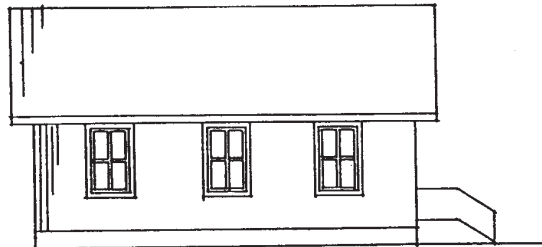
- Närungabygdens missionshistoriska museum, Ljurhalla.

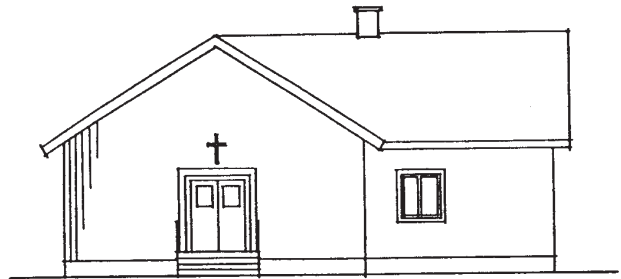
Kyrksalens estrad

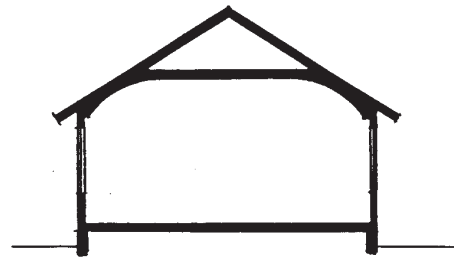
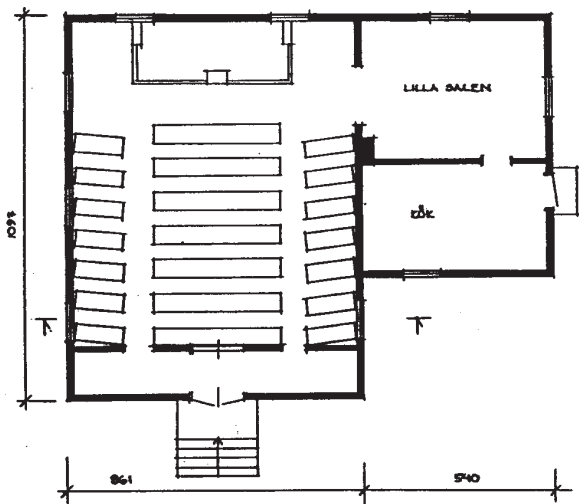
Kyrksalen

FASAD MOT NÖRDOÖST

FASAD MOT NÖRDVÄST

SEKTION

NÅRUNGA MISSIONSHUS
Rekonstruktionsritning Skala 1:200 /SF

NÅRUNGA NORRA MISSIONSHUS

Närunga Norra Missionshus, gammalt foto

Läge:

Vårgårda kommun, Närunga socken, c:a 2,7 km nordnordväst om Närunga kyrka. Fastighetsbeteckning: Mellomgårde 1:3.

Karta över trakten kring Närunga kyrka. Närunga Norra Missionshus markerat med rött.

Besök:

1998 06 25. Uppmätning, fotografering och intervju.

Uppgiftslämnare:

Gunborg och Ernst Lidesten, Ljurnhalla.

Byggnadens historia:

Den norra delen av Närunga socken utgjorde länge en krets av Närunga Missionsförsamling. 1899 bildade denna krets

en egen församling. Verksamheten bedrevs till att börja med i hemmen, men 1905 uppfördes ett missionshus. Kostnaden uppgick till 2.500 kronor. Huset renoverades och byggdes delvis om 1934. 1986 gick församlingen samman med Närunga-Lurs Missionsförsamling.

1990 lades verksamheten ner i missionshuset, och det försålades och används nu som bostadshus.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten. Stomme av trä. Utvändigt klädd av stående träpanel med locklist.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, ungdomsverksamhet, syförening.

Källor:

-Närungabygdens missionsförsamlingar 100 år 1869-1969 av Åke Persson och Karl-Erik Andersson. Tryckt i Alingsås 1969.

-Väckelse- och Frikyrkoliv i Närungabygden av Evald Widell. Tryckt i Vänersborg 1960.

- Närungabygdens missionshistoriska museum, Ljurnhalla.

- Uppmätningsskiss av Olof Rydler:

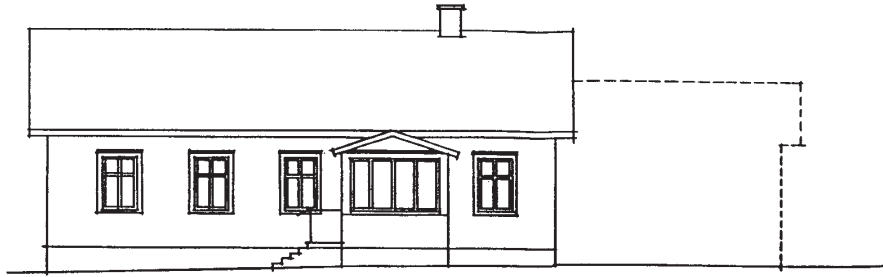

Gammalt foto

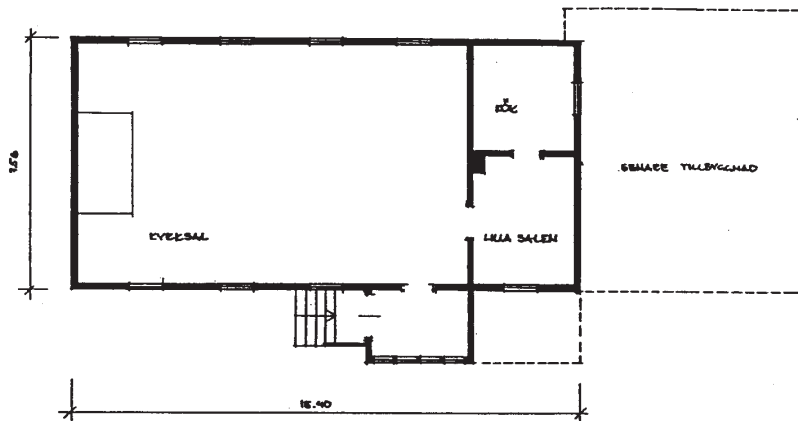

Missionshuset efter ombyggnad till bostadshus

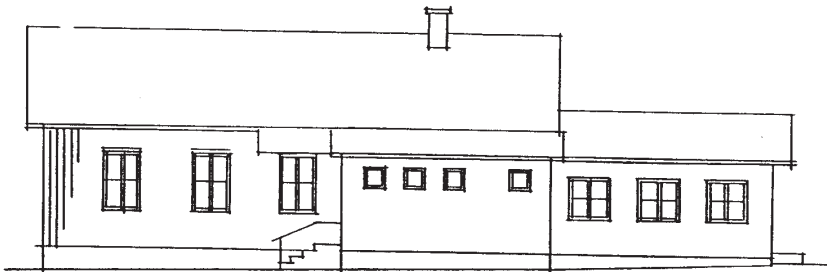

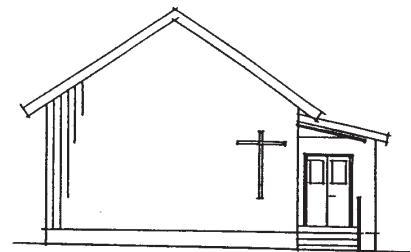
FASAD MOT SYDVÄST

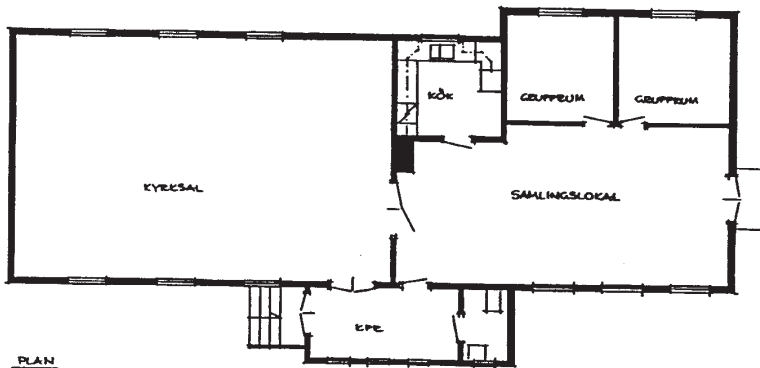
NÅRUNGA NORRA MISSIONSHUS före 1981
Rekonstruktionsritning Skala 1:200 /SF

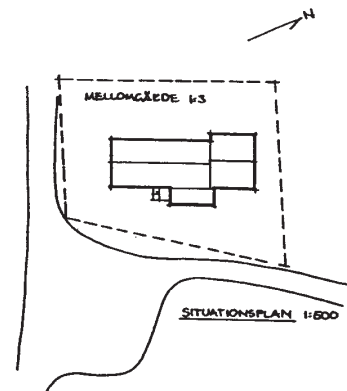
FASAD MOT SYDVÄST

FASAD MOT SYDVÄST

PLAN

NÅRUNGA NORRA MISSIONSHUS 1981
efter ritning av Olof Rydler Skala 1:200

NORSKA SKOGSBYGDS MISSIONSHUS

Norska Skogsbygds Missionshus uppfört 1970

Läge:

Vårgårda kommun, Skogsbygden socken, Larsbo, omedelbart sydost om allmänna vägen.

Karta över området kring Mörkabosjön. Norske Skogsbygds Missionshus markerat med rött.

Besök:

2003 07 01, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Arne Johansson, Skogsbygden.

Byggnadens historia:

Det första missionshuset i Skogsbygden uppfördes av Norske Skogsbygds Brödrä-förening i Larsbo 1870. Enligt en uppgift skulle missionshuset rymma 350 personer.

1869 bildades Närunga Evangeliskt Lutherska Missionsförening, där missionsvän-

erna i Skogsbygden ingick som en krets. 1901 bildade kretsen en egen församling i Skogsbygden. 1924 uppfördes strax intill på andra sidan vägen Skogsbygden's Missionshus som ersättning för det gamla missionshuset från 1870, som senare revs.

Källor:

- *Närungabygdens missionsförsamlingar 100 år 1869-1969* av Åke Persson och Karl-Erik Andersson. Tryckt i Alingsås 1969.
- *Väckelse- och Frikyrkoliv i Närungabygden* av Evald Widell. Tryckt i Vänersborg 1960.
- Närungabygdens missionshistoriska museum, Ljurrhalla.

Predikstolen finns numera i Närungabygdens missionshistoriska museum.

Interiör av missionshuset

SKOGSBYGDENS MISSIONSHUS

Skogsbygdens Missionshus byggt 1924

Läge:

Vårgårda kommun, Skogsbygdens socken, Larsbo, omedelbart nordväst om allmänna vägen.

Fastighetsbeteckning: Larsbo 1:12.

Ägare: Skogsbygdens Missionsförsamling.

Karta över området kring Mörkabosjön. Skogsbygdens Missionshus markerat med rött.

Besök:

2003 07 01, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Arne Johansson, Skogsbygden.

Från söder

Från sydväst

Från nordost

Kyrksalen 2003

Estraden 1932

Byggnadens historia:

Skogsbygdens Missionshus uppfördes 1924 som ersättning för Norska Skogsbygds Missionshus från 1870.

1982-83 byggdes huset om och till. Projektör och byggmästare var Olof Rydler, Asklanda.

På 1990-talet gjordes en tillbyggnad med toaletter och en utökning av köket.

Församlingen har även uppfört ett sommarhem vid Mörkabosjön, där verksamhet bedrivs sommartid.

Nattvardsbord och predikstol

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten, stomme av trä. Utvändigt var fasaden ursprungligen klädd med stående träpanel, men sedermera har huvuddelen av byggnaden klätts med asbestcementskivor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, juniorförening, ungdomsverksamhet, syförening, musikförening. Ungdomsverksamheten bedrivs numera gemensamt med grannförsamlingarna i Ljurhalla Missionskyrka.

Källor:

- *Närungabygdens missionsförsamlingar 100 år 1869-1969* av Åke Persson och Karl-Erik Andersson. Tryckt i Alingsås 1969.
- *Väckelse- och Frikyrkoliv i Närungabygden* av Evald Widell. Tryckt i Vänersborg 1960.
- Närungabygdens missionshistoriska museum, Ljurhalla.
- Uppmättningsritning och byggritning av Olof Rydler.

Kyrksalen från estraden

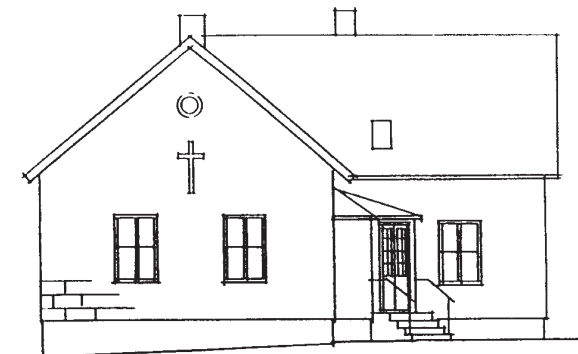

Köket

Lilla salen med utblick mot kyrksalen

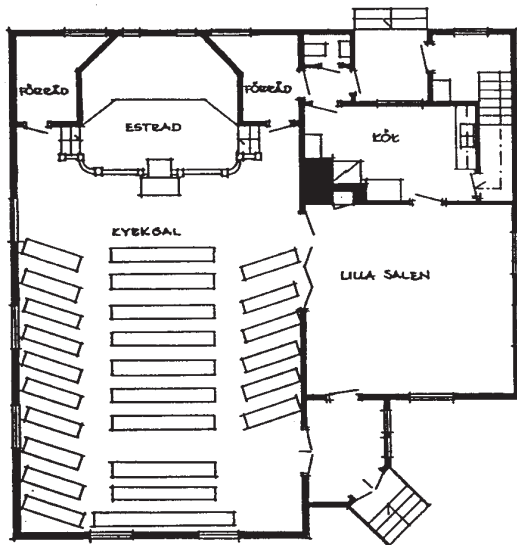

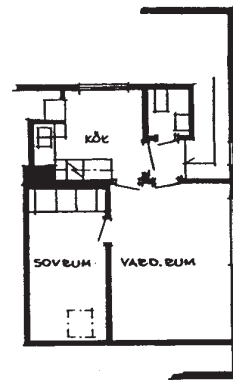
FASAD MOT SÖDER

FASAD MOT NORR

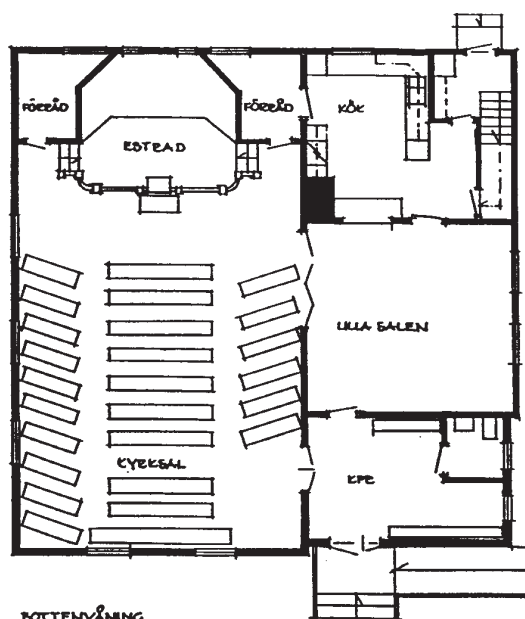

BOTTENVÅNING

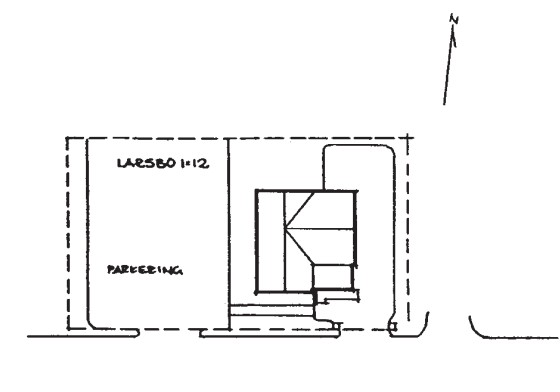

VÅN 1 TR.

SKOGSBYGDENS MISSIONSHUS FÖRE 1986
 efter ritning av Olof Rydler Skala 1:200

BOTTENVÅNING

SITUATIONSPLAN 1:500

SKOGSBYGDENS MISSIONSHUS 1986
 efter ritning av Olof Rydler Skala 1:200

SKOGSBYGDENS SOMMARHEM

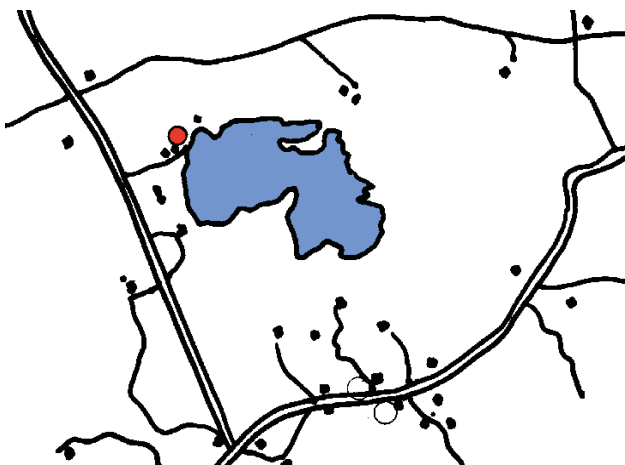
Skogsbygdens Sommarhem byggt 1963

Läge:

Vårgårda kommun, Skogsbygdens socken, Bögared vid Mörkabosjöns nordvästra strand.

Fastighetsbeteckning: Bögared 2:2.

Ägare: Skogsbygdens Missionsförsamling.

Trakten kring Mörkabosjön. Skogsbygdens Sommarhem markerat med rött

Besök:

2003 07 01, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Arne Johansson, Skogsbygden.

Första sommarhemsbyggnaden

Byggnadens historia:

1953 köpte församlingen tomten. På denna låg en liten sommarstuga som byggdes till och tjänade som samlingspunkt för församlingens ungdomsarbete sommartid. 1973 revs stugan, och det nuvarande sommarhemmet byggdes.

Byggnadsmaterial:

Grundmur av betongsten, stomme av trä, utvändigt klädd med stående träpanel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, lördagskvällsmöten. Sommartid förlägges församlingens hela verksamhet hit.

Verandan mot sjön

Utsikten mot Mörkabosjön

Bildväv i samlingsalen

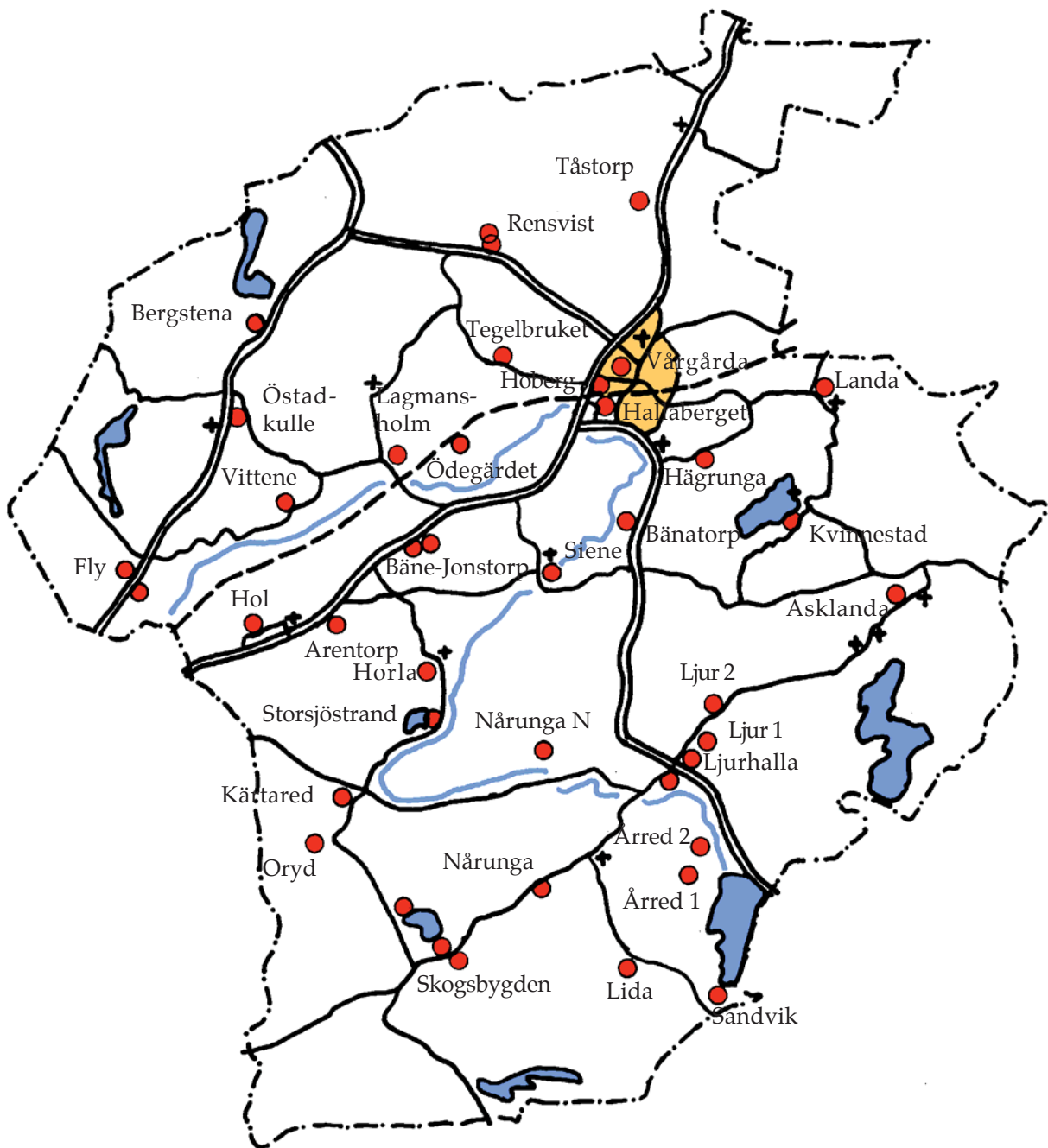
MISSIONSHUS I
VÅRGÅRDA
KOMMUN DEL 4

Hols Missionshus
Bäne-Jonstorps Missionshus
Horla Missionshus

Storsjöstrand Sommarhem
Siene Missionshus
Kärtareds Missionshus

*Missionshusinventering i Västra Götalands distrikt av SMK
Stig Florén 2003*

Vårgårda kommun
missionshus och missionskyrkor

Missionshus och -kyrkor i Vårgårda kommun

Nr	Missionshus och -kyrkor	Byggd år	Nedlagd år	Ursprungligt antal platser	Nuvarande status
1	Hobergs 1:a mh	1863	1877	200	rivet
2	Hobergs 2:a mh	1877	1947	160?	bostad
3	Vårgårda mk	1927	-		i bruk
4	Hallabergets sh	1945	2002	-	konf. anl.
5	Tegelbrukets mh	1932	1983	20?	bostad
6	Rensvists mh	1897	1953	?	bostad
7	Rensvists mk	1953	-	80	i bruk
8	Tåstorps mk	1876	-	70	i bruk
9	Hägrunga 1:a mh	1878	1926	?	rivet
10	Hägrunga 2:a mh	1926	1990	100	bostäder
11	Bänatorps 1:a mh	1878	1932	?	rivet
12	Bänatorps 2:a mh	1932	2000?	80	ej i bruk
13	Landa mh	1899	-	80	i bruk
14	Kvinnestads mh	1880	?		bostad
15	Asklanda-Orn. mh	1878	1936	?	rivet
16	Asklanda-Orn mk	1936	-	200	i bruk
17	Ljurs 1:a mh	1864	1878	130?	rivet
18	Ljurhalla mh	1878	1985	110?	nedbrunnet -86
19	Ljurhalla mk	1985	-	150	i bruk
20	Ljurs 2:a mh	1910	1972	150	bostad
21	Årreds 1:a mh	1867	1918	100	rivet
22	Årreds 2:a mh	1919	1986	100	bostäder
23	Sandviks mh	1924	1959	100	sommarbostad
24	Lida mh	1932	1990	100	bostad
25	Nårunga mh	1899	1990	90	bostad
26	Nårunga N mh	1905	1990	120	bostad
27	N Skogsbygds...	1870	1924	?	rivet
28	Skogsbyd:s mh	1924	-	100	i bruk
29	Skogsbyg:s sh	1963	-	-	i bruk
30	Arentorps mh	1867	1882	70	flyttat
31	Hols mh	1882	1997	70	?
32	Bäne mh	1899	1926	?	rivet
33	Bäne-Jonst:s mk	1926	-	80	i bruk
34	Horla mh	1870	1927	?	rivet
35	Horla mk	1927	-	80	i bruk
36	Storsjöstrands sh	1957	-	-	i bruk
37	Siene mh	1896	-	100	i bruk
38	Oryds mh	1878	1905	80?	flyttat
39	Kärtareds mh	1905	1999	80	bostad?
40	Östadvulle mh	1899	1986	60	bostad
41	Bergstena mh	1877	-	70	i bruk
42	Fly mh	1875	1966	?	rivet
43	Fly mk	1966	-	100	i bruk
44	Vittene mh	1868	1964	60	förråd
45	Ödegärdets mh	1899	1964	80?	sommarbostad
46	Lagmansholms mk	1964	-	90	i bruk

Nr 1-8 redvisas i del 1, Nr 9-16 i del 2, Nr 17-29 i del 3, Nr 30-39 i del 4, och nr 40 - 46 i del 5. En samlingsvolym omfattande nr 1-46 ges också ut.

HOLS MISSIONSHUS

Gammal bild på Hols Missionshus uppfört 1867

Läge:

Vårgårda kommun, Hols socken, c:a 1 km väster om Hols kyrka, omedelbart norr om vägen mot Alingsås. Fastighetsbeteckning: Hol Sörgården lilla 12:

Missionshusen i Hol, Arentorp och Bäne

Besök:

1997 11 24 uppmätning, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Lars Götsten, Horla.

Missionshuset 1997 sett från sydväst

Från nordost

Kyrksalen. Bilden är tagen när missionshuset just har sålts och inredningen på väg ut.

Byggnadens historia:

Missionshuset uppfördes ursprungligen 1867 i Arentorp, som ligger c:a två kilometer öster om husets nuvarande läge. Frågan om missionshusets läge hade dock medfört problem. I minnesskriften till 75-års-hög-tiden 1942 berättas om detta: " Vännerna i Bäne, som vid denna tid tillhörde Hol, ville ha det i Bäne, och Hol, varifrån de flesta medlem-mar var, ville givetvis ha det i Hol. Tvisten blev segsliten, enär det både i Bäne och Hol fanns "gubbar" som visste vad de ville och förstod att hävda sin vilja. Det berättas att när man fraktat byggnadsmaterial till Bäne, gick "gubbarna" i Hol vid något oövakat ögonblick och körde det till Hol, varefter "gubbarna" i Bäne vid tillfälle återförde det till Bäne. Till sist enades man om att missionshuset skulle uppföras i Arentorp. Så var friden och brödragemenskapen återförd till den lilla gruppen, och missionshuset blev ett andligt hem till stor och rik välsignelse för dem alla."

Efter en kraftig väckelse i holsbygden 1877 beslöt man att flytta missionshuset till Hol, vilket genomfördes 1882. Huset stod på ofri grund fram till 1922 då församlingen inköpte den mark där huset stod för 100 kronor. Tomten var snävt avgränsad kring

huskroppen.

Av tomtkartan från detta köp framgår att huset då omfattade enbart kyrksalen och lilla salen. Av ett foto från 1942 framgår att huset då var tillbyggt i sydväst och nord-väst. Sannolikt har taklutningen ökat vid denna ombyggnad, och ett rum på vinden över lilla salen har iordningställts. 1954 byggdes kyrksalen om och fick välvt tak och ny estrad. 1977 drogs vatten och av-lopp in i huset, och man byggde ut för toalett och kapprum.

Estraden

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten. Byggnadsstommen är sannolikt av timmer och har en utvändig klädsel av stående träpanel. Taket är belagt med rött taktegel. Kyrksalen har trägol. Tak och väggar i kyrksalen är numera beklädda med släta skivor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster och möten med kallade predikanter var den viktigaste verksamheten. Söndagsskola för de små barnen bedrevs redan från början. Ungdomsföreningen var aktiv från 1909 och juniorförening bildades 1922. Syförening och sånggrupper var andra verksamhetsgrenar.

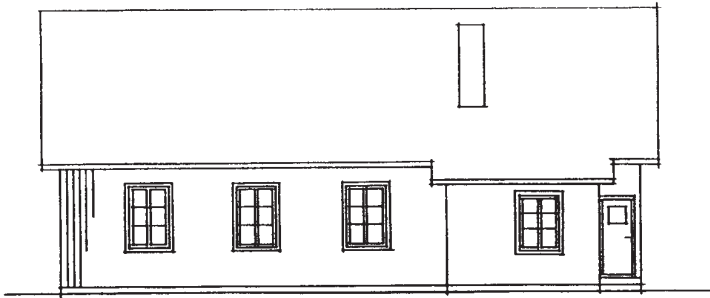
Församlingens medlemsantal har varit c:a 30 personer fram till 1960-talet, därefter har antalet medlemmar sjunkit. 1989 uppgick församlingen i Horla Missionsförsamling. Den 18 oktober 1997 hölls det sista mötet i missionshuset. Huset har nu sålts och torde komma att användas till bostad och lagerbyggnad.

Källor:

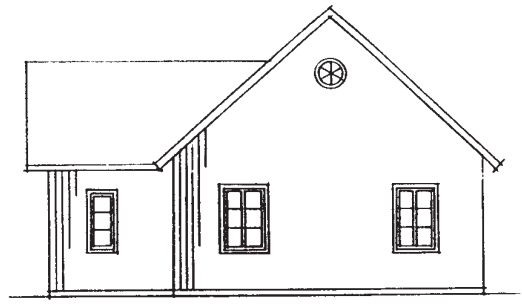
- *Historien om ett missionshus* av Ove Einebrant, minnesskrift utgiven i samband med det sista mötet i missionshuset.

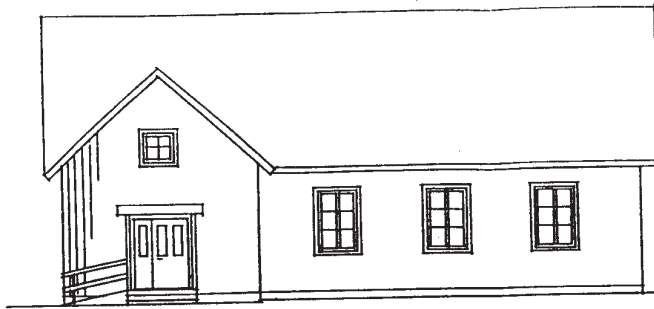
Vaktmästarbostaden

FASAD MOT NORDVÄST

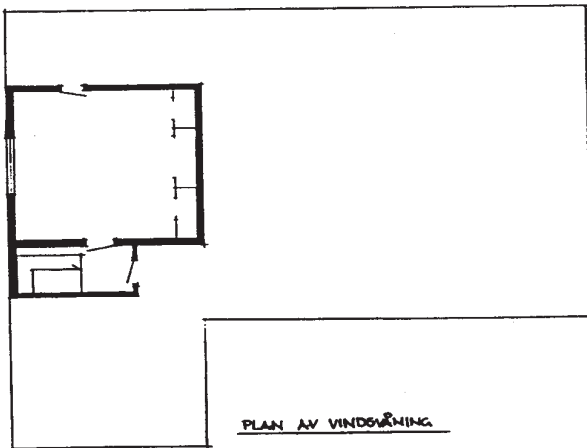
FASAD MOT NORDÖST

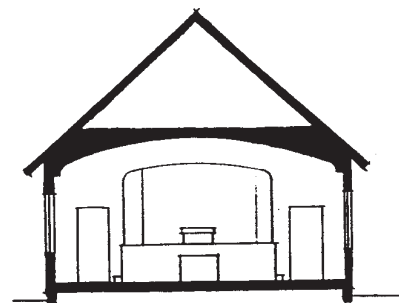
FASAD MOT SYDÖST

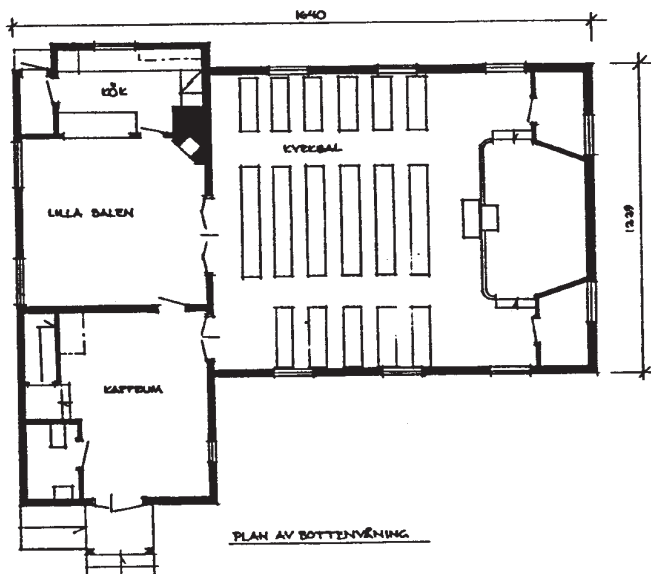
FASAD MOT SYDVÄST

PLAN AV FENESTRÄNING

SEKTION

PLAN AV BOTTENVÄNING

HOLS MISSIONSHUS
 Uppmättningsritning Skala 1:200
 1997 11 24 / Stig Florén

BÄNE-JONSTORPS MISSIONSHUS

Bäne-Jonstorps Missionskyrka sedd från väster.

Läge:

Vårgårda kommun, Hol socken, 4 km nordost om Hols Kyrka, omedelbart sydost om väg E20.

Fastighetsbeteckning: Bäne Krusagården 6:8.

Karta över området nordost om Hols kyrka. Jonstorps första missionshus är markerat med grönt och Bäne-Jonstorps Missionshus med rött.

Besök:

2003 03 14, foto, uppmätning, intervju.

Missionshuset före 1954 års brand

Uppgiftslämnare:

Stig Claesson, Jonstorp.

Byggnadens historia:

Väckelsen nådde bygden omkring 1862 genom predikanter och kolportörer från Fosterlandsstiftelsen. Möten hölls i gårdarna i bygden, tills man tillsammans med missionsvännerna i Hol uppförde ett missionshus i Arentorp 1867. Beträffande tillkomsten av missionshuset, se beskrivningen av Hols missionshus. Efter en kraftig väckelse i holsbygden flyttades dock missionshuset till Hol 1882.

Från nordväst

Från norr

Från söder

Missionsvännerna i Bäne tyckte att det var för långt att gå till Hol, varför de åter igen började med möten i hemmen. En tid hyrdes ett rum i Jonstorp Sörgården, där möten hölls fram till år 1899, då det första missionshuset i Jonstorp byggdes på ofri grund cirka 400 m öster om nuvarande missionshuset. 1926 uppfördes det nuvarande missionshuset.

1954 brann missionshuset ner men återuppbyggdes samma år och med sam-

ma utformning som det ursprungliga. Någon om- eller tillbyggnad har därefter ej skett.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av stående plank, utvändigt klädd med asbestcementskivor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, syförening, söndagsskola, juniorförening, ungdomsförening, musikförening, mötesserier.

Verksamheten sker numera i samarbete med missionsförsamlingarna i Horla och Siene.

Källor:

Några anteckningar för Bäne-Jonstorps Missionsförsamlings minneshögtid den 21 maj 1933 (församlingen 70 år).

Tavlan i kyrksalens fond är målad av en lokal konstnär.

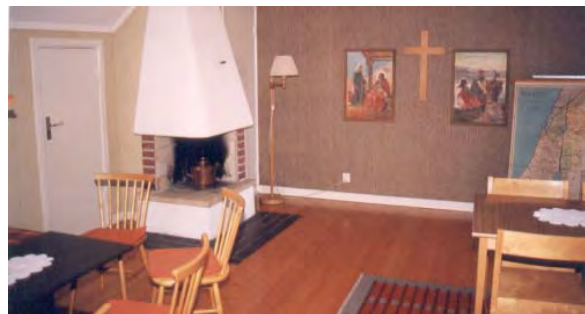
Kyrksalen

Estraden

Köket

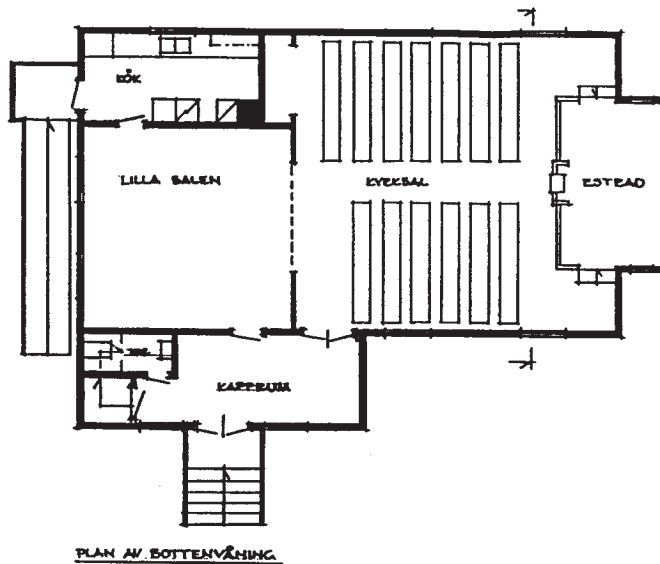

Ungdomsrum på vindsvåningen

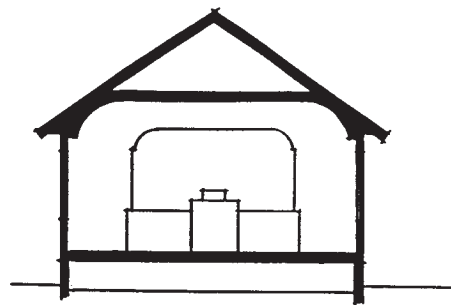

Lilla salen

0 10 m

SEKTION

BÄNE-JONSTORPS MISSIONSHUS
 Uppmättningsritning Skala 1:200
 2003 03 20 / SF

HORLA MISSIONSKYRKA

Horla första missionshus byggdes 1870

Läge:

Vårgårda kommun, Horla socken, 0,4 km sydväst om Horla kyrka.

Fastighetsbeteckning: Horla 1:16.

Ägare: Horla Missionsförsamling.

Området vid Horla kyrka. Första missionshuset markerat med grönt och missionskyrkan med rött.

Besök:

2003 04 03, foto, uppmätning, intervju.

Uppgiftslämnare:

Lars Götsten, Horla.

Byggnadens historia:

Församlingen bildades 1867. 1870 uppfördes det första missionshuset vid vägskälet väster om Horla kyrka. Man samlade in timmer till bygget, och de kontanta kostnaderna uppgick till 630 kronor och 83 öre.

Församlingens ordförande Lars Götsten vid minnesstenen som visar platsen för det första missionshuset.

Andra missionshuset stod klart 1927

Samling vid entrén i början av 30-talet.

Efter 1959 års ombyggnad

1916 startade församlingen en insamling för att kunna bygga ett nytt missionshus, och årliga insamlingar gjordes. 1926 uppgick byggnadskassan till 4000 kronor, och då beslöt man att köpa en ny tomt

och starta bygget. Det nya missionshuset stod klart 1927. Samma år revs det gamla missionshuset.

Huset utformades som en vinkelbyggnad med entrén i en glasveranda i vinkeln mellan byggnadskropparna. Byggnadskostnaderna uppgick till 9500 kronor. Till detta kommer virke som skänktes och omkring 600 frivilliga dagsverken.

1959 renoverades missionshuset varvid fondpartiet ändrades, en ny estrad anordnades, glasverandan ersattes med ett något större entréutrymme och centralvärme installerades. Missionshuset bytte nu namn till missionskyrkan.

1969 gjordes en tillbyggnad så att entréutrymmet utökades. 1987 renoverades missionskyrkan och byggdes till med ett rymligt kyrktorg, toaletter och kapprum.

Tillsammans med församlingarna i Siene och Bäne-Jonstorp bildar församlingen Horla-kretsen. Församlingarna planerar nu att gå samman och bilda en gemensam församling. Tills vidare avser man att bibehålla alla tre missionskyrkorna.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändig beklädnad med stående träpanel, tak av röda betongtakpannor.

Missionskyrkan från öster efter 1969 års utbyggnad

Från söder

Från väster

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, nying, scout, tonår, senior, (tidigare junior- och ungdomsförening) sångkör, ungdomskör, barnkör, bibelstudier, bönesamlingar, symöten, dagträffar för pensionärer.

Sommartid flyttas verksamheten till kretsens sommarhem Storsjöstrand.

Källor:

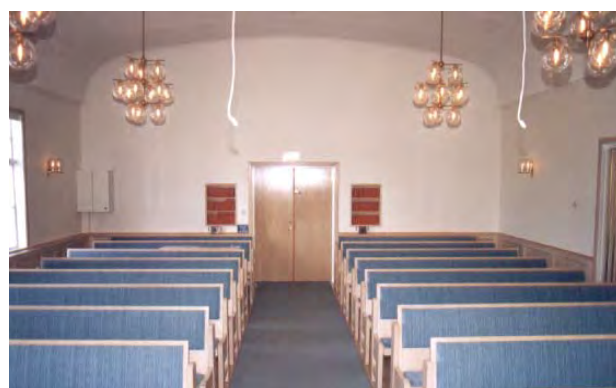
- Minnesskrift utgiven till Horla Missionsförsamlings 50-årshögtid 1917.
- Minnesskrift utgiven till Horla Missionsförsamlings 100-årshögtid 1967.
- Missionshus, frikyrkor, kapell inom Vårgårda kommun. Från studiecirkel 1984 inom Vårgårda missionsförsamling.
- Horla Missionsförsamling 1867-1992, minnesskrift.

Gudstjänst i kyrksalen

Estraden

Kyrksalen från estraden

Kyrktoilet

Bonad på kyrktoiletets vägg

Kombinerat kök och pannrum

Lilla salen

Söndagsskolans rum på vinden

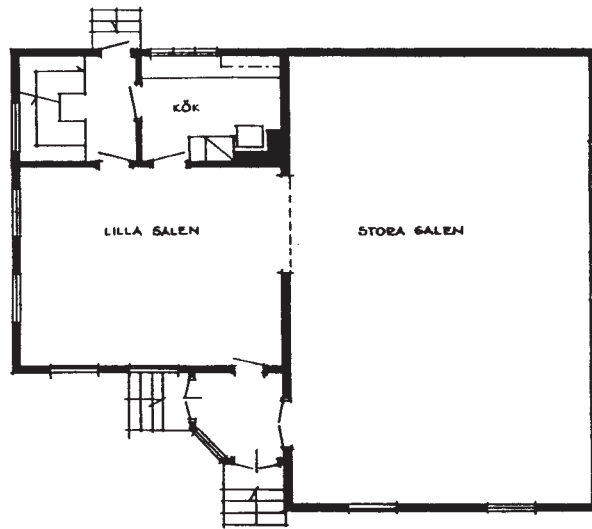

Gammal tavla i lilla salen

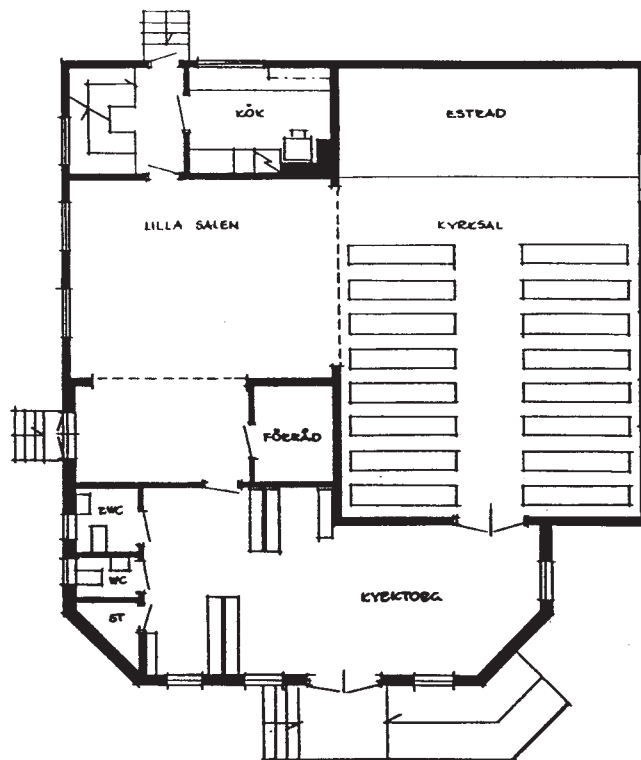

Ungdomsrum

REKONSTRUKTION AV URSPEUNGLIG
UTFORMNING

UTFORMNING EFTER 1987 ÅRS TILLBYGGNAD
EFTER BYGGLOVITNING

0 10 m

HORLA MISSIONSKYRKA
Skala 1.200

STORSJÖSTRANDS SOMMARHEM

Storsjöstrands sommarhem uppfördes 1957

Läge:

Vårgårda kommun, Horla socken, 1 km söder om Horla Missionskyrka, vid Storsjöns östra strand.

Ägare: Horla församlingkrets.

Horlatriakten. Kungsgårdens Sommarhem markerat med grönt och Storsjöstrand med rött.

Besök:

2003 04 03, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Lars Götsten, Horla.

Byggnadens historia:

För att få en samlingsplats för församlingens ungdomar under sommaren arrenderades 1944 ett gammalt boningshus på

Kungsgården, första sommarhemmet

Storsjöstrand 1960.

Kungsgården, cirka 0,5 km söder om missionskyrkan för en tid av tio år.

Intresset för samlingarna ökade, och snart var huset för trångt. 1954 köpte församlingen därför en tomt vid Storsjön. Det nya sommarhemmet stod färdigt 1957 och fick namnet Storsjöstrand. Kostnader-

Sommarhemmet ligger vackert vid Storsjöns strand.

na för byggnaden uppgick till cirka 30000 kronor. 1980 byggdes sommarhemmet till. På senare år har äganderätten till sommarhemmet gått över till Horla-kretsen.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändigt beklädnad med liggande träpanel, tak av svarta korrugerade skivor.

Verksamhet i byggnaden:

Sommartid flyttas församlingarna verksamheten till sommarhemmet. Här finns goda möjligheter till ungdomsaktiviteter, bad, lek och friluftsliv. Gården hyrs tidvis ut till skolklasser, föreningar och andra församlingar.

Källor:

- Minnesskrift utgiven till Horla Missionsförsamling 100-årshögtid 1967.
- Horla Missionsförsamling 1867-1992, minnesskrift.

Sommarhemmet från nordväst

Grillplats och badflotte

Gungor och bollplan

Samlingssalen

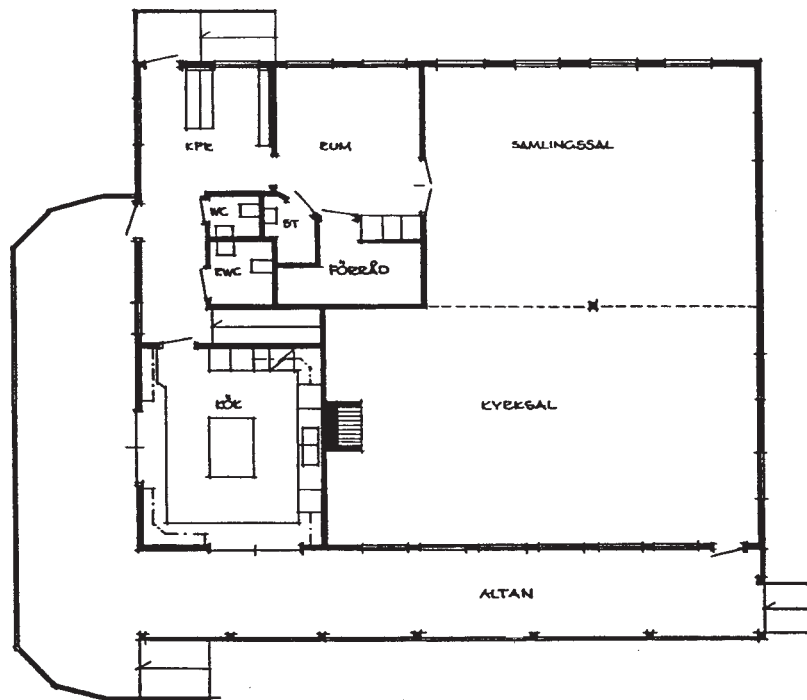

Servering

Kök

BOTTENPLAN

STORSJÖSTRAND SOMMARHEM
efter bygglovritning

SIENE MISSIONSKYRKA

Församlingen samlad utanför Siene Missionshus vid 50-årsjubileet 1917.

Interiör av kyrksalen 1917

Läge:

Vårgårda kommun, Siene socken, en km söder om Siene kyrka, omedelbart norr om bron över Säveån.

Fastighetsbeteckning: Siene Klockaregården 3:6.

Ägare: Siene Missionsförsamling.

Besök:

2003 04 03, foto, uppmätning, intervju.

Uppgiftslämnare:

Gustaf Lundberg, Venared.

*Trakten kring Siene Kyrka.
Missionshuset markerat med rött*

Missionskyrkan efter 1928 års om- och tillbyggnad

Byggnadens historia:

1867 bildades församlingen efter en sammankomst i Hoberg. Till att börja med hölls sammankomster i hemmen. I mitten av 1880-talet hyrde församlingen en stuga i Siene Stommen, där möten hölls fram till 1896, då det första missionshuset i Siene byggdes.

1915 utvidgades missionshuset med en tillbyggnad innehållande lilla salen och kök. Ny murstock uppfördes också, och värmekaminen flyttades till lokalens långsida. 1928 gjordes ytterligare en om- och tillbyggnad av missionskyrkan, som den nu kallas, med bl a ny takresning och nytt yttertak.

Efter 1956 års ombyggnad

Kristendomsskolan samlad vid estraden 1967.

1955 -56 företogs en omfattande renovering och tillbyggnad, då bl a fonden och estraden utökades och vestibul och kapprum erhöles. I en övervåning anordnades rum för bibliotek m m samt ett hobbyrum för juniorerna. Elektriskt uppvärmningssystem anordnades samtidigt.

1965 gjordes en renovering av missionskyrkan, och 1978 gjordes ytterligare en renovering och ombyggnad av missionskyrkan, projekterad av Olof Rydler, Asklanda, varvid byggnadskroppen närmast vägen revs, och en stor tillbyggnad omfattande entrétrymmen, kök och ungdomslokaler gjordes .

Kyrksalen 2003

Missionskyrkan från sydväst 2003

Från nordväst

Från sydost

2000 gjordes en mindre utbyggnad vid estraden, nya bänkar anskaffades, och kyrksalen målades om i ljusa färgtoner.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändigt beklädnad med stående träpanel. Tak av svarta betongtakpannor.

Estraden

Kyrksalen från estraden

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, nying, scout, tonår, senior, (tidigare junior- och ungdomsförening) sångkör, ungdomskör, barnkör, dagträffar för pensionärer.

Källor:

- Några anteckningar för Eklanda-Siene missionsförenings minnesfest 1917 av Erik Olsson
- Minnesskrift utgiven till Siene Missionsförsamlings 100-årshögtid 1967.
- Missionshus, frikyrkor, kapell inom Vårgårda kommun. Från studiecirkel 1984 inom Vårgårda missionsförsamling.
- Siene Missionsförsamling 1867-1992, minnesskrift.

Lilla salen

Köket

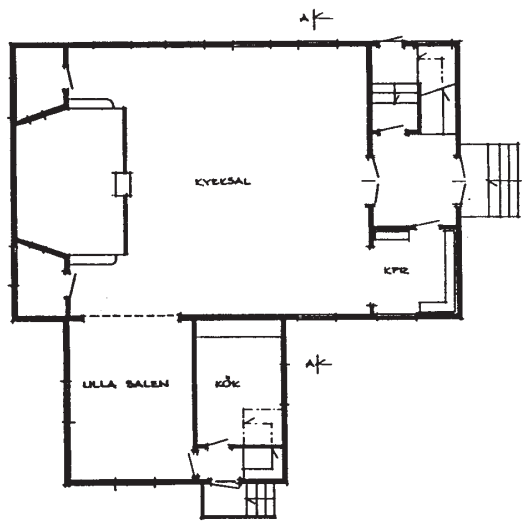
Det nybyggda koret

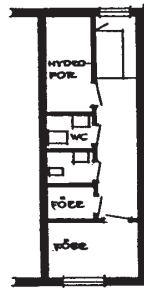
Ungdomsrum i vindsvåningen

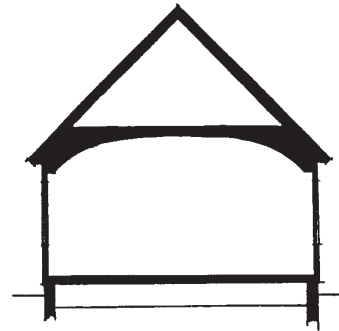
Kyrkkaffe dracks också i gamla tider. Missionshusets första kaffepanna rymde 200 koppar.

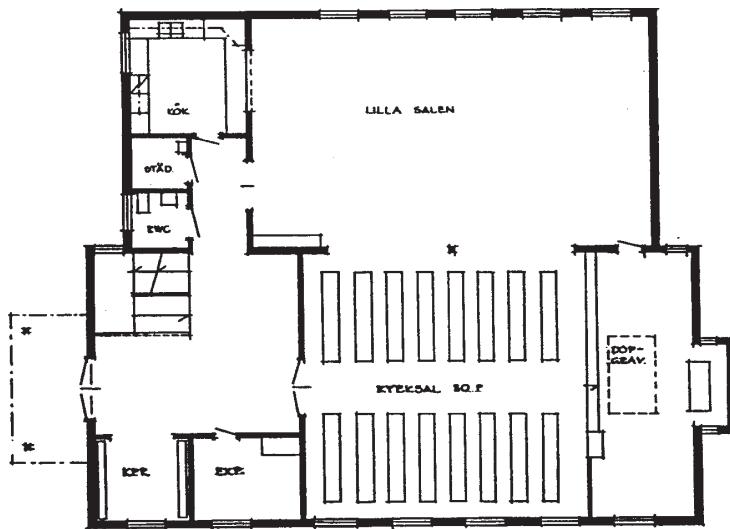
PLAN AV BOTTERÄNING

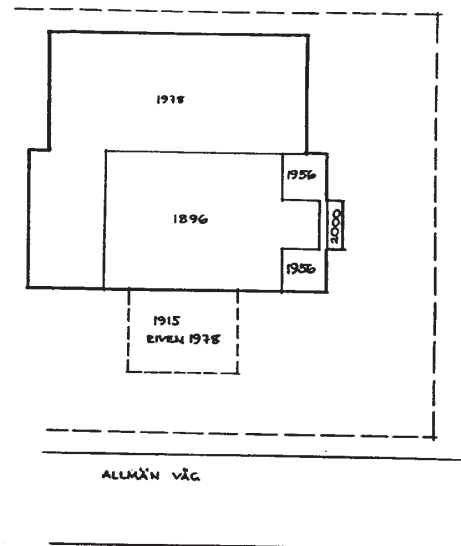
KÄLLARE

SECTION A-A

0 10 m

SITUATIONSPLAN SKALA 1:200
BYGGRE ÅNGIVNA

SIENE MISSIONSKYRKA
 efter uppmätning av Olof Rydler 1977 03 28

KÄRTAREDS MISSIONSHUS

Kärtareds Missionshus uppfört 1905

Läge:

Vårgårda kommun, Horla socken, 100 m SV om vägkorsningen i Kärtared.

Kärtared. Missionshuset markerat med rött.

Besök:

1999 04 10. Uppmätning, fotografering och intervju.

Missionshuset efter flyttningen från Oryd

Missionshuset från öster

Kyrksalen

Uppgiftslämnare:

Artur Rydsmo, Rydet, Alingsås.

Byggnadens historia:

På 1850-talet började väckelsemöten hållas i hemmen, där kringresande predikanter talade, bl a den sk Jurkamjölaren A P Andersson. Församlingar bildades efter hand, och de som kom till tro i Kärtaredstrakten anslöt sig till den församling som fanns i Horla. När antalet mötesdeltagare växte, blev det för trångt att hålla till i hemmen, och 1878 uppfördes ett missionshus i Oryd, en dryg kilometer sydväst om Kärtared. Anders Andersson, ägare til Oryd, upplät en tomtplats med 49 års besittningsrätt mot 15 kr i köpesumma och 1 kr i årlig avgift. Missionsvännerna i Horla deltog i uppförandet av missionshuset genom att skänka virke och pengar och genom frivilligt arbete. 1883 blev Horla sockens missionsförening ägare till missionshuset. 1886 bildade medlemmarna en självständig församling i Oryd. När en ny väg byggdes genom Kärtared, fann man att missionshuset kom alltför ocentralt, och man beslöt att flytta missionshuset till Kärtared. Detta skedde 1905.

Estraden

Kyrksalen från estraden

Huset bestod ursprungligen av en enda sal med entré via en veranda på gaveln. År 1929 restaurerades missionshuset, och sannolikt uppfördes då den första delen av den nuvarande vinkelbyggnaden. 1930 installerades elbelysning i huset. 1979 skedde en omfattande renovering och en ytterligare tillbyggnad av huset gjordes. Antalet medlemmar har på senare år minskat, och närheten och gemenskapen med näraliggande församlingar (kretsen) har medfört att församlingen beslutade att 1999 03 31 lägga ner sin verksamhet. Missionshuset överlämnades till kretsen. Förhoppningen är att en försäljning av missionshuset skall ge grundplåten till en ny gemensam kyrka.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten och betong. Stomme av trä. I de äldsta delarna sannolikt av timmer. Väggarna är utvändigt klädda med stående träpanel och taket är belagt med taktegel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, syförening, ungdomsförening, juniorer, SMU, konfirmandundervisning.

Lilla salen

Källor:

- Några anteckningar för Horla Missionsförenings 50-års-jubileum 1867 - 1917. Alingsås tryckeri-aktiebolag 1917.
- Några anteckningar för Horla Missionsförsamlings 70-årshögtid 1867-1937. Viktor Andersson Horla 1937. Tryckt 1937 i Alingsås, AB William Michelsens Boktryckeri.
- Återblick vid Kärtareds Missionsförsam-

lings 50-års-jubileum den 9 februari 1936. Gottfr. Carlson, Kärtared.

- Minnesskrift med anledning av Kärtareds Missionsförsamlings 100-årsjubileum den 22-23 februari 1986.
- Historik eller återblick. Artur Rydsmo 1999.

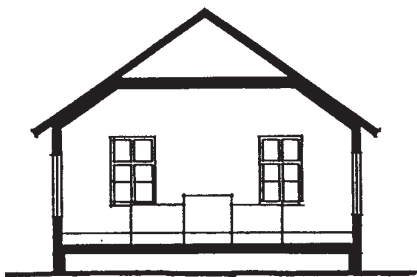
Köket

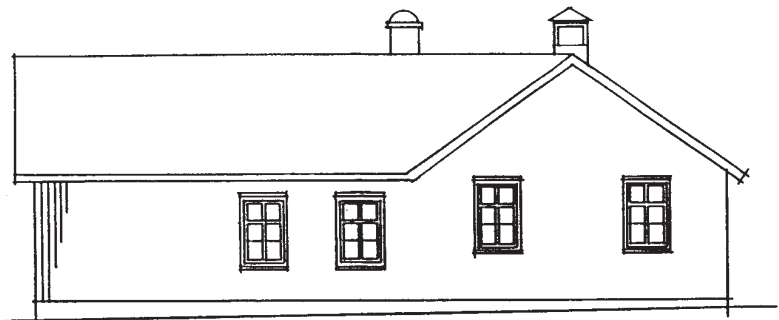
Ungdomsrum på vindsvåningen

Från söder. I förgrunden syns resterna av kyrkstallarna

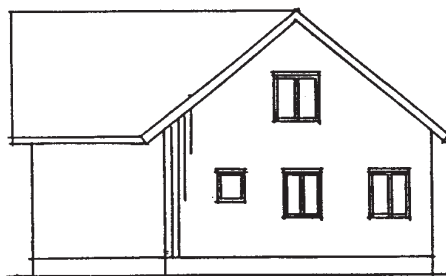
SEKTION A-A

FASAD MOT NORDVÄST

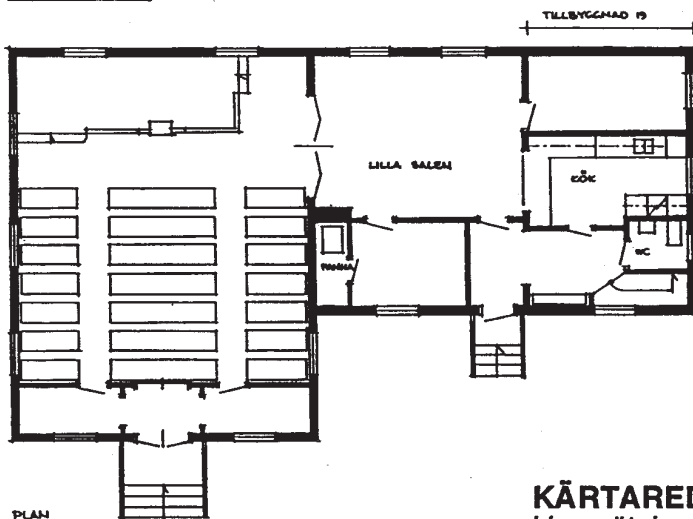
FASAD MOT SYDVÄST

FASAD MOT NÖRDPÖST

FASAD MOT SYDÖST

PLAN

KÄRTAREDS MISSIONSKYRKA
 Uppmättningsritning
 1999 04 09 / Stig Florén

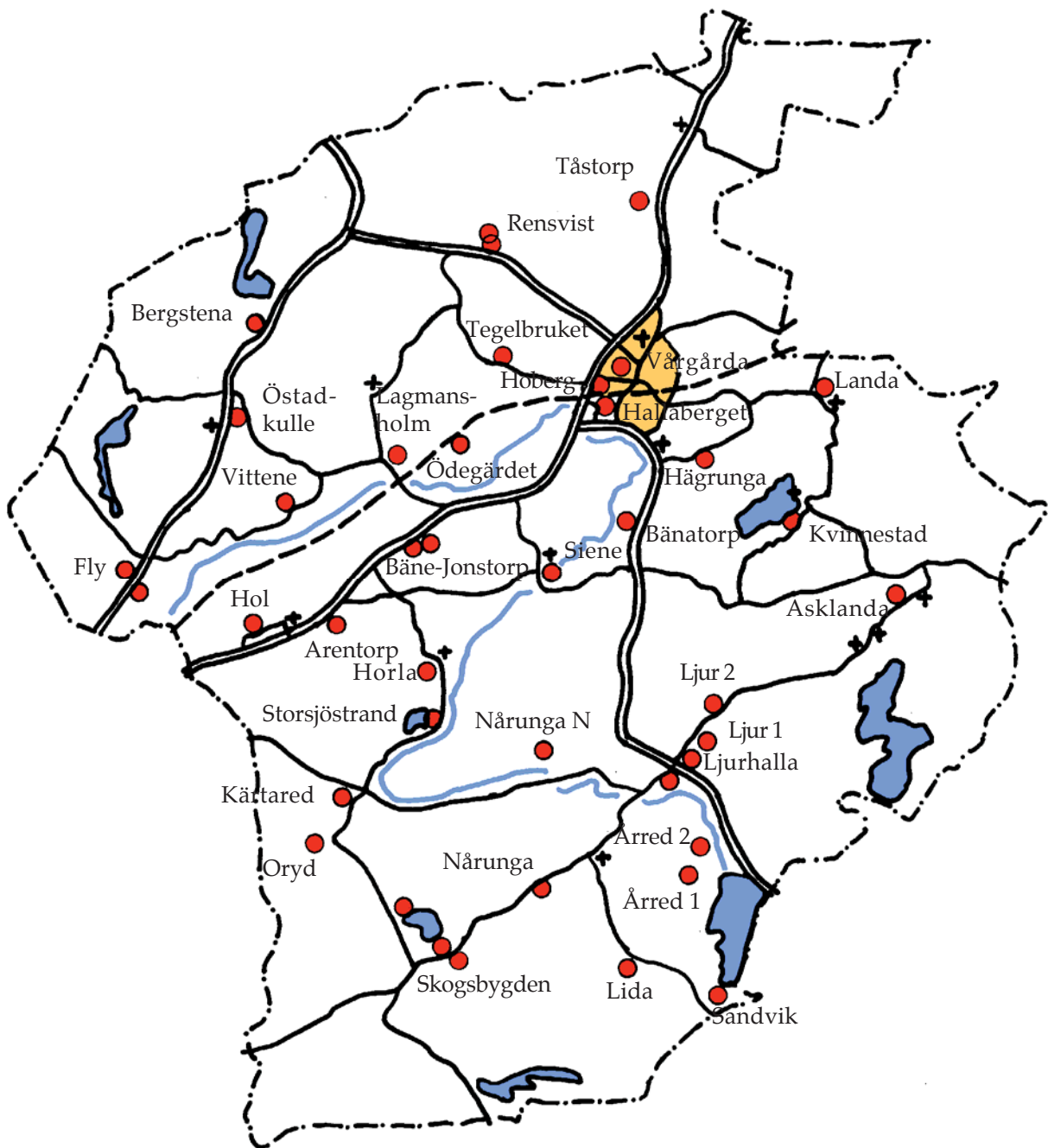

MISSIONSHUS I
VÅRGÅRDA
KOMMUN DEL 5

Östadkulle Missionshus
Bergstena Missionskyrka
Fly Missionshus
Fly Missionskyrka

Vittene Missionshus
Ödegårdets Missionshus
Lagmansholms Missionskyrka

*Missionshusinventering i Västra Götalands distrikt av SMK
Stig Florén 2003*

Vårgårda kommun
missionshus och missionskyrkor

Missionshus och -kyrkor i Vårgårda kommun

Nr	Missionshus och -kyrkor	Byggd år	Nedlagd år	Ursprungligt antal platser	Nuvarande status
1	Hobergs 1:a mh	1863	1877	200	rivet
2	Hobergs 2:a mh	1877	1947	160?	bostad
3	Vårgårda mk	1927	-		i bruk
4	Hallabergets sh	1945	2002	-	konf. anl.
5	Tegelbrukets mh	1932	1983	20?	bostad
6	Rensvists mh	1897	1953	?	bostad
7	Rensvists mk	1953	-	80	i bruk
8	Tåstorps mk	1876	-	70	i bruk
9	Hägrunga 1:a mh	1878	1926	?	rivet
10	Hägrunga 2:a mh	1926	1990	100	bostäder
11	Bänatorps 1:a mh	1878	1932	?	rivet
12	Bänatorps 2:a mh	1932	2000?	80	ej i bruk
13	Landa mh	1899	-	80	i bruk
14	Kvinnestads mh	1880	?		bostad
15	Asklanda-Orn. mh	1878	1936	?	rivet
16	Asklanda-Orn mk	1936	-	200	i bruk
17	Ljurs 1:a mh	1864	1878	130?	rivet
18	Ljurhalla mh	1878	1985	110?	nedbrunnet -86
19	Ljurhalla mk	1985	-	150	i bruk
20	Ljurs 2:a mh	1910	1972	150	bostad
21	Årreds 1:a mh	1867	1918	100	rivet
22	Årreds 2:a mh	1919	1986	100	bostäder
23	Sandviks mh	1924	1959	100	sommarbostad
24	Lida mh	1932	1990	100	bostad
25	Nårunga mh	1899	1990	90	bostad
26	Nårunga N mh	1905	1990	120	bostad
27	N Skogsbygds...	1870	1924	?	rivet
28	Skogsbyd:s mh	1924	-	100	i bruk
29	Skogsbyg:s sh	1963	-	-	i bruk
30	Arentorps mh	1867	1882	70	flyttat
31	Hols mh	1882	1997	70	?
32	Bäne mh	1899	1926	?	rivet
33	Bäne-Jonst:s mk	1926	-	80	i bruk
34	Horla mh	1870	1927	?	rivet
35	Horla mk	1927	-	80	i bruk
36	Storsjöstrands sh	1957	-	-	i bruk
37	Siene mh	1896	-	100	i bruk
38	Oryds mh	1878	1905	80?	flyttat
39	Kärtareds mh	1905	1999	80	bostad?
40	Östadkulle mh	1899	1986	60	bostad
41	Bergstena mh	1877	-	70	i bruk
42	Fly mh	1875	1966	?	rivet
43	Fly mk	1966	-	100	i bruk
44	Vittene mh	1868	1964	60	förråd
45	Ödegärdets mh	1899	1964	80?	sommarbostad
46	Lagmansholms mk	1964	-	90	i bruk

Nr 1-8 redvisas i del 1, Nr 9-16 i del 2, Nr 17-29 i del 3, Nr 30-39 i del 4, och nr 40 - 46 i del 5. En samlingsvolym omfattande nr 1-46 ges också ut.

ÖSTADKULLE MISSIONSHUS

Flygfoto som visar Östadkulle Missionshus till vänster i bilden. Längst upp i bilden nära stora vägen ses kretsens mötestält.

Läge:

Vårgårda kommun, Lena socken, Östadkulle 400 m nordost om Lena Kyrka.
Fastighetsbeteckning: Lena Östadkulle 4:7.

*Karta över trakten kring Lena kyrka.
Östadkulle Missionshus markerat med rött.*

Besök:

99 10 19 och 2000 11 25, foto, uppmätning, intervju.

Missionshuset från öster

Uppgiftslämnare:

Rune Åkerman, Östadkulle.

Byggnadens historia:

Väckelsen nådde Östadkulle på 1860-talet, då kringresande predikanter höll möten i stugorna. En missionsförsamling bildades i Bergstena, där ett missionshus uppfördes. Församlingen uppförde även ett missionshus i Östadkulle 1899 på en tomt, som Janne Fredrik Åkerman upplät på sin gård.

1904 bildade missionsvännerna i Östadkulle en egen församling med missions-

huset som centralpunkt. På 1940-talet byggdes huset till med vaktmästarbostad. På 1960-talet gjordes en tillbyggnad med ett kapprum och en toalett. Samtidigt ändrades även kyrksalen genom att balustraden togs bort och predikstolen flyttades till vänster.

1986 lades verksamheten ned, och församlingen gick samman med Bergstena Missionsförsamling. Missionshuset såldes till en privatperson och användes nu som bostad och förråd.

Byggnadsmaterial:

Den ursprungliga byggnaden har en grund av natursten och stomme av timmer. Utvändigt är väggarna klädda med stående locklistpanel. Taket är belagt med svarta betongtakpannor.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, juniorförening, ungdomsförening.

Källor:

- Minnesskrift med anledning av Östadkulle Missionsförsamlings 70-åriga tillvaro 1974.

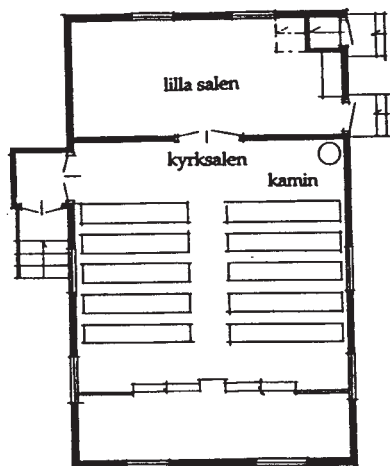
- Jubileumsberättelse för Östadkulle-Bergstena Missionsförsamling 1977 av Gunnar Hallingfors och Barbro Persson.

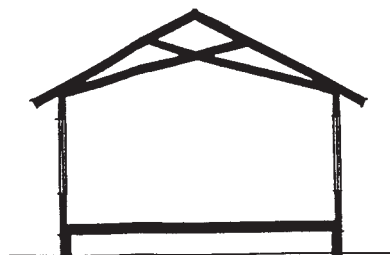
Från väster

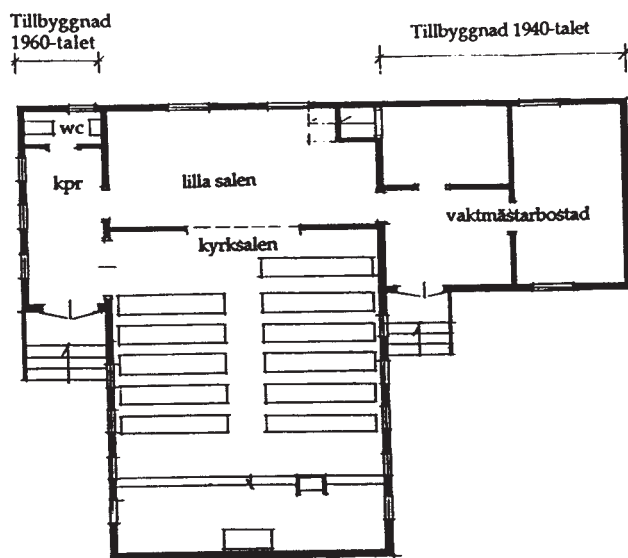
Från norr

Rekonstruktion av utformning
före 1940

Sektion

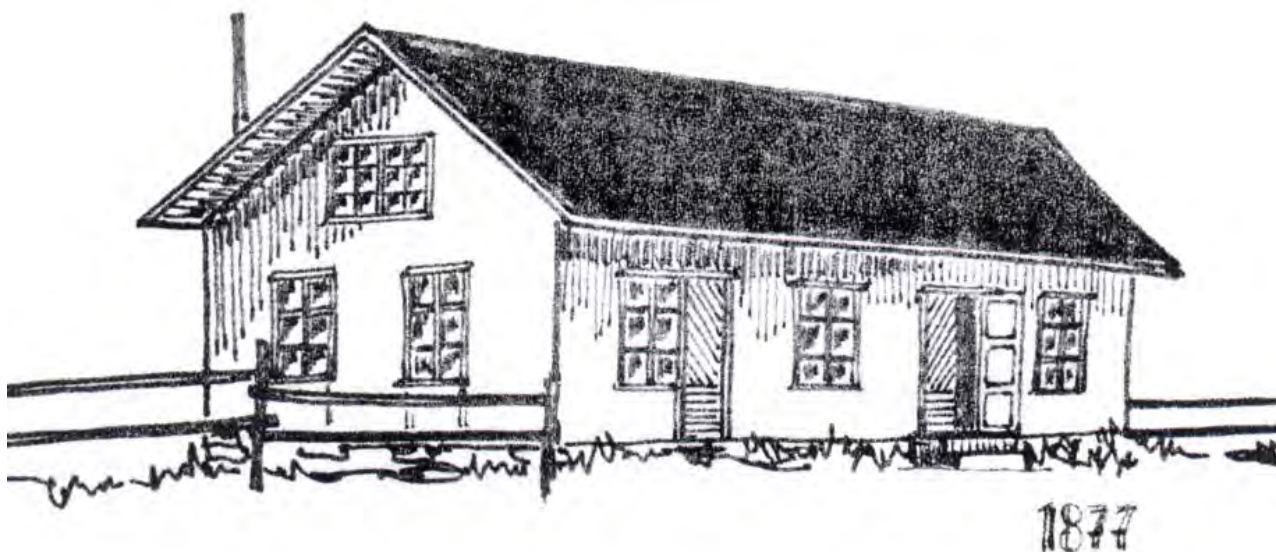
Utformning 1986

ÖSTADKULLE MISSIONSHUS
Uppmätningritning
2000 11 25 7 / Stig Florén

BERGSTENA MISSIONSKYRKA

Teckning av Barbro Persson visande det ursprungliga missionshuset

Läge:

Vårgårda kommun, Lena socken, 3 km norr om Lena kyrka, väster om vägen.

Fastighetsbeteckning: Bergstena Nubbagården 13:5.

Ägare: Östadkullebygdens Frikyrkoför-samling.

Gammal bild av missionshuset

Område norr om Lena kyrka, missionshuset markerat med rött.

Besök:

2003 06 03, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Per Marklund, Bergstena.

Byggnadens historia:

På 1860-talet började kolportörer och predikanter att besöka Lenabygden, och möt-

Missionshuset 1977

en hölls i stugorna. Det första missionshuset i lenabygden uppfördes i Vittene 1868. Missionshuset i Fly uppfördes 1975. Samma år väcktes också förslag om att ett missionshus skulle uppföras i Bergstena. Bergstenaborna ansåg sig inte kunna göra detta på egen hand utan tog kontakt med missionsvännerna i Vittene, Gillängen och Östadkulle om möjligheterna till ett gemensamt bygge, men man kunde inte

Missionskyrkan 2003

bli ense om var missionshuset skulle byggas.

1876-77 gick en kraftig väckelse fram över bygden, och många anslöt sig. I glädjen över detta beslöt man 1877 att bygga ett missionshus i Bergstena. August Andersson skänkte en tomtplats och några hundra kronor samlades in till bygget. Virke inköptes från Långared, och hela byn hjälptes åt att köra timmer. Med hjälp av många fria dagsverken uppfördes huset under ledning av byggmästare Carl Andersson, Gallås och August Eliasson, Stenstorp. I november 1877 kunde missionshuset invigas.

Byggkostnaden uppgick till 2056 kronor, vilka införskaffades genom missionsauktioner och insamlingslistor.

Missionshuset hade en stor sal, cirka en meter längre än den nuvarande, samt en liten sal över vilken det fanns en läktare.

1969 renoverades byggnaden, och 1979 gjordes en omfattande tillbyggnad innehållande samlingslokal och kök i bottenvåningen och ungdomslokaler i källarvåningen. Olof Rydler, Asklanda, projekterade och utförde tillbyggnaden.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändigt beklädnad av stående träpanel, tak av betongtakpannor.

Från sydost

Från sydväst

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, mötesserier, bibeldagar, ungdoms- och juniorförening, söndagskola, nyingar, scouter, tonår, syförening, kör, ungdomskör, sång- och musikgrupper. Fram till år 2000 tillhörde församlingen Östadkullekretsen.

Källor:

Jubileumsberättelse för Östadkulle-Bergstena Missionsförsamling av Gunnar Hallingfors 1977.

Kyrksalen 2003

Predikstolen

Kyrksalen från estraden

Kapprummet

Seroveringsrum

Köket

Scoutrum i källaren

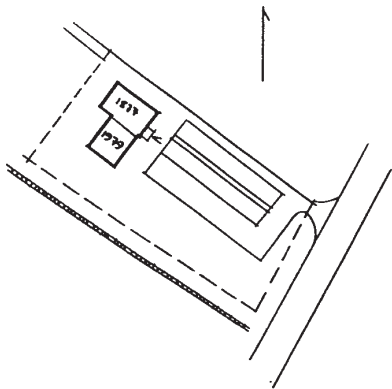

Vindsrum med barnvå

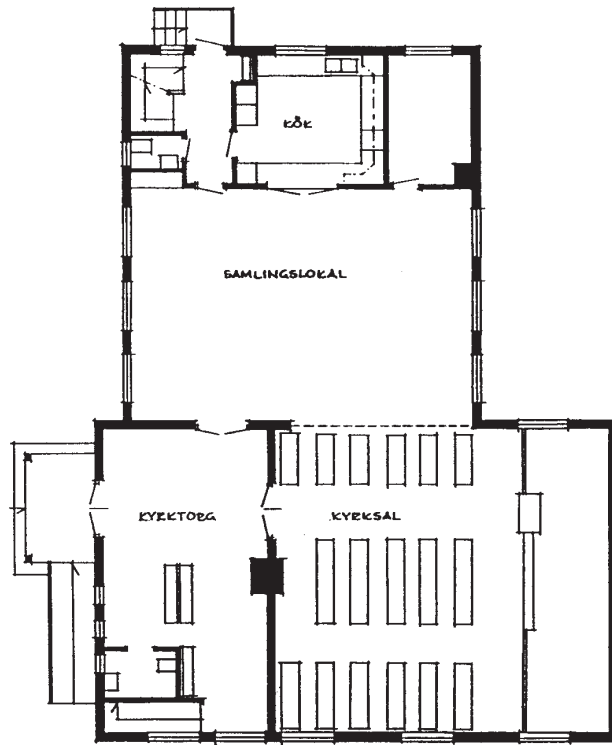

Vindsrum med fönster ner mot kyrksalen

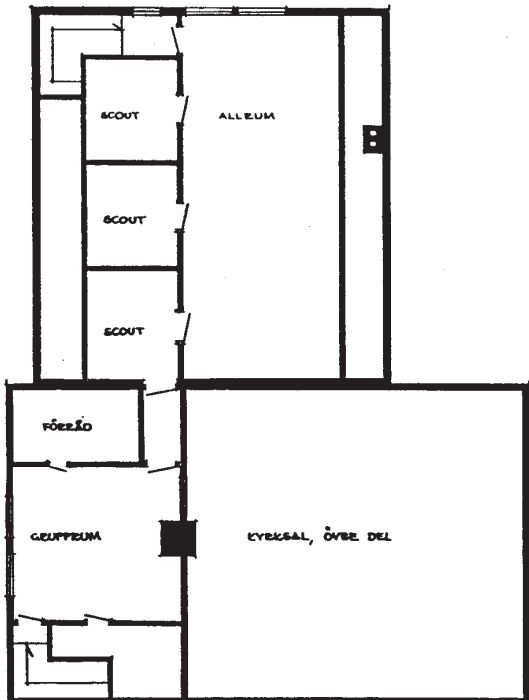

SITUATIONSPLAN 1:1000

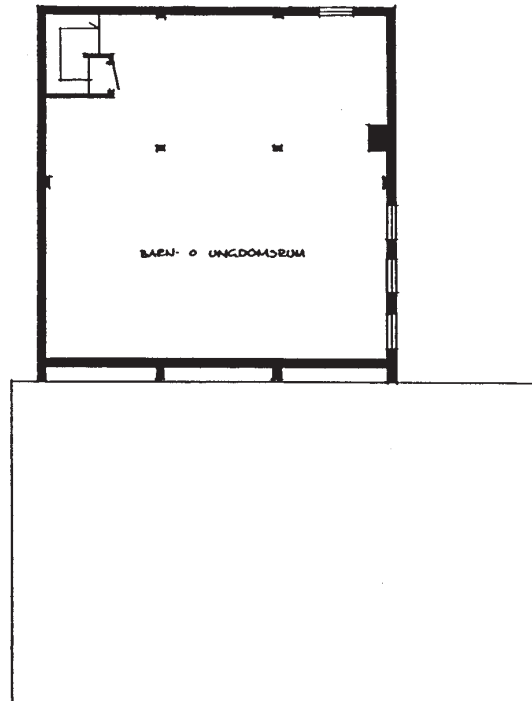

BOTTENVÄNING

0 10 m

VINDVÄNING

FÄLLAVÄNING

BERGSTENA MISSIONSKYRKA
 efter bygglovritningar av Olof Rydler

FLY MISSIONSHUS

Missionshuset i Fly efter sista mötet 1966

Läge:

Vårgårda kommun, Lena-Bergstena socken, 4 km sydväst om Lena kyrka, cirka 80 meter sydost om Fly Missionskyrka.

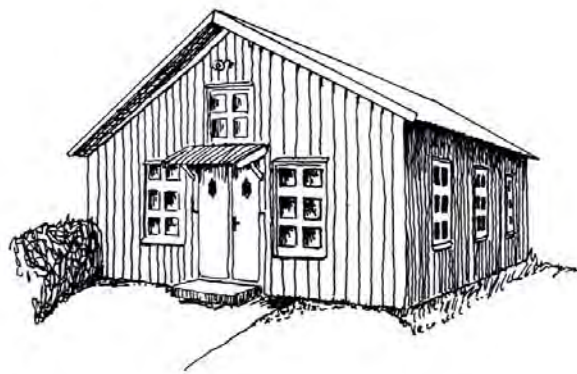
Karta över Fly. Missionshuset markerat med rött.

Besök:

2003 07 01.

Uppgiftslämnare:

Gösta Selander, Fly.

Fly Missionshus, teckning av Stefan Sjöblom

Missionshuset ses till höger på denna bild från 1963

Missionshuset från nordväst 1965

Byggnadens historia:

Väckelserörelsen nådde trakten på 1860-talet genom resande predikanter och kolportörer, som höll möten i stugorna. Det första mötet i Fly hölls hos Erik Olausson i Skakeltorp.

Det första missionshuset i trakten uppfördes 1868 i Vittene. I september 1874 besökte några Flybor ett möte i Vittene Missionshus, och på hemvägen talade man om, att man även borde bygga ett missionshus i Fly-trakten.

- Om vi skulle gå ut till Röttorp och se på den där stugan som är till salu, kanske skulle den passa, sa någon.

De kom överens om att omedelbart gå till Röttorp, där de köpte stugan för 100 kronor. Stugan användes som stomme i missionshuset, som sedan uppfördes på en tomt, som uppläts av Lars Andersson i Fly. I juli 1875 invigdes missionshuset. Församlingen bildades 1877.

Från nuvarande missionskyrkan i Fly räknat låg missionshuset på andra sidan vägen och cirka 50 meter åt Alingsåshället. Huset var sammanbyggt med en bostad och en lanthandel. Senare fanns även en bensinmack på tomten.

Missionshuset innehöll en stor sal med plats för cirka ett hundra personer. I salen fanns en estrad, cirka 60-70 cm hög med talarstol och en tät balustrad med svarvade pinnar. Värme fick man från en stor järnkamin placerad vid norra långväggen. Det

fanns även en mindre sal med köksinredning.

1966 uppfördes missionskyrkan i Fly, och missionshuset lades ner.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av timmer.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, bibelskola, juniorförening, sång- och musikgrupp, syförening.

Källor:

-*Jubileumsberättelse för Fly Missionsförsamling 1875-1975* av Gösta Selander, Bror Andreasson och Stefan Sjöblom 1975.

-*Missionshus, frikyrkor, kapell inom Vårgårda kommun*. Från studiecirkel 1984 inom Vårgårda Missionsförsamling.

- Foton: Gösta Selander

- Svartvita foton förmedlade av Birgitta Selander och Elsie Pettersson

Pastor Arnstrand vid sista mötet i missionshuset 1966

Missionshuset på 1930- och 40-talen

Kyrksalen vid 50-årsjubileet 1925

Estraden omkring 1957-60. Folke Nordangård talar.

Kyrksalen ordnart för bröllop 1958

FLY MISSIONSKYRKA

Fly Missionskyrka uppförd 1966.

Läge:

Vårgårda kommun, Lena-Bergstena socken, 4 km sydväst om Lena kyrka, nordväst om vägen.

Fastighetsbeteckning: Röttorp Västergården 1:19.

Ägare: Fly Missionsförsamling

Karta över Fly. Missionskyrkan markerad med rött.

Från söder

Från norr

Kyrksalen

Besök:

2003 07 01 foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Gösta Selander, Fly.

Predikstolens antependium

Kyrksalen från estraden

Byggnadens historia:

Fly Missionshus uppfördes 1875. 1955 beslöt församlingen att utreda möjligheten att bygga en ny missionskyrka. Efter många turer, bl a på grund av ombyggnad av allmänna vägen, kunde bygget påbörjas först 1964. Arkitekt var Gilbert Sultan, Göteborg. Arbetet utfördes till största delen av frivilliga med byggmästare Gottfrid Lindstam i Röttorp som ansvarig. Kyrkan invigdes 1966. Källarplanets ungdomslokaler färdigställdes något senare.

Byggkostnaderna uppgick till 114.128 kronor. Frivilligt arbete och gåvor i form av bl a virke har nedbringat kostnaderna.

Senare gjordes en mindre tillbyggnad som innebar en utökning av entrén och en förbättring av trappan till källaren.

Byggnadsmaterial:

Grund av betongsten, stomme av trä, utvändig klädsel av liggande träpanel, tak av korrugerad plåt.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola, bibelskola (konfirmationsundervisning), juniorförening, sång- och musikgrupp, syförening, bordtennis.

Källor:

- Jubileumsberättelse för Fly Missionsförsamling 1875-1975 av Gösta Selander, Bror Andreasson och Stefan Sjöblom 1975.
- Missionshus, frikyrkor, kapell inom Vårgårda kommun. Från studiecirkel 1984 inom Vårgårda Missionsförsamling.

Entrén

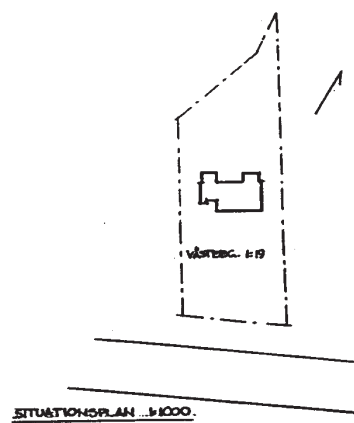
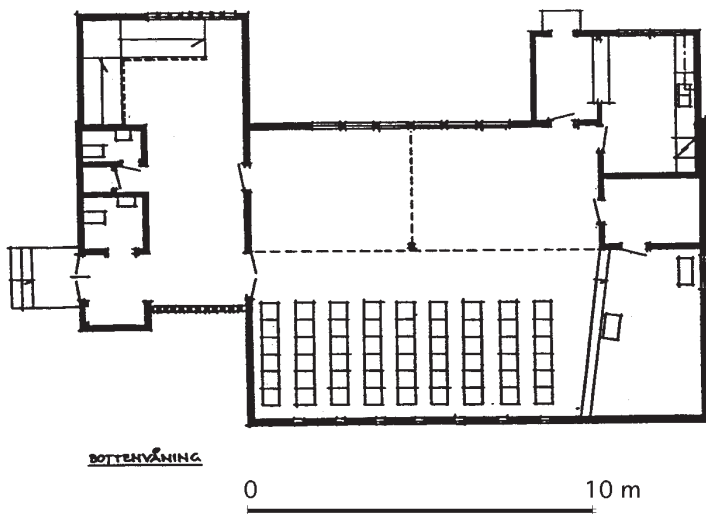
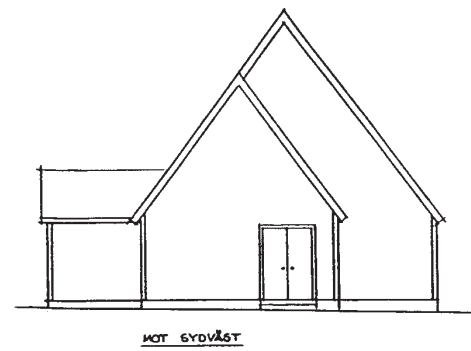
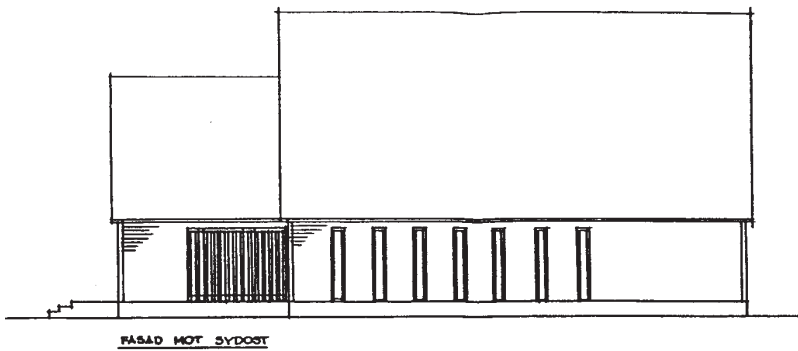
Samlingssalen i källarplanet

Tavla från det gamla missionshuset

Orgel och tavla från det gamla missionshuset

FLY MISSIONSKYRKA
 efter tillbyggnad
 efter ritning av Gilbert Sultan

VITTENE MISSIONSHUS

Vittene Missionshus byggt 1868

Läge:

Vårgårda kommun, Lena socken, 2,8 km sydost om Lena kyrka, norr om vägen.

Lagmansholmstrakten. Vittene Missionshus markerat med rött.

Besök:

2003 06 03, foto.

Uppgiftslämnare:

Urban Jansson, Fullestads gård.

Byggnadens historia:

Vittene Missionshus byggdes redan 1868 och var det första i Lenabygden. Vittene Missionsförsamling bildades 1878.

Från söder

Från öster

Vittene och Ödegårdets missionsförsamlingar gick samman 1960 och bildade Lagmansholms Missionsförsamling. En orsak till samgåendet var att båda församlingarna hade behov av bättre lokaler för sin verksamhet. Den nya församlingen uppförde 1964 Lagmansholms Missionskyrka.

Verksamheten i Vittene Missionshus lades ner och huset såldes. Byggnaden är välbevarad men inredningen finns inte kvar.

Byggnadsmaterial:

Grund av natursten, stomme av trä, utvändigt beklädnad av stående träpanel, tak av tegel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola.

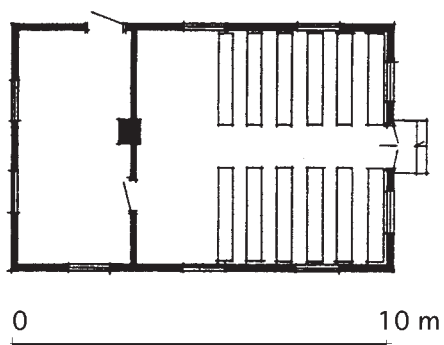
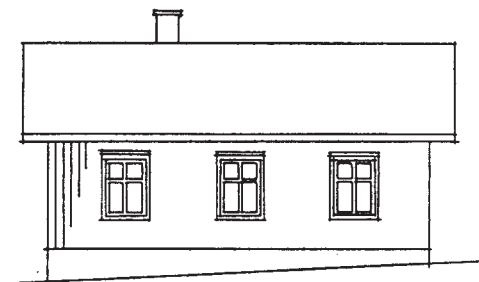
Källor:

Jubileumsberättelse för Östakulle-Bergstena Missionsförsamling av Gunnar Hallingfors 1977.

Missionshusets entré

VITTENE MISSIONSHUS
Uppmätningritning
2003 09 13 / Stig Florén

ÖDEGÄRDETS MISSIONSHUS

Gammal bild av missionshuset

Läge:

Vårgårda kommun, Fullestads socken, Ödegårdet, 2,6 km sydost om Fullestads kyrka.

Fastighetsbeteckning: Ödegårdet Nordgården 1:17

Agare: Klas Karlsson, Lagmansholm.

Lagmansholmstrakten, Ödegårdets Missionshus markerat med rött

Besök:

2003 09 08, intervju.

Uppgiftslämnare:

Urban Jansson, Fullestads gård.

Byggnadens historia:

Enligt en uppgift byggdes Ödegårdets Missionshus 1890.

Vittene och Ödegårdets missionsförsamlingar gick samman 1960 och bildade Lagmansholms Missionsförsamling. En orsak till samgåendet var att båda församlingarna hade behov av bättre lokaler för sin verksamhet. Den nya församlingen uppförde 1964 Lagmansholms Missionskyrka.

Ödegårdets Missionshus lades ner, huset såldes till en privatperson, byggdes om och nyttjas nu som bostad.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändigt beklädnad av stående träpanel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, söndagsskola.

Källor:

-Missionshus, frikyrkor, kapell inom Vårgårda kommun. Från studiecirkel 1984 inom Vårgårda Missionsförsamling.

- Uppmåtningsritning daterad 1977 04 16 av Ove Arnstrand, Alingsås

- Foto: Ingrid Norén.

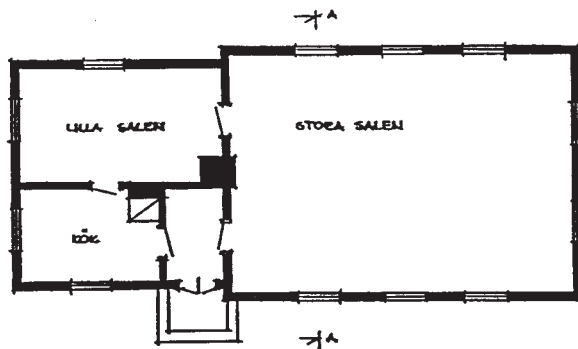

VÄSAD MOT ÖSTER

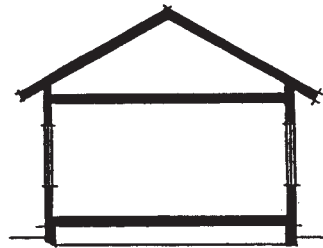

MOT VESTER

FÖRST

0 10m

SECCION A-A

ÖDEGÄRDETS MISSIONSHUS
 Rekonstruktionsritning
 2003 09 28 / SF

LAGMANSHOLMS MISSIONSKYRKA

Lagmansholms Missionskyrka uppfördes 1964

Läge:

Vårgårda kommun, Fullestads socken, 1,9 km söder om Fullestads kyrka, öster om vägen.

Fastighetsbeteckning: Lagmansholm 2:41.

Ägare: Lagmansholms Missionsförsamling.

Lagmansholm, missionskyrkan markerad med rött.

Besök:

2003 06 03, foto, intervju.

Uppgiftslämnare:

Urban Jansson, Fullestads gård, Vårgårda,

Från söder

Från väster

Byggnadens historia:

Vittene och Ödegårdets missionsförsamlingar gick samman 1960 och bildade Lagmansholms Missionsförsamling. En orsak till samgåendet var att båda församlingarna

Kyrksalen med fondmålning av Anita Erséus

hade behov av bättre lokaler för sin verksamhet. Den nya församlingen uppförde 1964 Lagmansholms Missionskyrka, projekterad av Janne Feldt, Karlstad. 1982 byggdes kyrkan till med serveringslokaler och lokaler för barn- och ungdomsverksamheten.

Byggnadsmaterial:

Grund av stenmaterial, stomme av trä, utvändigt beklädnad av stående träpanel.

Verksamhet i byggnaden:

Gudstjänster, bönesamlingar, söndagsskola, öppen förskola, nying, scouter, tonår, syförening, strängmusik, ungdomskör. Fram till år 2000 tillhörde församlingen Östadkullekretsen. Missionskyrkan användes även som samlingslokal för Lagmansholms byalag.

Källor:

-Missionshus, frikyrkor, kapell inom Vårgårda kommun. Från studiecirkel 1984 inom Vårgårda Missionsförsamling.

Estraden

Kyrksalen från estraden

Grupprum

Serveringsutrymmen

Bordtennisrum

Kök

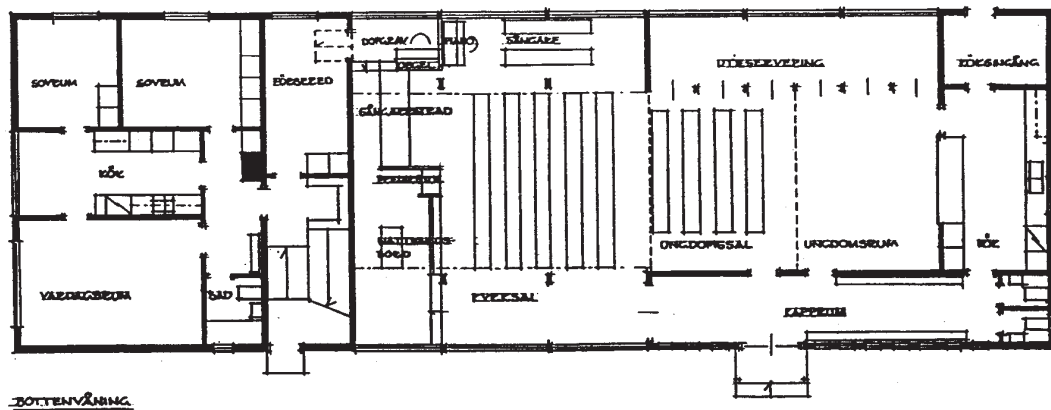
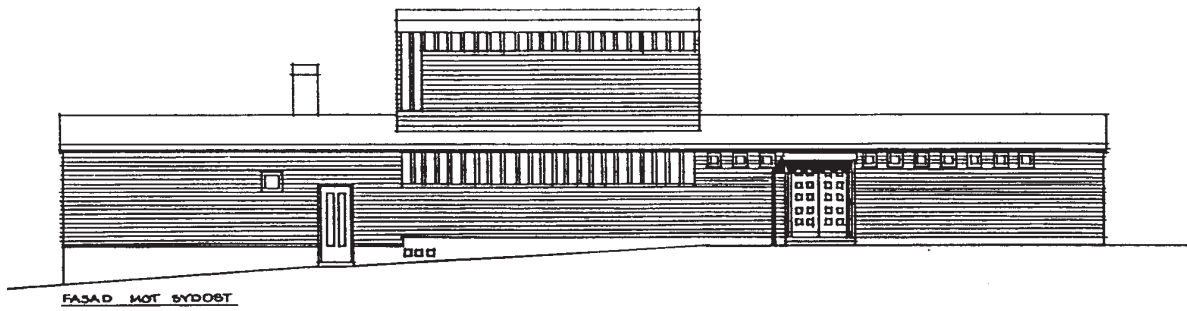

Ungdomsrum i källarplanet

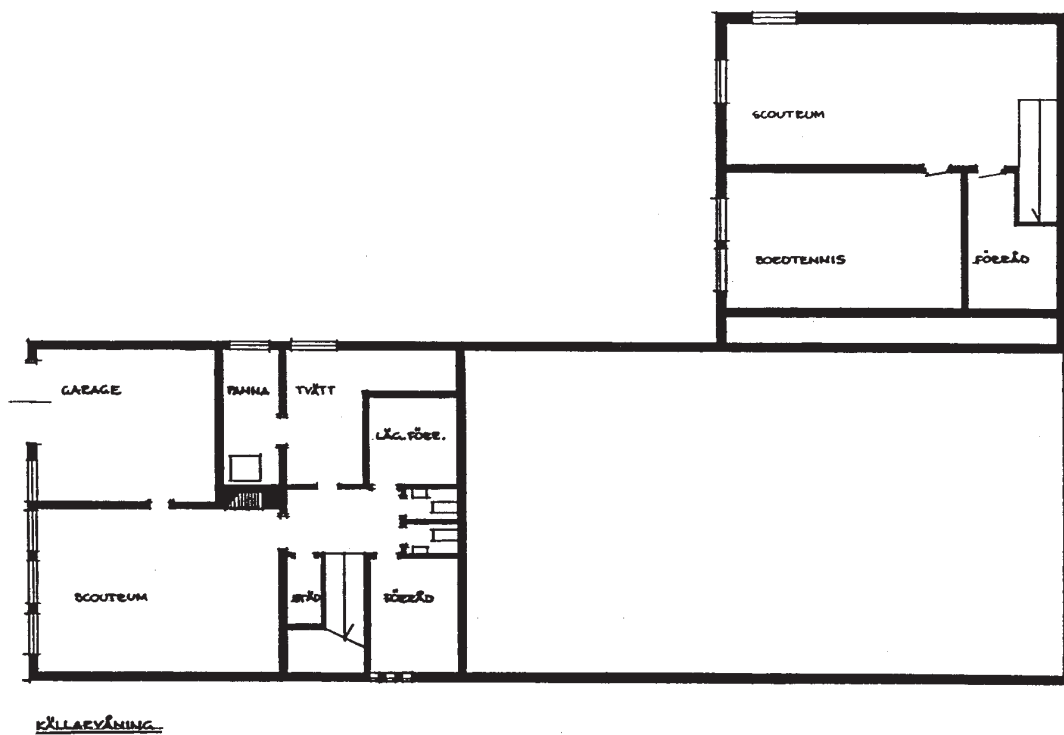
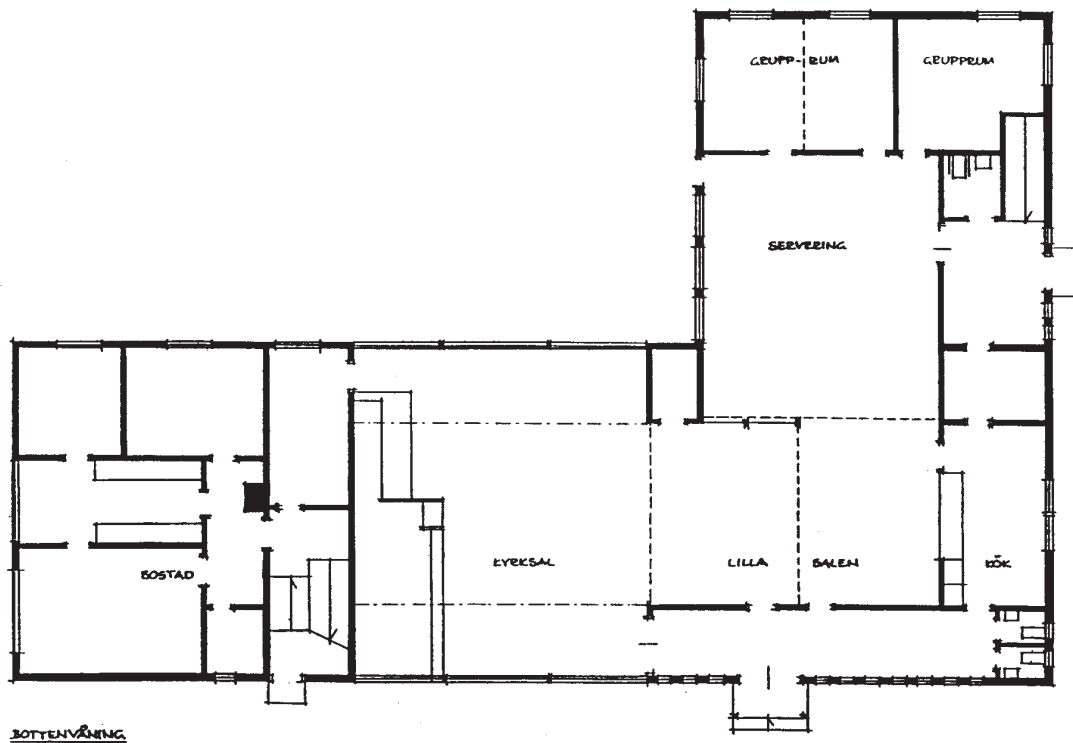

Scouternas kåta vå kurktomten

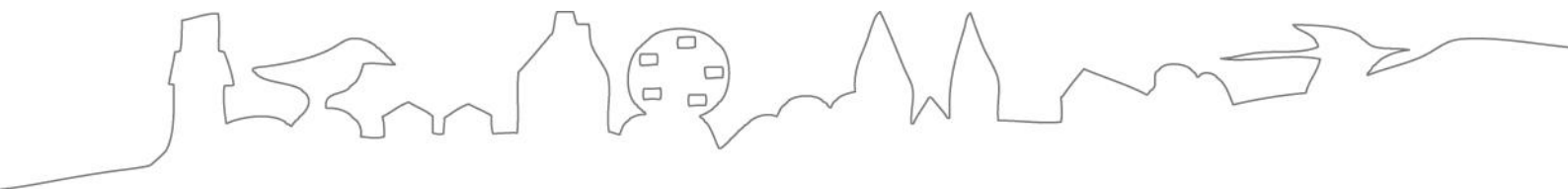
LAGMANSHOLMS MISSIONSKYRKA 1964
 efter ritning av Janne Feldt

0 10 m

LAGMANSHOLMS MISSIONSKYRKA
 efter 1981 års tillbyggnad

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN